

ČED DENVER

DOX HOLIDAY

CENA 200 DINARA

BROJ 189

DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

ČOVEK
U
SENCI

★ **DOK HOLIDEJ** ★

BROJ 189

ČED DENVER

ČOVEK U SENCI

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 189

V. d. glavnog i odgovornog urednika:
Slavko DRAGINČIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
Shad Denver
THE SUNDOWN MAN

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Sava DAMJANOV

Tehnički urednik:
Lajoš ILEŠ

Naslovna strana:
Ferenc BARAT

Korektori:
Margit HORVAT-HARANGOZO
Margit BERNAT

Stampa: 26. XI 1986.
Tržište: 7. XII 1986.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode
Mišića 1. V. d. glavnog i odgovornog urednika: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik:
Zorka ĆIRIĆ. Naslov originala: Shad Denver — THE SUNDOWN MAN. Copy-
right: UNIVERSUM PRESS.

Osiobodeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata
za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja
1973. godine.

Za šerifa Toma Barkera najteže doba dana bilo je negde oko sredine popodneva, kada su sunčevi zraci padali pod nepovoljnim uglom na glavnu ulicu zaslepljujući njegove oči već umorne od posmatranja svega onoga što bi za njegov posao bilo od značaja. U to vreme, obično trom od vrućine, morao je da napusti svoju udobnu stolicu za ljuljanje na verandi ispred šerifske stanice i potraži bolje mesto, sa kojeg bi motrio na one koji dolaze u grad. To je uglavnom značilo da mora da ode do gradskog obora za stoku i da otuda motri naočigled većeg broja građana koji su ga zbog toga smatrali previše revnosnim. No, sa tog mesta imao je pregled puteva koji su vodili iz pustare i kojim bi eventualno najpre mogli proći ljudi čija je lica svakoga dana iznova proučavao u gomili poternica koje su mu redovno pristizale iz glavnog grada pokrajine. Upoređujući lice svakog nepoznatog pridošlice sa licima koja je pamtiio do najsitnijih pojedinosti, mogao je biti spreman i za najgore ako bi do toga došlo. Biti spreman na najgore, bila je tajna Barkerovog uspeha, a u ovom slučaju uspeh je bio što je sa svojih četrdeset pet godina još uvek živ. Nije poznavao nijednog drugog šerifa koji se punih dvadeset godina bavio tim poslom a da još uvek hoda majkom zemljom.

Tačno oko tri časa posle podne, sa revolverom pritegnutim oko zdepastog struka i šeširom navučenim

na čelo, on se korakom dokoličara uputio pored saluna, hotela, gradске štale i čatrlja na ivici grada. Kao i obično, sve je bilo mirno i tiho.

Suv topao vetar pirkao je oko praznih obora za stoku, oronulih od zuba vremena, čije je postojanje nagoveštavalo da je grad znao i za bolje dane. Barker se naslonio na jednu gredu i vrhom iznošene čizme počeo praviti šare u prašini. Nije mislio ni na šta drugo sem na listu imena koju je u toku meseca primio. Ako bi neki od tih ljudi došli ovamo...

Skoro jedan čas proveravao je od sunca ispucale puteve i umiren što ne vidi nikoga, počeo da zapada u dremež. Građani su nailazili, prolazili i neki od njih su ga u prolazu pozdravljali odajući mu na taj način priznanje što ne šteti sebi na poslu za koji je plaćen. On je nekima otpozdravljao, nekima samo klimao glavom i kako je vreme prolazilo, sve više je zapadao u razmišljanje.

Razmišljao je o svom zameniku Benu Elabiju, poslušnom, pouzdanom i vrednom mladom čoveku, koji je u tom momentu ispitivao slučaj neke sitne krađe u okolini. Barker je došao do zaključka da je vreme da Elabi počne pažljivije da razgleda poternice i preuzme deo bdenja nad dolascima nepoznatih ljudi. Tako će i on biti spreman za svaku eventualnost i imaće šansu da doživi penziju.

Odjednom se trgao jer je nečija izdužena senka pala na njega. Pu-

stivši gredu za koju se pridržavao, okrenuo se na petama, ljut na sebe što je nervozan i što je to pokazao. Digao je pogled i zagledao se u iscrpeno lice čoveka na konju i u njemu odmah prepoznao revolveraša Džeka Lija.

— Je li ovo Lorna Krik? — zapita ga je Li.

Barker je i dalje bio na oprezu. Za Lornom nije postojala poternica, bar ne u tom smislu da je njegova glava bila ucenjena novčanom nagradom. Ali, iz izveštaja koje je primao Barker je znao da je Li čovek koji stvara neprilike, da na dršci revolvera ima dosta urezanih zareza i takva njegova reputacija nagonila je Barkera da bude podzriv. Ako je neko poslao na onaj svet poznata imena kao što su Džoni Fegin, Džesi Lafjert i Al Janger, onda je to značilo da mora biti precizan i brz u potezanju pištolja. To je, dakle, značilo da je Li opasan i nepoželjan.

— Tačno, ovo je Lorna Krik, Li — rekao je Barker hladno. — Nema drugog grada na sedamdeset milja odavde.

Li je osmotrio grad, ali se po izrazu njegovog lica nije moglo naslutiti šta o njemu misli. Crveno obrubljenih očiju, prerano oronulog lica naboranog umorom, očistio je pokretom ruke prašinu sa ogrtača i progovorio mičući usnama kao da u ustima ima sitne kamenčiće.

— Tražim posao, šerife — rekao je Li kratko. — Ne tražim neprilike, ako vas to brine.

— Kakav posao, Li?

— Posao kauboja na nekom malom ranču. Negde gde me niko ne poznaje i gde za mene nisu čuli.

Barker se osmehnuo ozbiljnim osmehom. — Uzalud, Li. Čim ujašeš u neki grad, tebe odmah pre-

poznaju. Uzmi mene, na primer, ja sam te odmah prepoznao.

— Vaš je posao da prepoznajete ljude moje vrste, zar ne, šerife? — rekao je Li obazrivo.

Barker se zamislio o tome što je Li rekao. Nije verovao da bi njegov zamenik prepoznao Lia. Možda ga niko u gradu ne bi prepoznao. Ali, ime Džeka Lia odmah bi oživelilo sećanja i govorkanja. Za manje od jedan čas glas o njegovom dolasku proneo bi se po gradu. Barker je to znao, kao što je znao da bi odmah posle toga nevolje brzo došle. A on nije želeo nevolje.

— Pa možda si u pravu što se toga tiče, Li. Možda nije ni važno da li bi te neko odmah prepoznao kao ja. U vreme...

— Rekao sam vam da ne tražim neprilike, šerife — ponovio je Li prekidajući ga. — Ne želim neprilike. Sit sam svega toga.

— Ne sumnjam u to.

— Želite li da čujete moju istoriju?

Barker je slegnuo širokim ramenima. — Istoriju čoveka kome su u svakom gradu na granici ljudi činili zlo; koga su uvek terali u tesnac i prinudivali ga da se brani? — Barker je odmahnuo glavom. Topao vetar poigravao se promenovima njegove sve rede kose.

— Moja istorija priča o čoveku čija je žena napastvovana i ubijena, i koji je pošao da se osveti dvojici ljudi koji su to učinili. Slučajno se desilo da su ta dvojica bili poznati revolveraši i kada sam ih ubio, ja sam odmah bio žigosan kao čovek brz na revolveru. Pet godina sam ja lutao Divljim zapadom i pet godina su za mnom jurcala nedorasla štenad, prinudavajući me, kao što ste rekli, da se

borim za život — Džek Li je umornim pogledom obuhvatio grad. Grad je izgledao dremljiv, pospan, i činilo mu se da bi mu odgovarao.

Tom Barker je iskrivio usta, ali ništa nije rekao.

— Ne mogu dalje, šerife — nastavio je Li. — Došao sam do kraja. Moj konj je toliko istrošen da ne može više preći ni milju. Sve što imam to je ovo što vidite na meni.

Tom Barker je prodorno pogledao mršavog umornog revolveraša. Odjednom se sažalio na njega i što je veoma čudno, poverovao da govori istinu. Zatim je zapazio revolver teškog kalibra u futrolama sa širokim opasačem. Nepoverenje u Džeka Lia ponovo se vratilo.

— A šta ćemo sa tim? — rekao je i pogledom pokazao na revolvere.

Li je laganim pokretom otkopčao opasač i pružio ga Barkeru.

— Završio sam sa njima. Novac koji za njih dobijem dobro će mi doći za početak novog života.

Barker je prihvatio revolvere i pažljivo ih osmotrio. Hori Lajens, puškar, rado će ih kupiti, ali Lajens neće za njih platiti onoliko koliko oni vrede. To je bio Lajensov metod.

Pogledavši Lia žmirećim očima, Barker je ponovo preuzeo inicijativu. — Hoćeš li se skrasiti, kloniti se kavge i neprilika, i hoćeš li gledati samo svoja posla, Li? — zapitao je.

— Učiniću sve što tražite, šerife Barkere — rekao je Li odlučno.

Barker je istog trenutka ponovo postao sumnjičav. — Ti me, dakle, znaš?

— Čuo sam za vas i za ovaj grad, šerife. To je najpogodnije mesto da čovek u njemu nestane;

takvo sam mesto tražio. Možda je to i poslednje mesto za mene. Budite sigurni da neću ništa zabrljati.

— Bolje bi bilo za tebe da ne zabrljaš — rekao je Barker i dobacio Liu njegov opasač. — Zauzvavi se kod puškara. Uzmi za ovo oružje ono što ti ponudi. Posle toga idi popij neko piće i čekaj. Raspitaću se da li u okolini ima posla za tebe i poslaću te iz grada u roku od dvadeset četiri časa — ponovo je žmirnuo očima. — Ako me budeš prevario, Li, otići ćeš tamo kuda su otišli i drugi tvog kova. Jesi li me razumeo?

Džek Li je ozbiljno klimnuo glavom. — Razumeo sam, šerife — poterao je svog konja pored Barkera i zagledao se u utihnulo grad čije su izdužene senke ispunjavale glavnu ulicu. Odjednom mu je došlo da zavoli te dugačke senke i istog trenutka osetio se bolje.

— Hvala vam, šerife — rekao je preko ramena.

Barker nije ništa odgovorio. Naslonio se leđima na ogradu u grada i prošao prstima kroz proređenu prosedu kosu. Nije znao da li je postupio dobro ili ne, ali laskao je sebi da je u svojoj šerifskoj karijeri, ako ništa drugo, barem naučio da procenjuje ljude. Li mu je izgledao kao čovek čije su snage na kraju. Barker se iskreno nadao da se nije prevario.

Sunce je zašlo za horizont i u gradu su se počele paliti svetiljke. Tom Barker je napustio svoje osmatračko mesto i uputio se lagano niz glavnu ulicu ka centru. Pogledavši u prolazu preko leptir vrata u unutrašnjost saluna, ugledao je Džeka Lia samog za stolom, sa izgledom zadovoljnog čoveka. Barker je sam za sebe klimnuo glavom potvrđujući time još jednom

svoj sud o Liu, a onda pošao dalje ka puškarevoj radnji. Zatekao je Horijsa Lajensa kako krpom čisti drške revolvera Džeka Lia. Lajens je izgledao vrlo zadovoljan sobom dok je gladio crvenkaste drške od višnjevog drveta.

Još sa vrata Tom Barker je rekao. — I šta je kazao?

Lajens je digao pogled i zatrep-tao. — Ko?

— Onaj ko je te revolvere prodao.

— Nije bio mnogo govorljiv.

— Jesu li revolveri dobri?

Hori Lajens je slegnuo mlatavo opuštenim ramenima.

— Jedno je sigurno, ne bih se usudio da ih prodam nekom nespretnjakoviću, Tome. Verovatno da bi taj sam sebi prosvirao kuršum kroz noge.

Barker je nabrao obrve. Priželjkivao je da on sam može da kupi te revolvere i da ih za izvesno vreme ostavi da miruju u fioci njegovog stola. Požalio je čak što je uopšte došao kod Lajensa. Puškar će se verovatno čuditi i pitati zbog čega je dolazio, i verovatno da će doći do zaključka koji neće odgovarati ni njemu ni Džeku Liu. I zaista, Lajensova ljubopitljivost je odmah došla do izražaja, jer je spustio revolvere na tezgu i prišao vratima.

— Ko je bio taj čovek, Tome?

— Ne znam. Neki skitnica.

— Video sam da si razgovarao sa njim kod obora za stoku — odgovorio je na to Lajens. — Po raču kako si ga zadržao: kako si mu se obratio, pomislio sam da ga poznaješ.

Barker se napravio da ga je nešto na ulici zainteresovalo i skrenuo je pogled na drugu stranu da bi izbegao odgovor, ali se Lajens nije dao obeshrabriti.

— Nije hteo da mi kaže svoje ime — rekao je Lajens kratko, ali je njegov otvoren pogled otkrivao zainteresovanost uprkos ravnodušnosti njegovog glasa.

— Može biti da i nema ime — promrmijao je Barker pokušavajući da tok razgovora skrene na šalu.

— Zar ga ti nisi pitao kako se zove. Tome? — zapitao je Lajens praveći se da je iznenađen. — Nisi pitao za ime nekog nepoznatog čoveka koji tek što je prispeo u grad, a nosi ovakve revolvere?

Barker je isprekidano uzdahnulo. — Čuj, Lajense, kupio si revolvere od nekog nepoznatog došljaka, šta sad ima da se toliko raspituješ, to se i ranije događalo, zar ne?

— Naravno, to se događalo i događa se vrlo često.

— Onda pusti dalju priču i nemoj da me gnjaviš. I nemoj da gnjaviš čoveka koji ti ih je prodao. Prodaj revolvere kad ti se ukaže prilika i zaboravi na njih, kao da nisu postojali.

Preteći prizvuk Barkerovog glasa naterao je Lajensa da odjednom promeni ton.

— Naravno, Tome. Do đavola, nemoj da se žestiš zbog moje radoznalosti. Možda je ova vrućina uticala i na tvoje živce.

— Da, možda je to posledica vrućine.

Rekavši to, Tom Barker se udaljio i uputio pravo ka zgradi zatvora. No čim je nestao sa domašaja pogleda, Hori Lajens je zatvorio svoju trgovinu i otišao u salun. Videvši Džeka Lia samog, kupio je dve čaše pića i ponevši ih do stola za kojim je Li sedeo, seo naspram njega iako ga ovaj nije pozvao. Gurnuo je čašu po stolu do Lia, koji ga je samo ćutke odmerio pogledom.

— Sad mi pade na pamet da mi niste rekli svoje ime, došljače — rekao je Lajens obazrivo.

— Ne, nisam.

Lajens je srknuo viski iz svoje čaše i zavalio se na naslon stolice u očekivanju da dozna odgovor na pitanje koje ga je kopkalo. Ali odgovor nije došao, a Liov ozbiljan pogled sprečio ga je da dalje postavlja pitanja. Posle nekoliko minuta on je ustao od stola i napustivši salun, vratio se u svoju prodavnicu oružja. Pospremio je izlog i za Liove revolvare pripremio počasno mesto, gde će ih svako lako u prolazu zapaziti.

Zatim je napisao na komadiću papira oglas i stavio ga pored revolvera.

„Prodaja na javnoj dražbi. Subota ujutro u deset časova.“

Predosećao je da će do tada došljakovo ime biti poznato i da će ono njegovoj robi dati još jednu dodatnu vrednost.

Završivši taj posao, izašao je iz svoje radnje. Dok je zaključavao vrata, začuo je iza sebe šum nečijih koraka. Lajens se okrenuo i našao se pred jednim visokim čovekom rošavog lica, koji ga je gledao sa mnogo interesovanja.

— Čiji su to revolveri koje ćete izložiti na javnoj prodaji, mister — zapitao je pitomim glasom.

Istog trenutka Hori se zabrinuo. Mada je govorio ljubazno i tihim glasom, nepoznati čovek ostavio je na njega utisak nečeg grobno neprijatnog. Došljak je na sebi imao crni dugačak sako, besprekorno čistu belu košulju, crnu uzanu mašnu i uglancane čizme. Izgledao je pristojno, ali je nešto u njemu nagoveštavalo dah smrti. Ozbiljan čovek zabacio je kraj svog dugačkog sakoa i otkrio širok pojas sa dva revolvera u futrolama. Drške re-

volvera bile su crne. Hori je nespokojno progutao pljuvačku.

— Ja... ovaj... ne znam, mister.

Nepoznati je koraknuo korak napred i prinudio Lajensa da uzmakne do zida. Lajens je odjednom osetio da su mu usta suva i da mu je telo orosio hladan znoj. Mada nije progovorio ni reč, visoki rošavi čovek naterao mu je ledene žmarce uz kičmu.

Skoro ne mičući usnama, nepoznati je progovorio. — Kako ćete nešto prodati kad ne znate kolika mu je vrednost, mister? Hajde, mućnite malo ćupom.

Hori je uplašeno pogledao prema salunu i tamne duboke oči nepoznatog pošle su za njegovim pogledom.

— Taj čovek dojahao je pre jedan čas — rekao je Hori nervozno. — Šerif ga je dočekao i saslušao, a posle toga on je došao i prodao mi svoje revolvare. Godinama nisam video takve, moram da priznam.

— Izvanredno su uglačani i održavani — zapazio je došljak.

Lajens je klimnuo glavom u želji da nepoznatom izađe u susret. — Ja sam ih upravo maločas očištio — ponovo je pogledao došljaka sa dva nisko pripasana revolvare i novi talas jeze prozeo mu je telo. — Pretpostavljam da, ako ga je šerif Barker pustio u grad, taj čovek mora biti...

— Tom Barker? — pitao je stranac.

— Tačno, Rajane — začuo se nečiji ujednačen glas iza njega. Lajensu su uzdrhtala kolena. Barker im se nečujno prišunjavao.

Nepoznati je hladno odmerio šerifa pogledom, a onda kratko klimnuo glavom.

— Dobar dan, Barkere.

— Čisti se iz mog grada, Rajane. Odmah. Jaši pre nego što ti se sedlo ohladi.

Rajan je odmahnuo glavom i osmehnuo se ivicom usana. — Na tragu sam jednom čoveku, Barkeru, a vi valjda znate kakav sam ja kad sam na tom poslu.

— Ne dajem ja ni pet para na to kakav si. Kažem ti da se čistiš.

Barkerova ruka kliznula je pored tela ka dršci revolvera. Lajens je opazio da se na to Rajan nije ni pomerio. Stajao je nepomično i gledao šerifovu ruku sve dok šerif nije izvukao revolver iz futrole i počeo ga dizati prema njemu. Sve je to trajalo koliko i treptaj oka. A onda se Rajanova desna ruka munjevito pružila. Lajens je začuo kratk tak Barkerov krik i dva revolvera su grmnula: pucanj jednog od njih zatresao je ulicu delić sekunde pre onog drugog i šerif Barker je pao licem okrenut prema zemlji.

Rajan mu je prišao i okrenuvši ga vrhom čizme na leđa, dohvatio Lajensa za rame da bi ga sprečio da pobegne. Drhteći kao prut, Lajens je počeo micati usnama, ali su njegove usne ostale neme.

— Video si kad je prvi potegao oružje, mister — rekao je.

Znoj se počeo shvatiti Lajensu u oči. Želeo je da pobegne i da izbegne odgovor, ali su ga došljakove duboke crne oči držale prikovanog na mestu čak čvršće od njegove ruke. Klimnuo je glavom nekoliko puta da kod Rajana ne bi nekim slučajem ostala ni trunka nedoumice na čijoj strani će biti.

— Dobro, ako neko bude pitao, mister, dobro se seti ovog trenutka. Zapamti da ti od toga zavisi život. A sada daj mi one revolvere, pa podimo da tom prodavcu oružja učinimo prijateljsku posetu.

Lajens je žurno otključao ulazna

vrata, dograbio revolvere iz izloga i bez reči ih dao Rajanu.

Uzevši revolvere, Rajan je rekao. — Sad podimo. Ti ćeš mi sa ulaznih vrata pokazati tog čoveka, a onda mi se možeš gubiti sa očiju.

Nekoliko ljudi je izašlo na ulicu, ali niko se nije usudio da priđe i da izvidi ko je i zbog čega pucao. Rajan je poterao Lajensa ispred sebe do leptir vrata saluna. Prišavši do vrata, Rajan je provirio preko njih.

— To je zaista Džek Li.

Lajens je zinuo. Liovo ime nije mu bilo nepoznato, pa ipak, kada ga je video, nije ga poznao. Rajan je ramenom odgurnuo leptir vrata i ušavši u salon, stavio revolveraševe revolvere na šank. Skupio je takođe nešto sitnine i poručio viski. Krčmar Keš Doniger ga je pažljivo pogledao i zaustio nešto da kaže, ali se ipak predomislio i prećutao. Pogled Rajanovih očiju naveo ga je da mu posluži viski i da se udalji bez ijedne reči.

Rajan je uzeo svoje piće, a zatim se okrenuo i pogledao Lia. Revolveraš je odgurnuo stolicu pod sobom i vilo lagano ustao na noge. Očigledno da je poznavao došliaka i da je naslućivao šta se sprema.

Rajan je prvi progovorio. — Zadržalo mi je dosta muke da te, nadem, Li.

— To sam i hteo. Hteo sam da me niko ne nade.

Rajan se osmehnuo. — Prošao sam kroz šest gradova i raspitivao se za tebe. Ni u jednom gradu niko te nije video. Tek u sedmom naišao sam na jednog štalskog momka koji te se setio. Činilo mu se da si to bio ti, jer te je jednom video u Ponderosi. Nije pogrešio, zar ne? Tačno, baš u Ponderosi ti si ubio jednog mog prijatelja.

Džek Li se nagnuo napred i oslo-

nio se dugim rukama na sto. Odjednom je u salun utrčao neki čovek i upaničenim glasom povikao. — Do đavola, Keše, maločas je neko ubio Toma Barkera.

Rajan je dograbio tog čoveka za prsa košulje i odgurnuo ga do šanka, a onda besno presekao pogledom Keša Donigera. — Ućutkaj ga!

Doniger je pokretom ruke dao znak glasonoši da bude miran i ovaj je od straha pobledeo. Ostao je nepomičan, ledima oslonjen na šank, ne znajući šta da radi sa rukama koje su mu mlitavo visile. Hori Lajens se nečujno ušunjao u salun i našao sebi zgodno mesto na kraju šanka, odakle je mogao sve videti, ali i pobeći ako to bude potrebno. Rajan ga je kratko pogledao i opet se okrenuo ka Džeku Liu.

— Tai moj prijatelj, koga sam maločas pomenuo, zvao se Džoni Fegin. Džoni je imao samo dvadeset jednu godinu.

— Ne znam koliko je imao, ali izazvao me je — rekao je Li. Ostao je oslonjen na sto, sa rukama malo raširenim i šakama položenim na ravnu uglačanu drvenu ploču.

Rajan je njegovo objašnjenje prihvatio klimanjem glave. Iz njegovog držanja i pokreta moglo se pomisliti da Liovo objašnjenje smatra opravdanim, ali to je bila samo varka, jer je odmah zatim nastavio. — Zatim, tu je bio i Džesi Vincent.

— I sa njim je bilo isto — rekao je Li i jedva primetno slegnuo ramenima.

— Je li tako bilo i sa Alom Jangerom. Al i ja bili smo prijatelji i imali smo neke planove.

— Šteta. Tako je moralo biti.

Zatim je nastala duža tišina, a onda je Rajan obrisao usta nadlanicom i prstom pokazao revolvere na šanku. — Uzmi ih i pripaši — rekao je kratko.

Li je odmahnuo glavom. — Ja sam završio sa obračunima, Rajane. Ako ti je to želja, možeš poći kuda hoćeš i reći svakome kome želiš da sam se uplašio i ustuknuo pred tobom.

Rajan je odmahnuo glavom. — Neću ti dozvoliti da uzmakneš, Li. Moraš prihvatiti šansu sa mnom ili ću te jednostavno ubiti kao psa. Sit sam tebe, sit sam priča o tebi, sit sam svega što ljudi govore kako si učinio ovo, kako si mogao da učiniš ono.

U mukloj tišini koja je nastala, Keš Doniger je vlažnom krpom obrisao šank. Šum brisanja šanka odjeknuo je u grobnoj tišini kao grmljavina. Rajan ga je pogledao iskladenim očima i zarežao. — Prekini s tim.

Doniger je ispustio krpu iz ruke kao da se opekao i pocrveneo u licu.

Džek Li se ispravio i udaljio se od stola. Dok je lagano išao ka izlazu, progovorio je razgovetnim glasom. — Ostavi me na miru, Rajane. Došao sam ovde da nađem neki posao i da se skrasim. Od sada pa zauvek, nikada te neću ugroziti, niti ću ti biti konkurent.

Rajan je dograbio Liove revolvere i gurnuo ih niz šank. Li ih je prihvatio pre nego što su pali na pod. Pogledao ih je setnim očima i prisetio se jednog drugog vremena, vremena kada je živio kao sretan i zadovoljan čovek.

— Imaš minut vremena — rekao je Rajan.

Li je pogledao lica ljudi u salunu i shvatio da je potpuno sam. Znao je da se Rajan ne šali i da nema drugog izlaza. Mirno je pripasao opasač i uvežbanim pokretom ruke probao da li revolveri glatko klize iz futrole. Zatim je digao glavu i pogledao svog neprijatelja.

— Ovo nema nikakve veze sa Fe-

ginom, Vintersom ili Jangerom, Rajane. Do ovoga bi došlo i da njih nije bilo.

Rajanov osmeh bio je hladan kao glečer. — Samo potegni revolver.

Spolja, sa ulice, Džek Li je čuo nerazgovetne glasove i nečije pitanje. — Ko je to uradio?

Ali, sve to nije ga se više ticalo. Nije mario ni za šta... razmišljao je samo o tome da je mogao zavoleti ovaj grad...

Ruke su mu pošle ka drškama revolvera. Rajan je potegnuo u istom trenutku, ali je njegova odlučnost da pobedi bila za dlaku jača. Rajanovi kuršumi pogodili su Džeka Lia u srce i odneli život iz njega pre nego što je Li bio toga svestan. Jedan kuršum iz Liovog revolvera okrznuo je Rajana po ramenu i odleteo na ulicu.

Kada je prasak revolvera zamro, sa ulice se začuo krik i neki čovek je izbezumljenim glasom povikao.

— Oh, gospode bože! Bili!

II

Topao povetarac šumeo je u borovima suvog šiblja i remetiо тишину prekidanu samo reskim шумом чупканја траве, који је допирао са места где су пасли сапеті конји. Лежећи испод једног ниског бора, Holidej се ослонио на лакат и погледао жену поред себе. Rut је лежала затворених очіју као да спава, са једном руком забаčenom изнад главе, док је другом придржавала откопчау блузу испод које су се равномерно дизале и спуштале две једре bele okrugline, украшене ружиčastim врховима. Znao је да не спава и питао се о чему размишља. On сам још увек је био под utiskom доживљене љубави, коју му је кратко време пре тога поклонила, и док је лежао загладан у njeno lice и косу,

činilo mu се да још увек oseća njene poljupce и vatrena milovanja. Zagledao се u njeno lice и osmehnuo се u сеbi. Rut је лежала mirna и pitoma као jastučasti beli oblačići на plavom nebu, а nepunih pola časa пре тога u njoj је бесneo uragan strasti који је nosio и руšio све пред sobom. При помисли на те trenutke Dok је осетіо zadovoljstvo slično onom које oseća čovek u trenutku nekog огромног и важног životног otkrića. Pomislio је да се тако као он verovatno oseća čovek који је iznenada пронашао izgubljeni deo nekog umetničkog dela, за који је smatrao да је бесповратно nestao. Pomislio је да му кроз тај intимni доživljaj prevarant život можда nadoknađuje deo nevolja и strepnji којим га је иначе mučio. Можда је све то predstavljalo onu sudbinsku ravnotežu која omogućava да svaki живи stvor који живи на ovom свету dođe до svog delića sreće.

Što се njega lično ticalo, delić sreće u којем је uživao био је dovoljno велики и вредан да га u gradu zadrži два meseca и како су sada stvari stojale, izgledalo је да će tako potrajati још доста dugo. Rut га је volela, илј prevedeno на језик skeptika — pružala mu је све što žena može да pruži voljenom čoveku. U svakom slučaju, она nije imala nikakvog razloga да glumi љубав и pretvara се, što људи ponekad čine из koristoljublja или nekih drugih ličnih razloga, јер је imala све što obična žena može poželeti: mladost, lepotu и bogatstvo. Dok Holidej је digao pogled до plavog neba и pomislio koliko је čudna sudbina која је uzela život једном čoveku, što је samo по сеbi трагична činjenica, али је ипак, као ravnotežu тој nesreći, omogućila sreću једном drugom ljudskom biću. Džejs Šuler, Šedov sin, био је mrtav već četiri

godine. Šed to nije mogao da preboli, utoliko pre što je nekoliko godina pre toga izgubio još jednog sina. Džeisovog starijeg brata. Sada je sve poglede upirao u Biliya, svoga jedinog unuka, jer Džejs i Rut nisu imali dece. Iako nikada nije zaboravila da je njen muž ubijen u salunskom obračunu, Rut je naučila da živi bez njega i potrudila se da sebi stvori drugi, novi život. Džejs je otišao sa ovog sveta i iz njenog života, a došao je Dok Holidej. Vreme se potrudilo da izbriše tužne uspomene.

Rut je uzdahnula i otvorila oči. Dok je voleo da gleda te njene oči, tamnozelenene kao duboko planinsko jezero, lepe, sjajne i setne. Te oči ponekad su svetlucale kao što odsjaj sunca svetluca na namreškanoj površini vode, a ponekad su opet bile zamagljene i neuhvatljivo daleke, kao ponete čežnjom za nečim nedoživljenim. Mada mu ona to nikada nije rekla, Holidej je naslućivao da Rut nije volela pokojnog Džeisa, bar ga nije volela onako kako je u početku zamišljala. Sada joj je bilo jasno da je život sa njim bio isto tako prazan kao i život posle njega. Možda je za nju susret sa Dokom Holidejem bio otkrovenje kome se radovala, ali zbog koga je istovremeno i patila. On joj je otkrivao prazninu njenog dosadašnjeg života.

Holidej se nadneo nad nju i poljubio je. Ona mu je uzvratila poljubac i pogledala ga. — Znaš li o čemu sam sada razmišljala?

— Ne, još nisam dorastao rešavanju tako krupne zagonetke.

— Naprotiv, mislim da si ti u tome vrlo vešt. Kako bi se inače moglo objasniti da uvek dobijaš na kartama?

Holidej se osmehnulo. — Možda je to zbog toga što u nečemu drugom

nemam sreće. Uostalom, to čitanje misli u igri, nešto je sasvim drugo. U poređenju sa vašim ženskim glavama, muškarci su prave otvorene knjige.

— Zar i ti? Zbog čega ja onda ne znam da li me voliš?

Holidej je digao pogled ka nebu. — I ti bi sada htela da te ja u to uverim?

— Da, jer sam maločas sanjariła o tome da sam negde daleko odavde sa tobom.

— Rut, moram ti još jednom reći da nije mudro razmišljati o budućnosti sa mnom... Za sada su to samo nedostizne sanjarije. Pustimo da vreme kaže svoje, da smognem snage da svoju prošlost uskladim sa željama... mojim... i tvojim. A sada podimo... Ti se vrati na ranč.

— A ti? — zapitala je Rut nerasploženo.

— Ja ću odjahati do onih brežuljaka. Hoću da posetim Endija Krauna, koji ima malu farmu sa one strane brda. Upoznao sam ga pre kratkog vremena i učinio mi se interesantan čovek. Možda ću se vrlo kasno vratiti u grad. U svakom slučaju, sutra ćemo se videti.

Rut je bez reči ustala i pošla ka mestu gde su pasli konji. Holidej je pošao za njom i pomogao joj da odveže konja i da ga pojaše. Našavši se u sedlu, Rut mu je poslala poljubac i poterala konja ka zapadu. Holidej je pričekao da se devojkica udalji, a onda osedlao svog ždrepcu i odjahao ka brežuljcima. Pomislio je da će ga Tom Barker večeras uzalud čekati na uobičajenu partiju pokera.

Sunce je bilo visoko na nebu kada je Holidej napustio farmu Endija Krauna. Jahao je brzo, jer je uprkos prohladnoj noći sunce već žes-

toko peklo i iz zagrejjane zemlje dizala se jara. Isukstvo mu je govorilo da će to biti još jedan vreo dan i ukoliko pre se vrati u hladovinu svoje hotelske sobe, ulepšanu čašom hladnog piva, utoliko bolje. Nije imao ništa protiv prerije i divlje lepote planina, ali u dubini duše on je pak bio gradski čovek. Voleo je udobnu postelju, stolicu za ljuljanje i sto sa zelenom čojom, dobru cigaru, pivo i katkad čašu viskija. Nije mu bio mrzak ni pogled na kačiper-no nalickane gradske dame, niti mu je smetalo da čuje žubor njihovog čeretanja. Ukratko rečeno, udoban gradski život pretpostavljao je životu u divljini, i sada je želeo da se tamo vrati.

Prešao je preko prevoja jednog brežuljka i nastavio da ijaše niz neravnu, retkom šumom obraslu padinu, da bi nešto dalje otkrio da na ranču Šeda Šulera nema nikoga. Grupu kaubojia ugledao je u daljini, ali sve u svemu, to ga je začudilo. Prisetio se onda da je Šed imao običaj da Bilija i Rut jednom nedeljno odveze u grad i verovatno da je to bio razlog njihovog odsustva. Pogledavši kuću i baštu oko nje, došao je do zaključka da je život na ranču Šulerovih nesumnjivo udoban. Šed Šuler je znao kako se radi i živi. Zabacivši šešir na potiljak, Holidej je obrisao čelo maramicom i onda odjahao.

Došavši nadomak grada, ugledao je povorku ljudi koja je glavnom ulicom izlazila iz grada. Holidej je zategao vodice i na prvi pogled pomislio je da su se ti ljudi okupili da nešto proslave. Ali, onda je odmah promenio mišljenje. Ispred kolone kretala su se troja kola, a za njima četvoro u redu išlo je više od sto ljudi i žena. Po njihovim licima shvatio je da se ne radi ni o kakvoj paradi ili veselju.

Petama je podbo konja u trk, ali pre nego što je stigao do prvih kola, ugledao je Rut Šuler pored starog Šeda. Oboje su izgledali duboko potreseni. Na Rutinim obrazima videli su se tragovi suza, a preko ramena imala je prebačen crni šal, kao da nije toplo leto već hladan zimski dan.

Holidej je sjahao i žurno pošao ka njoj. Iza Šeda išao je Keš Doniger, a pored njega Hori Lajens. Doniger je isprekidano uzdahnuo i žalosno zavrteo glavom, a Lajens je samo oborio pogled.

Holidej je dodirnuo Rut po mišici i istog trenutka niz njene obraze zakotrljale su se suze.

— Šta se desilo? — zapitao je Dok.

Šed Šuler je odgovorio umesto svoje snahe. — Bili je mrtav. Pošli smo da ga sahranimo. Ostao sam sam, sam i očajan.

Rut je zagnjurila lice u šake i počela da jeca. Holidej ju je prihvatio ispod ruke i pošao nekoliko koraka sa njima. Noge su joj podrhtavale i izgledalo je kao da će se onesvestiti od pretrpljenog šoka i bola.

-- I Tom Barker je mrtav, Holideje — rekao je Doniger. — I neki čovek po imenu Džek Li.

Dok Holidej je izvukao Donigera iz povorke ljudi ozbiljnih lica i uplakanih žena.

— Objasnite mi u čemu je stvar, Donigere — rekao je Dok. — Džek Li. To ime mi je poznato.

— On je revolveraš. Dojahao je u grad juče kasno poslepodne i po svemu izgleda da je nameravao da tu ostane. Ali, neki lupež po imenu Rajan prinudio ga je na obračun. Obojica su potegli oružje i opalili, ali Liov kuršum je promašio... i pogodio malog Bili Šulera.

Holidej se smrknuo u licu. — Oh.

bože, kakva nesreća — izustio je i pogledao za kolima.

Neko vreme njih dvojica su posmatrali pogrebnu povorku koja se počela penjati uzbrdo ka groblju, a onda je Dok smogao snage da zapita.

— A Rajan... ubio je Toma?

— U poštenom obračunu, kako reče Hori.

— To je možda tačno, a možda i nije — rekao je Dok promuklim glasom. — Nikada nisam video nekoga običnog revolveraša koji bi bio brži od Toma.

Doniger je slegnuo ramenima. — To je verovatno zbog toga što niste videli Rajana. Ne znam ko je on, ali poteže munjevito. Ja tu ništa nisam mogao da pomognem i sumnjam da bi bilo ko drugi mogao. Hori se uporno drži svoje priče o događaju — začutao je i posle toga dodao. — Video sam tog Rajana u akciji. Brz je kao munja i surov. Kod njega nema milosti.

— Gde je on sada?

— Sinoć je od mene kupio flašu viskija i povukao se u jednu od mojih soba na spratu.

— Dozvolili ste Tomovom ubici da prenoći u hotelu?

— Ja nisam vičan oružju, Holideje. Ja vodim salun i izdajem sobe za prenoćište. Šta je čovek kao ja mogao tu da učini?

Holidej je tiho izustio kletvu. — Je li bilo ko preduzeo nešto? — upitao je glasno, razljučen svojom i tuđom nemoći.

— Niko nije mogao ništa da učini, Holideje. Do đavola, Rajan je brz kao munja. Zar očekujete, da trgovci, službenici ili stari ljudi i žene učine nešto protiv jednog takvog čoveka?

Holidej je pogledao prema brežuljku i kao da ga je to smirilo.

— U redu, Keše, niko vas neće

osuđivati zbog toga. Recite mi samo gde se Rajan sada nalazi.

— Pretpostavljam da je još uvek u svojoj sobi. Jutros je sišao dole i uzeo još jednu bocu. Izgleda da ga smrt svih tih ljudi nije ni najmanje dirnula.

— Da, možda smrt drugih ljudi — rekao je Holidej besno i izvadio revolver iz futrole da proveriti je li pun. Keš Doniger ga je uhvatio za ruku.

— Polako, Holideje. Vi niste u stanju da se merite sa Rajanom.

Holidej je odgurnuo njegovu ruku.

— Pobrinite se za Rut i Šeda, hoćete li Keš? I postarajte se da u salunu bude tiho.

— Bilo bi bolje da pođete sa mnom i odate poslednju počast Tomu i malom Biliju — posavetovao ga je Doniger. — Kasnije, mogli bismo skupiti još ljudi i onda bismo imali više...

Holidej je uklonio Donigera u stranu i ponovio — Pobrinite se za Rut. Recite joj da će kasnije doći do njih.

Rekavši to, Holidej se čvrstim korakom udalio. Keš Doniger ga je za trenutak pratio pogledom, a onda požurio da stigne povorku. Kola su već stala i sa njih su skidali tela Lia, Toma Barkera i Bilija Šulera.

Doniger je prišao Horiu Laiensu.

— Ona mlada budala otišla je da potraži Rajana — rekao je bez daha. — Izgleda da ćemo ovim putem još jednom proći mnogo brže nego što bismo želeli.

Laiens je pobledo. — On ne može da sredi Rajana. Ne verujem. Postići će samo to da izgubi glavu.

Rut Šuler je čula šta je Laiens rekao i okrenula se da pođe prema niemu, ali se onesvestila i pala na tlo.

Dok Holidej je laganim korakom ušao u salun i popeo se uz stepenice dozivajući sve vreme Hala Rajana. No, nije dobio nikakav odgovor.

— Rajane — viknuo je glasnije. — Ja sam Dok Holidej. Dolazim po tebe.

Eno njegovog glasa odjeknuo je u hodniku i to je bio jedini odgovor na njegove reči. Pošao je da pretraži sobu broj tri i primetio da su jedna vrata na kraju hodnika odškrinuta. Oprezno je prišao vratima i odgurnuo ih.

Rajan je ležao na postelji, staklastih očiju uprtih u tavanicu. Prazna boca ležala mu je na prsima, a opasač sa revolverom na podu.

Holidej je lagano zakoračio u sobu, ali pre nego što je stigao do postelje, zapazio je tragove krvi na Rajanovom jastuku. Dodirnuo je revolveraša vrhom cevi svog revolvera po obrazu, ali Rajan nije reagovao. Onda je okrenuo Rajanovu glavu na stranu i na potiliku ugledao veliku rupu. Odskočio je uzbuđeno i pobledeo.

Prošlo je nekoliko minuta pre nego što se dovoljno pribrao i pošao da detaljnije pregleda leš i pretrese sobu. Na Rajanovoj glavi otkrio je poveliku čvorugu i tragove na podu koji su ukazivali na mogućnost da je bio vučen od prozora do postelje. Na jastuku je našao nagoretine od baruta, a jedan jedini kuršum ispaljen je kroz jastuk pun perja i razneo Rajanov potiljak. Ubica revolveraša očigledno je posle toga okrenuo jastuk i spustio na njega Rajanovu glavu.

Po Holidejevom uverenju to je u najboljem slučaju bilo trapavo izvršeno ubistvo. Ma kolika hulja da je Rajan bio, njegov ubica svakako nije bio ni za dlaku bolji. Holidej je zatvorio vrata sobe i sišao u salun. U Donigerovom baru nalio je sebi

čašu pića i ostao zagledan u nju. Pomerio se tek onda kada je čuo da se ljudi vraćaju sa groblja.

Izašao je polako na trotoar i ugledao Keša Donigera i Horijsa Laiensa kako žurno idu ka niemu.

— Šta je sa Rajanom? — doviknuo je Doniger izdaleka, ali dovoljno tiho da se njegov glas na spratu ne bi čuo.

Holidej se, međutim, žurio u drugom pravcu. — Mrtav je. Ne dirajte ga dok se ne vratim — doviknuo im je preko ramena.

Doniger je sa olakšanjem odahnuo.

— Do đavola, Hori, šta će na to reći šerifov pomoćnik.

Ali, Hori Laiens ga nije slušao. Sva njegova pažnja bila je usredsređena na izlog njegove radnje, u kojem su bili izloženi revolveri Džeka Lia. Kao što je planirao, namerao je da ih u subotu proda na aukciji. Bilo je u gradu i okolini mnogo kauboja koji će žarko želeti da pripašu revolvere čuvenog revolveraša. Ali, još bi veći posao bio ako bi se mogao dočepati revolvera koji su ubili Džeka Lia.

Liznuo je usne pri pomisli na veliku neočekivanu zaradu i udaljio se ne pregovorivši više ni reč.

Doniger je slegnuo ramenima i ušao u salun. Nije se ni potrudio da se popne do Rajanove sobe i proveriti šta je sa njim. Ako je Dok Holidej rekao da je Rajan mrtav, onda je to sigurno tačno i utoliko bolje. Njemu je, pak, predstojao naporan dan, jer je trebalo uslužiti pićem one koji su se vraćali sa pogreba Toma Barkera i ostalih.

— Oh Dok, Dok.

Rut Šuler mu je pala u naručje i zaiicala naslonjena na njegovo ra-

me. Dok Holidej ju je nežno pomilovao po kosi i bacio pogled do Šeda Šulera. Znao je da u tom momentu može malo šta da kaže ili učini za njih.

— Mislim da će biti najbolje da odmah odete i odvedete Rut, mister Šulere. Ovakve događaje niko, na žalost, ne može izmeniti.

— I ja mislim da će to biti najbolje, mister Holideje — rekao je Šed i dodirnuo Rut po ramenu. — Hajdemo, Rut, vreme je da pođemo.

Rut se odvojila od Doka Holideja, ali bila je još daleko od toga da bude sređena i pribrana. — Zašto, Dok? Zašto je to sve moralo da se dogodi? Zašto je baš Bili morao da strada, tako mlad, tako pun života...

— Ne znam, Rut. Ne znam čak ni šta se u stvari desilo. No, veruj mi, učiniću sve da to saznam.

— Desilo se to da je dvojici sulu-dih revolveraša i hulja dopušteno da uđu u naš grad — rekao je Šed Šuler besno. — Trebalo ih je pobiti pre nego što su uspeli da se približe poštenim ljudima.

— To ne bi mnogo pomoglo, mister Šulere — rekao je Dok Holidej tiho.

— Bi, kako da ne? Sada moi unuk ne bi bio mrtav. Ali, protiv takvih hulja nešto se mora učiniti! Tom Barker je uvek govorio da nijednom takvom tipu neće biti dozvoljeno da se zadrži u gradu. Pa ipak, priča se da je hteo da dopusti Džeku Liu da ostane. A to je ono što je izazvalo varnicu i požar, zbog toga je mali Bili sad mrtav.

Rut je prišla Šuleru i uzela ga za ruku.

— Nemojte reći više ni reč, oče. Hajdemo kući i ostavimo Džona da postupi po svom nahođenju.

Šuler je obgrlio rukom vitka ra-

mena svoje snahe i privukao je sebi. Duboko je uzdahnuo i pogledao ka nebu. Zatim je jedva čujnim glasom rekao. — Da, hajdemo kući. Mister Holidej ima svoje probleme. Ben Elabi ima svoje, svi imaju svoje probleme — poveo je Rut niz ulicu, a Dok je pošao za njima. Pomogao je Rut da se popne na kola i zadržao za trenutak njevu ruku u svojoj.

— Na žalost, nemam reči za ovakve trenutke, Rut — rekao je tužno. — Ali, ti znaš kako se osećam, zar ne?

— Znam, Dok.

Holidej se odmakao korak dalje od kola. — Doći ću čim budem mogao. Ako vam zbog nečega budem potreban, samo mi javite.

Oboje su klimnuli glavom i Šed Šuler je poterao zapregu.

Holidej se uputio prema salunu. Stigao je baš u trenutku kada su iznosili telo Hala Raiana.

Neko je doviknuo — odličan potez, mister Holideje. Do đavola, zahvalni smo vam... ceo grad vam je zahvalan.

Šerifov zamenik Ben Elabi naglo se okrenuo i zainteresovano pogledao onoga ko je to rekao.

— Zahvalni na čemu, Vatsone?

Lin Vatson je bio najkrupniji i uprkos svojim odmaklim godinama, još uvek najjači čovek u gradu. Svakodnevno dizanje i nošenje ogromnih drvenih stabala u obližnjem stovarištu grada davalo je snagu njegovim mišićima, a istovremeno otupljivalo njegov ionako zakržljali um. U gradu je uglavnom smatran kao čovek male pameti, ali su ga se zbog njegove veličine i snage svi pribojavali.

— Zato što je ubio Raiana, Bene. Do đavola, zar je važno kako je to izveo? Važno je da je posao završen.

— Nisam ga ja ubio — rekao je Holidej nastojeći da ne pokaže tmurno raspoloženje. — Kada sam ga našao u njegovoj sobi, već je bio mrtav.

Šerifov zamenik Ben Elabi bacio je pogled do Watsona i dvojice ljudi koji su iznosili Rajana, i digao obrve kao da se nečemu čudi. I ostali koji su došli da vide mrtvog revolveraša izgledali su podjednako iznenađeni. Keš Doniger je iza šanka nabrao obrve.

— Ako ga vi niste sredili, Holideje, ko je onda? — zapitao je.

— To ne bih znao — rekao je Dok mirno i prešao pogledom po licima nemo okrenutim prema njemu.

— Nisam čuo pucanj pre nego što smo pošli na groblje — nadovezao se sada i Elabi. — Posle toga u gradu nije bilo nikoga... sem vas... koliko sam mogao da vidim.

— Rekao sam da je već bio mrtav kada sam ga našao — ponovio je Holidej za nijansu oštrijim glasom.

Doniger je pomirljivo slegnuo ramenima. — O keji, o keji, nije ni važno. Drago mi je što moju kuću neće više kužiti njegov zadah.

Rekavši to, Doniger se okrenuo i izašao odgurnuvši nekoliko ljudi koji su mu se našli na putu. Ben Elabi ga je ispratio pogledom, a zatim kratko osmotrio Holideja i progovorio kao da se nikome ne obraća.

— Pa neka bude tako... za sada — mahnuo je zatim rukom onima koji su nosili Rajana. — Odnosite leš u zatvor, a posle toga neka mi se jave svi oni koji su nešto čuli ili videli. Rajan je ubijen s leđa. A to je ubistvo sa predumišljajem... ma ko da ga je izvršio.

Nosači su poneli leš i šerifov zamenik Ben Elabi pošao je za njima.

Ostavši u salunu sa ljudima koji su ga podozrivo gledali, Dok Holidej

se smračio. Opet mu je prokleta sudbina natovarila na glavu sumnju i nepoverenje. Ma koliko da je bio naučio da živi mimo mišljenja drugih, neosnovane sumnje su mu smetale.

III

Sutradan posle pogreba, kasno poslepodne Keš Doniger i četvorica članova gradskog odbora posetili su Bena Elabija. Elabi je čitava dva dana utrošio u naporima da nađe živog svedoka ubistva Hala Rajana. Ali, niko nije ništa ni čuo ni video.

Doniger je stavio na sto šerifsku značku Toma Barkera i važnim glasom počeo. — Održali smo sastanak. Bene i odlučili, bez mnogo argumenta koje bi ti možda želeo da čuješ, da te ovaj grad smatra naipogodnijim čovekom za Tomovo mesto. Želimo da ti postaneš naš šerif.

Ben Elabi je pogledao metalnu zvezdu i setio se čoveka koji ju je ponosno nosio i neopozivo živeo u skladu sa zakletvom koju je položio. Živeo i umro u skladu sa tom zakletvom. Setivši se tog čoveka, shvatio je da su njegove sposobnosti vrlo skromne.

— Nisam siguran da sam sposoban da preuzmem njegovo mesto — rekao je.

— Mi mislimo da iesa. Bene — predočio mu je Doniger.

— Do vraga. Tom je imao visoko mišljenje o tebi i to nam je stotinu puta rekao. Da je on živ i da je u mogućnosti da bira, on te sigurno ne bi zaobišao. Zašto bismo to onda učinili mi?

Ben je pogledao lica ljudi okupljenih u šerifskoj kancelariji. Pored Donigera, i svi ostali bili su uspešni poslovni ljudi i uvaženi članovi društva. Sem toga, on ih je pozna-

vao kao pitome, dobrotamerne i miloljubive ljude, kojima je za održavanje reda i mira bio potreban neko kao što je Tom Barker.

— Ako vi tako mislite — promrmliao je — ja ću pokušati.

Doniger mu je sa osmehom pružio ruku.

— Znamo da si dorastao Tomu, Bene, i ponašaj se tako da budemo ponosni na tebe — okrenuo se ostalima koji su svi zaredom prišli i rukovali se sa Benom.

Posle nekoliko ljubazno izmenjanih rečenica i dosetki, Doniger je rekao da su slobodni i na taj način kod Bena nije ostavio ni trunku nedoumice ko je bio zaslužen za njegov izbor. Čim su ostali sami, Doniger je rekao.

— Ostalo je da progovorimo još reč-dve o jednoj stvari, Bene.

Ben ga je ćutke pogledao.

— To je Raranovo ubistvo. Holidej je izjavio da sa tim nema ništa.

— Možda... a možda i nije tako. U svakom slučaju, Rajan je mučki ubijen.

Doniger je nastavio ponet svojim mislima. — Sa druge strane, niko drugi se nije prijavio da je to učinio.

— Da se neko prijavio, ja bih ga optužio za ubistvo sa predumišljajem, mister Donigere.

Doniger se iznenadio. — Uhapsio bi čoveka zbog toga što je sredio hulju kao što je Rajan?

— Ne sredio, nego mučki ubio. Rajan je ubijen metkom u potiljak, a to je ubistvo sa predumišljajem. Koliko znamo, Rajan je protiv Toma Barkera postupao u samoodbrani, a posle toga je pošteno izazvao Džeka Lia. Činjenica da ih je obojicu ubio, još uvek ne znači da je ubica. Ali on je ubijen, u to nema sumnje.

Doniger se razmišljeno počeo po vrhu brade. — A da nisi nešto zaboravio?

— Šta?

— Tom Barker je bio predstavnik zakona. Niko nije imao zakonsko pravo da na njega potegne revolver. To Rajana stavlja u red prestupnika.

— Kako se meni čini, Tom je tu ispao brzoplet.

Doniger je nabrao obrve. — A šta je drugo mogao da uradi?

Ben je slegnuo ramenima. — Ne znam. Jednostavno mislim samo da je trebalo da bude umešniji i da stvar drukčije sprovede — kada je Doniger zaustio da nešto kaže, Ben ga je pokretom ruke učutkao. — Ne, stanite, dopustite mi da budem jasniji. Keše. Tom je znao da se ne može meriti sa Rajanom. Trebalo je, dakle, da zatraži pomoć.

Doniger je sa sumnjom zavrteo glavom i odmakao se nekoliko koraka od stola. Bacio je pogled na ulicu i promrmliao kroz zube. — U svakom slučaju, poginuo je vršeći svoju dužnost. Vršeći dužnost onako kako je znao i umeo. Mislim da zbog toga svi treba da ga poštuju. On se ponosno uzdigao i...

— I izgubio glavu — presekao ga je Ben kratko.

— Zar ti ne bi postupio kao Tom? — zapitao je Doniger zategnuto.

— Ne

Keš Doniger se isprsis do pune visine i počeo se poigravati lančićem džepnog sata, pri čemu su se njegovi debeli prsti micali sa iznenađujućom brzinom i lakoćom.

— Pa, bar si iskren — promrmliao je konačno.

— A to znači? — izustio je Ben resko.

Doniger se lukavo osmehnulo. — U ovom trenutku ne znači ništa naroči-

to, šerife Elabi. Pustimo to sada kako jeste, pa ćemo videti šta će se desiti.

Doniger se okrenuo i izašao iz zgrade zatvora. Gledajući za njim, Ben je znao da na Donigerovo poverenje više ne može računati. To ga nije mnogo zabrinjavalo. Seo je za pisaću sto, skinuo značku sa košulje i zamišljeno se zagledao u nju. Pitao se da li ju je stvarno želeo i da li će znati da ponese odgovornost koja je sa njom išla.

Pomislio je na nerazijašnično ubistvo revolveraša Rajana i na jedinog osumnjičenog Doka Holideja. Od toga da li će uspeti da reši taj svoj prvi slučaj, zavisiće i njegov budući autoritet. Iako sada nikoga ne interesuje ko je počinilac toga zločina, jednog dana neko će se setiti nerazijašničnog ubistva i pripisati ga šerifovoj nesposobnosti i nemaru. Za čoveka koji namerava da stekne ugled i mesto u društvu, to ne bi bio dobar početak.

Prišao je vratima, osmotrio grad, a onda zaključao zatvorska vrata. Njegova prva noć na dužnosti šerifa oblasti Lorna bila je topla i depresivno tiha.

•

Reš Doniger je pružio ruku preko šanka i napunio čašu Horiu Lajensu.

— Šta te jede, Hori?

— Ništa.

Doniger se usiljeno osmehnu. — Pa istina je da ne grizeš nokte kao da si sumanut, ali na drugoj strani. Lice ti ne igra od osmeha.

Lajens se namrštio. — Zar čovek mora da stavi prst u uvo i da cupka svakog dana?

Doniger je začepio bocu. — Kako god hoćeš, Hori, meni je baš svejedno. Kažem ti samo da ukoliko ose-

tiš potrebu da sa nekim prijateljski progovoriš nekoliko reči, znaš gde me možeš naći.

Doniger je uzeo krpu ispod tezge i počeo da briše kapljice viskija prosute po tezgi. Prisetio se kako mu je Hal Rajan neposredno pre Liovog ubistva preteći rekao da prestane sa brisanjem tezge i hladni žmarci podišli su mu uz kičmu. Grobno preteći Rajanov glas sledio ga je do srži. Zastao je usred pokreta i postavio sebi pitanje kako se Tom Barker osećao kada se našao licem u lice sa Rajanom. Da li je zaista bio budala što je pokušao da se sam suprotstavi Rajanu, kao što je to Ben Elabi malo pre toga rekao? Ili je Barker zaista imao onu vrstu hrabrosti koja je jednom pravom čuvaru reda i zakona potrebna da grad drži pod kontrolom? Hrabrost koju Ben Elabi možda nije posedovao.

Doniger je obrisao viski i pošao niz šank. Odjednom više nije bio siguran u novog šerifa i u pravilnost učinjenog izbora. Ne samo zbog sumnji probuđenih u njegovom razgovoru sa šerifom, već i zbog nečega što mu je tog trenutka palo na um. Nekoliko puta čuo je govorkanja da je Elabi zainteresovan za Rut Šuler i to je doveo u vezu sa njegovom odlučnošću da traga za Rajanovim ubicom. Nije li to bio perfidan način da ukloni suparnika? Takva mogućnost otkrivala je jednu do sada nepoznatu stranu šerifove prirode, njegovu sklonost da zakon koristi za svoje ciljeve, a takav čovek ne može biti dobar za mesto šerifa. No, sve to bila je samo pretpostavka i zbog toga je odlučio da za sada samo drži oči otvorene i motri.

Stigavši do kraja šanka, Doniger je odmerio pogledom grupu kaubojia zauzetih igranjem karata i zaključio

da mu oni neće pricinjavati nikakve neprilike. Bio je zadovoljan što je posle ubistva Lia i Rajana grad miran i što će verovatno takav ostati. Odbacio je činjenicu da je Hori zbog nečega bio uznemiren. Lajens je bio čovek koji je uvek nalazio razloga da zbog nečega brine.

Doniger je izašao do magacina i iz sanduka uzeo šest boca viskija, izneo ih napolje i pošao da zaključa vrata. U tom momentu spazio je jednog konjanika koji je prošao pored otvorenih vrata na kraju hodnika.

Po prirodi radoznao, Doniger je za momenat zaboravio na boce i pošao niz hodnik da proveriti ko bi taj konjanik mogao biti. Kasno popodneвно sunce obasijavalo je dvorište i konjanik se zaustavio pored zadnje ograde koja se nalazila u senci. Doniger je izvadio cigaru iz džepa prsnika, zagrizao vrh i lenjim pokretom pripalio. Do tog trenutka konjanik je sjahao, privezao vodice za jedan stub ograde i okrenuo se.

Nov val napetosti odjednom je preplavio Donigera i tek povučeni dim zastao mu je u ustima naduvenim kao balon. Taj čovek, visok i tamne puti, odeven u grubo odelo kakvo se nosilo u preriji i brdima, nosio je nisko pripasana dva revolvra, pričvršćena kaiševima na butinu. Sasvim lagano, nepoznat, je pogledom obuhvatio celo dvorište. Doniger je osetio da su mu se usta odjednom osušila. Opuhnuo je oblak dima i povukao se korak nazad u nadi da će ostati neprimećen.

Pridošlica je i dalje stajao pored konja i kada mu je pogled kliznuo do ulaza u hodnik, mišići na obrazima su mu se zgrčili.

— Ti tamo. Izađi — rekao je kratko promuklim glasom.

Od tih reči strah je stegao Donigerovo srce. Samo četiri reči bilo je

dovoljno da krčmar shvati s kim ima posla. Izvadio je cigaru iz usana kao da se uplašio da će se opeći, ali je ostao nepomičan kao da su mu stopala zakovana za pod.

— Čuo si me.

Doniger je ispustio cigaru i zakoračio u dvorište.

Pridošlica je nekoliko puta osmotrio Donigera od glave do pete, oštro kao da ga seče neviđenim noževima.

— Ja sam te uplašio, mister? — zapitao je visoki došliak.

Keš je žurno odmahnuo glavom. — Ne, ni govora, zašto biste me uplašili?

— Video si me kad sam prošao pored tvojih vrata i odmah si se neprijateljski poneo.

Doniger je pokušao da osmehom negira tu izjavu. — Neprijateljski, mister? — upitao je. — Ne. Ja sam Keš Doniger. Ovo je moj salun i ovde je svako dobrodošao.

Visoki došliak je ležernim korakom prešao preko dvorišta.

— Tvoj salun? — zapitao je i zastao neposredno ispred Donigera.

— Naravno, samo moj. Otvara se svako jutro tačno u devet časova i zatvara onda kada gosti zaključa da im je dovoljno svega, a nikako ranije. Takav je salun koji ja vodim. Uverite se i sami.

Pogled zamućenih crnih očiju skrenuo je pored Donigera u hodnik. Kada je nepoznati video šest boca viskija, usne su mu se neprijetno razvukle.

— Tražim brata — rekao je.

— A kakvo je njegovo ime, mister? — zainteresovao je Doniger osativši se malo lakše.

— Rajan, isto kao i moje. On je Hal, a ja sam Bid Rajan.

Doniger je očainički pokušao da ne pokaže svoje uzbuđenje. Pa zar je svaki zlovoljni, natmureni i opa-

sni revolveraš na granici morao baš da dode u Lorna Krik, pomislio je. No, nastojao je da se na njegovom licu ne vidi šta misli, ali bez uspeha. Dosta neubedljivo odmahnuo je glavom. — Ne, niko sa tim imenom nije bio ovde.

— Hal voli da piše — rekao je Bid Rajan. — On toliko voli piće da sigurno nije mogao da dode u neki grad a da prvo ne potraži čoveka kao što si ti, Donigere. On ne voli mnogo da priča i nema neko izrazito ponašanje. Ali, siguran sam da bi ga se setio da je svratio kod tebe.

Doniger se bledo osmehnuo. — Mnogo kaubojia dolazi u moj salun, Rajane. Veliki, mali, tihi, burni, svakakvi. Ne mogu svih da se sećam.

— Hal je gonio jednog čoveka koji nam se obojici zamerio. Bežao je pred nama. Proveravao sam svuda u Omiliju i Red Kriku, ali tamo ga nije bilo. Trebalo je da ga Hal nađe ovde. No, da se to desilo, ovaj grad bi svakako to osetio. Čulo bi se.

Doniger je željno pogledao prema baru, ali tamo je sve bilo tiho i mirno. Pitao se da li će možda Lora Lajens ponovo doći da mu poveri šta ga to zabrinjava. Keš je pomislio da bi sada i on sam mogao Horiju poveriti neke svoje brige.

— Sem toga, mister. Hal bi me zakačio. No, njegov konj nije u gradskoj štali, a nisam ga video ni na glavnoj ulici, niti pak ovde pozadi u dvorištu, gde sam očekivao da ću ga naći. I zato mi reci šta se desilo sa mojim bratom.

Doniger je liznuo suve usne. — Kako bih, do vraga, ja to mogao da znam? Ja ga uopšte ne poznajem. Možda ga čak nikad u životu nisam video, a možda uopšte i nije došao

u ovaj grad. Uostalom, imam goste koje treba da poslužim.

Keš Doniger je hteo da se okrene i ode, ali se Rajanova teška ruka spustila na njegovo rame i prsti su utonuli duboko u meso.

— Ovde mi nešto zaudara, mister, nešto strašno zaudara. Desilo se nešto što bih ja trebalo da znam.

Doniger je zavrteo glavom i bolno zgrčio lice od pritiska prstiju Bida Rajana. Pomislio je da nekoga pozove u pomoć, ali je odlučio kako će ipak biti bolje da ne rizikuje da tim pozivom potpali fitilj dinamita.

— Ništa se nije desilo, a ako i jeste, zašto ne odete da potražite šerifa? Ja sam poslovan čovek i ne želim neprilike. A sad, ostavite me na miru.

Na Donigerovo iznenađenje, Bid Rajan je odjednom pustio ruku sa njegovog ramena. Doniger je već hteo da odahne sa olakšanjem kad ga je Rajan strahovito udario po licu. Donigeru su klecnula kolena i u istom trenutku snažan aperkat pogodio ga je u vrh brade i oborio ga na zemlju.

Još uvek je bio bez svesti kada se Rajan vratio u dvorište noseći u rukama dve boce viskija. Poveo je svog konja u glavnu ulicu, a zatim se vratio u dvorište i popeo se uz stepenice do visoke verande, odakle je pijuckajući viski mogao da posmatra grad.

Kasnije te večeri Holidej je doživio još jedno iznenađenje. Tek što je završio večeru, na vratima restorana pojavili su se Šed i Rut Šuler. Oboje su bili ozbiljnih lica, ali pribrani.

Seli su i naručili kafu. Kada se konobar udaljio, Šed je progovorio.

— Odlučili smo da već večeras dođemo u grad i raščistimo neke stvari, mister Holideje.

Dok Holidej je kratko digao obrve i izvadio cigaru iz tabakere. Kresnuo je palidrvce i prinoseći plamen vrhu cigare, pogledao Rut, a zatim Šeda. Imao je utisak da je ovom iznenadnom dolasku prethodio razgovor među njima i da je on bio deo tog razgovora. Naslutio je i zbog čega. Šed je konačno shvatio da između njega i Rut nešto postoji.

— Da odmah predem na stvar — nastavio je Šed. — Mada sam već izvešno vreme naslućivao, danas sam sigurno zaključio da Rut i vi... da niste ravnodušni jedno prema drugom — Dok se udobnije namestio u stolicu, kao da želi nešto da kaže, ali ga je Šed pokretom ruke prekinuo. — Ne mislim da je to nešto loše, znam da je Rut mlada žena i da je kad-tad morala naći nekog čoveka. Igra slučaja je htela da to budete vi i da se to desi baš u ovom trenutku.

Holidej je zamišljeno klimnuo glavom.

— Sada je Rutin položaj malo komplikovan — nastavio je Šed i ozbiljno pogledao Doka. — Ona više ne može ostati na ranču. A to i ne želi. Bez obzira na mene, ona mora potražiti put u svoju budućnost... uostalom, bez obzira na moju starost, moglo bi da bude i raznih govorkanja...

Holidej je nabrao obrve, ali nije rekao ništa. Rut ga je gledala toplo, kao što nikada ranije nije činila, kao da je odjednom bila na pragu odluke koju je dosta dugo očekivala. Holidej se osetio nelagodno. Naslućivao je kuda to vodi i unapred je znao ishod.

— Da budem sasvim otvoren, Holideje, došli smo ovde da nešto

predložimo, tačnije da ja vama dvoma nešto predložim. Ja volim Rut skoro kao svoju kćer i voljan sam da prodam deo svog stada i da joj taj novac dam da počne nov život. A pošto se vas dvoje volite, najbolje bi bilo da ga počne sa vama. Suma koju nameravam da joj dam nije mala. Mislim da će biti dovoljna da odete negde daleko i počnete iz početka.

Holidej je osetio grč u stomaku. Iako je upozoravao Rut da od nje ništa ne očekuje, ona je podlegla svojim željama i Šedov predlog naišao je na plodno tlo.

— Ja ne mogu da živim sa uspomenama. Dok — rekla je Rut. — Moram da odem oдавде. Možda ja nisam ono što ti želiš, ali dovoljno sam zrela da ti se prilagodim. Možemo otputovati u Kaliforniju i provesti tamo neko vreme. Za nekoliko meseci videli bismo da li se možemo uklopiti...

Oborila je oči i zagledala se u ruke. Dok Holidej je shvatio koliko joj je moralo biti teško da pred Šedom razgoliti svoja osećanja. Bila je zaista hrabra i on se ponosio što mu je tako hrabra žena poklonila svoju ljubav, ali ju je istovremeno i žalio. Žalio ju je zbog uzaludnog traćenja hrabrosti, zbog uzaludnog truda da tok njene sudbine skrene u mirne vode. Posle svih ranijih razloga, njegovoj eventualnoj odluci, da prihvati Šedov predlog sada je na putu stajao još jedan.

— Možda sve nije baš tako prosto — rekao je.

Šed Šuler je zamišljeno nabrao čelo i pogledao ga. — Ne vidim zašto ne bi bilo prosto, Holideje. Vi volite Rut, je li tako?

Rut je porumenela. Pogled joj je ostao prikovan za ruke.

— Naravno da mi je draga.

— Onda nema o čemu više da se

govori. Pakuite svoje stvari. Rut će spakovati svoje, a ja ću sutra iz banke uzeti izvesnu svotu novca koju ću vam dati. Kroz mesec dana počinje dogon stoke i ja ću poterati svoje stado na pijacu. Polovinu onoga što dobijem poslaću vam tamo gde budete želeli. To je samo pitanje nedelja i mislim da će vam taj period biti dovoljan da sazrite i donesete odluku.

Holidej je ustao i prošetao oko stola. — Ne mogu otići odavde — rekao je.

Rut ga je zbunjeno pogledala. — Ne možeš otići? Zbog čega?

— Zbog grada i još više zbog sebe.

Rut je skrenula pogled do Šeda Šulera. Iznenadila se kada je primetila da je i Šuler zabrinut i iznenađen Holidejevim rečima. Šed je digao pogled do Holideja i prkosno isturio bradu.

— Holideje, shvatite jedno. Meni je mnogo stalo da Rut bude srećna i sve drugo nije važno. Prema tome, pakuite se i podite. Idite negde daleko, gde vas niko ne pozna i gde vas neće naći nikakav novi Rajan ili Džek Li. Neka sve ide do đavola, mladiću, otrezrlite se i podite iz ovog grada.

— Nije samo stvar u tome, mister Šulere. Kad sam pomenuo grad, mislio sam na nešto drugo. Znaate da je Hal Rajan ubijen s leđa i da mnogi misle da sam ga ja ubio. Ako sada odem, svi će biti uvereni da sam ja krivac i da sam zbog toga pobegao. A ja to ne bih mogao da podnesem.

— Šta vas se tiče šta će ljudi misliti? Šta vi dugujete ljudima u ovom gradu? Ništa. Uostalom, sve to neće imati nikakvog značaja ako odete u Kaliforniju.

— Imaće značaja svuda gde budete — rekao je Dok i prišavši Rut,

pomogao joj da ustane. — Ti znaš šta mislim o svemu tome, a sada mi je na glavi još i to ubistvo s leđa.

— Sve to nije važno — naglasio je Šed odlučno. — Bolje je uživati još gias nego ostati mrtav na ulici. Poslušajte savet starijeg čoveka, mladiću. Kakva će korist biti za vas ako Rut ostane da tuguje nad vašim lešom. Dosta joj je toga. Ne budite budala.

Holidej se ispravio do pune visine i pogledao Šeda sa ne manje odlučnosti nego ovaj njega.

— Ne mogu da pođem — rekao je. — Kad otkrijem Rajanovog ubicu, možda će stvari izgledati drukčije. U svakom slučaju, potrebno mi je bar toliko vremena da skinem sumnju sa sebe.

Šed Šuler se okrenuo i liutitim korakom se udalžio ka ulazu. Rut je molećivo pogledala Holideja u oči i tiho rekla — Čekaću. Dok, ali čekaću kratko vreme. Molim te ne dopusti da dugo čekam. Ne mogu dugo. Moram da odem odavde.

Holidej ju je uzeo za ruku i ispratio je do vrata restorana. Za to vreme Šed Šuler se već popeo na sedište kola i uzeo uzde u ruke. Nije više ni jednom pogledao Holideja i čim je Rut sela pored njega, on je poterao konja u trk.

IV

Hori Lajens je odlučio da se više ne brine i da ne čeka da se Kaš Doniger vrati za šank. Da je Tom Barker živ, Lajens bi dva puta razmislio pre nego što bi revolvere Hala Rajana stavio do revolvera Džeka Lia. Ali, pomisao na profit koji će ostvariti prodajom tih revolvera, bila je suviše jaka za njega. Šta ako se Ben Elabi bude lju-

tio? Elabi nije ono što je bio Barker.

Napustivši salun, požurio je kući i preuredio izlog. Posle toga su se oba para revolvera, sa ceduljicama na kojima su pisala imena, našla u izlogu. Svako ko tuda bude prošao moraće da ih zapazi i glas o tome brzo će se proširiti. Jedina mu je briga bila sa kojom cenom da počne prodaju. Angažovaće Džoa Harvija, štalskog momka, da održava tempo prodaje i da se pojavi kao tobožnji kupac. Harviju je lako mogao da se oduži sa nekoliko čašica viskija. A ako mu neko bude zamerio da pravi posao na tragediji i smrti drugih ljudi, on će te kritičare lako podsetiti da su Rajan i Li mrtvi i da su to odavno zaslužili.

Zatvarao je vrata trgovine baš kada je Ben Elabi naišao. Osećaj krivice uzrokovao je da Hori Lajens ispusti ključeve iz ruke. Ključevi su pali na njegovu cipelu i zveckajući kliznuli na trotoar. Ben Elabi ih je digao i kada ih je pružio Lajensu, primetio je revolvere u izlogu. Pogled mu je preleteo do Lajensa, a zatim se ponovo vratio na izlog.

— Šta je ovo, Lajense?

— Ono što jasno vidiš, Elabi — rekao je Lajens kratko. On nikada nije imao visoko mišljenje o Elabiju. Barker je bio kičma grada i njegov kamen temeljac. Za Lajensa, Elabi je bio sladunjawa limunada.

— Zar vi hoćete da pravite pare na tuđoj krvi, Lajense?

Lajens se leđima naslonio na izlog.

— Liove revolvere kupio sam čim je došao u grad. Barker je aranžirao tu kupoprodaju. Šta bi ti sad želeo da ja učinim, da to zaboravim i da se odrekнем svog novca?

— Nećete održati tu javnu dražbu — rekao mu je Ben. — Zar ho-

ćete da se kauboji svađaju i bulje oči jedan na drugoga zbog privilegije da kupe revolvere mrtvog revolveraša?

— To su dobri revolveri.

— Nema sumnje da su dobri — rekao je Ben tmurno. — Za ubijanje. Do đavola, sklanjajte ih iz tog izloga.

— Ne izdiri se na mene, zameniće — prasnuo je sada Lajens. — Ja sam poslovan čovek, vedim biznis u ovom gradu i kao takav...

— A ja sam šerif ovog grada od pre jedan čas. I zato sklanjajte te revolvere ili ću razbiti izlog i uzeti ih.

— Ako ih uzmeš, Elabi, onda ćeš morati da ih platiš. A ono što ja mislim da vrede, nije isto što ti misliš da vrede. Džek Li je bio čuveni revolveraš... a isto tako i Hal Rajan.

— Obojica su bili ubice... i nevaljalci. Za slučaj da ste to zaboravili, Rajan je ubio Toma Barkera. Sem toga, nedužni dečak je poginuo od kuršuma ispaljenog iz jednog od tih Liovih revolvera. Hoćete li i to pomenuti na toj dražbi?

Lajens je pocrveneo u licu i protegao vrat kao da je okovratnik košulje odjednom počeo da ga steže.

— A sada, vadite ih napolje — rekao je Ben polazeći. Tek što je prešao desetak koraka, začulo se kloparanje točkova i u grad je ušla diližansa u oblaku prašine zastala. Čaj da prisustvuje dolasku diližanse i Ben je odlučio da i on tako učini.

Okrenuo se i pošao ka stanici diližanse da bi zastao iza gomile prisutnih koji su se tu našli kada je diližansa u oblaku prašine zastala. Posle prvih trenutaka iz kola je izašla jedna mlada žena sa devojčicom, a zatim jedan stariji čovek sa štapom u ruci. Nekoliko kaubojica pri-

vučenih prirodnom radoznalošću da vide šta se događa, dočekali su mladu ženu glasnim poklicima. Ona je porumenela do ušiju i zbunjeno se počela osvrtnuti oko sebe.

U tom trenutku trotoarom pored platforme stanice prolazio je Dok Holidej i videvši ženu zbunjenošću, probio se kroz gomilu i skinuvši šešir, zapitao je da li joj može pomoći. Na licu mlade žene odmah se ukazao izraz olakšanja zbog prisustva jednog ugladenog džentlmena.

— Trebalo je da me ovde dočeka Karver Holms — rekla je. — Poznate li ga?

Holms je bio jedan od kaubojja koji retko svraćaju u grad, ali ga je Holidej poznavao zbog jedne kratke tuče koju je Holms izazvao u salunu. Karver Holms je bio krupan koščat mladić, kome je dan bio kratak za obavljanje svih dnevnih poslova uglavnom zbog toga što svoje poslove nije mogao uskladiti sa željom da bude sa ljudima i svetom. Ipak, njegov mali ranč izgledao je uzoran i nalazio se u zapadnom delu doline.

— Da, slučajno znam Karvera. Jeste li vi njegova rodaka?

Mlada žena je ponovo porumenela i zaštitnički obgrlila rukom devojčicu oko ramena.

— Ja treba da se udam za nje — rekla je i obrnula pogled.

Holidej je u salunu čuo priču o tome da Karver Holms misli o ženidbi, ali je istovremeno čuo da za pet godina Karver nije napuštao grad Lorna Krik. Tek kada se gomila iza Holideja razdvojila i kada je pred njih žurno stao zadimljen mlad čovek, Holidej je shvatio da je ova stidljiva, simpatična mlada žena u stvari udavača i buduća mlada poručena poštom. Karver Holms je skinuo svoj izgužvani šešir i pokušao da njime otrese

prašinu sa odela pre nego što je neodlučno pogledao mladu ženu.

— Eliza Kaf? — zapitao je.

Ona ga je za trenutak bojažljivo pogledala, a zatim se stidljivo osmehnula. — Da — rekla je.

Iz pozadine gomile neko je doviknuo. — Do đavola, Karver je zaista uradio ono što je rekao. I pogledajte kakav je zgoditak izveo.

Karver se okrenuo na petama i besno iskolačenim očima prešao preko niza lica načičkanih na trotoaru. Nastala je tišina. On je nekoliko puta pogledom prešao po nizu prisutnih, u očekivanju da sa njihovih lica nestane podsmešljivih osmeha.

— Ako neko ima nešto da kaže, onda je sada trenutak da to učini, a ako ne, onda neka zauvek drži usta zatvorena — rekao je Karver ljutito.

Niko mu nije odgovorio. Holidej je dotakao Karvera po ramenu i kada se snažni mladić okrenuo ka njemu, Dok je odmahnuo glavom. Karver je duboko uzdahnuo i klimnuo glavom. Zatim se okrenuo mladoj ženi i nabusito rekao. — Hoćeš li već jednom poći?

Eliza je skinula šešir sa glave i rastresla bujnu kosu. Holidej je zapazio da su u očima Karvera Holmsa bljesnuli oduševljenje i zadovoljstvo. Zaista je bilo teško ne oduševiti se slapom bujnih vitica koje su se spuštale niz Elizin vrat sve do ramena. Zatim je mlada žena rekla. — Moja kćerka je vrlo umorna. Je li to daleko odavde?

— Kako se zove? — zapitao je Karver.

— Elison.

Karver je izvesno vreme premišljao o imenu koje je čuo, a zatim se osmehnulo.

— Lepo ime. A i Eliza je lepo ime. Ne, nije daleko.

Još jednom je ljutito pogledao gomilu koja ih je okruživala i prisutni su žurno uzmakli. Karver je uzeo Elizinu putnu torbu i pošao prema kolima. Holidej je sa odobravanjem klimnuo glavom.

— Imaće dobru, finu ženu — prokomentarisao je neko pored Holideja. Dok se okrenuo i ugledao čoveka sa štapom od bambusove trske, koji je sišao iz diližanse.

— U putu smo dosta razgovarali. Dva puta je htela da siđe i vrati se nazad, ali nije imala gde.

Holidej je pažljivo pogledao pridošlicu.

— Na putu odakle? — zapitao je.

— Da li se to odnosi na nju ili na mene?

— Na vas.

Pridošlica se osmehnuo i pogledao gore i dole glavnom ulicom.

— Ja dolazim iz Tulsa Sitija, a pre toga bio sam u Laramiju.

— A čime se bavite? — umešao se sada šerif Ben Elabi.

— Svim i svačim, ali uglavnom najviše trgovinom. Ja sam trgovački putnik, ako vam to nešto znači.

— Tako dakle? — konstatovao je Ben i odmahnio glavom.

— Da, a sad ću uzeti svoju torbu i častiću vas pićem, šerife. Na taj način izbeći ćemo mnoge nesporazume.

Putnik je prišao diližansi i iz kola uzeo novu putnu torbu. Tek što je pošao ka Benu, odnekuda se pojavio užurbani Doniger.

— Elabi, moram da govorim s tobom. Odmah.

Putnik je pogledao Donigera i očigledno da na njemu nije našao ništa zanimljivo. — Biću u salunu,

šerife Elabi — rekao je. — Pridružite mi se.

Rekavši to, on se udaljio, a Keš Doniger je izbrbljao. — Maločas me je udario neki pustahija iz čistog mira. Nije imao apsolutno nikakvog razloga. Sem toga, ukrao mi je dve boce viskija.

— Kada i gde? — zapitao je Ben.

— U mom salunu, gde bi drugde? Hoćeš da ti kažem i njegovo ime?

Ben je zabrinuto klimnuo glavom. Koliko je znao, Keš Doniger je svojim optužbama i pritužbama uvek gnjavio Toma Barkera. On je bio od one vrste ljudi kojima je sve smetalo i Ben je pomislio da će i ovo biti jedna od takvih situacija. Želeo je da umiri Donigera i da se pridruži došljaku u salunu. Na izvestan način pridošlica ga je interesovao.

— On se zove Bid Rajan, eto ko je on — primetio je da se Ben namrštio, pa je žurno dodao. — Da, da, tačno, brat Hala Rajana. Brat onog ubijenog čoveka, Brat hulje i razbojnika, i u mom slučaju, taj brat me je pokrao i prebio bez ikakvog razloga. I sad mi reci šta ćeš povodom toga da učiniš, Elabi?

Ben je pogledao prema salunu. Izgledao je kao čovek koji se našao pred nečim sa čime ne može izaći na kraj.

— Dakle? Hoćeš li postupiti kao Tom i potražiti tog hulju Bida Rajana, ili nameravaš da ostaneš ovde i vrtiš palčevima?

— Gde je Rajan sada? — zavijao je Ben.

— Otkud bih ja to znao? Nađi ga, uzmi mu novac za viski koji je od mene oteo, zatvori ga u ćeliju, a ja ću kasnije podneti optužbu protiv njega.

— Za napad i krađu? — zapitao je Ben.

— Tačno, nego šta? — prasnuo je Doniger.

Odjednom se odnekuda pojavio Hori Lajens i videvši ih zajedno, namrštio se i ušao u salun.

— U redu, pođi sa mnom i pokaži mi ko je taj tip — rekao je Ben.

Doniger se na to trgao i uzmakao. — Ja nisam revolveraš, Elabi, ja sam samo običan miran građanin. Ako bude neke gužve, nemoj očekivati od mene da rizikujem glavu protiv tipa kao što je Bid Rajan.

Ben se napravio da ga nije čuo i pošao je prema salunu. Izvukao je i vratio revolver nazad u futrolu da bi proverio da li se lako vadi, a onda ušao kroz leptir vrata.

Ušavši u odaju, Ben je prešao pogledom po ljudima koji su stajali pored šanka i sedeli za stolovima.

— Vidiš li ga? — zapitao je Donigera.

— Da sam ga video, ja sada ne bih stajao pored tebe, Elabi — rekao je Doniger ušavši dva koraka u salun i još jednom prešao pogledom po gostima, a onda odmahnuo glavom. — Ne, nije ovde. Ali, mora biti negde u blizini i sigurno će se vratiti. Pitao je za svog brata, ali mu ja ništa nisam rekao. To će me verovatno dovesti u grdnu nepriliku, jer će se on sigurno raspitivati i na drugoj strani i neka će mu budala svakako reći šta se dogodilo. Tada će on shvatiti da sam ga lagao i onda jao meni.

Ben je prišao šanku svestan da samo mali broj ljudi primećuje da se na njegovim prsima sija šerifška zvezda. Prošetao je do kraja prostorije i vratio se nazad, važno

ispršen, koračajući krupnim čvrstim koracima da bi i time iskazao svoj autoritet. Zatim se vratio do Donigera.

— Javi mi kad ga budeš video.

— Kuda ti ideš, do đavola? — zapitao je Doniger ljutito.

— Biću u blizini.

Rekavši to, Ben se okrenuo i izašao. Izašavši iz saluna, pošao je niz ulicu. Bio je uplašen, ali i ispunjen nadom i poletom. Strepeo je od opasnosti sa kojima će morati da se suoči, a prva od njih je na pomolu u obličju Bida Rajana. Svim drukčije je sve to izgledalo kada je ispred sebe imao Toma Barkera. Sada je sve morao da uradi sam. Ali sa druge strane, njegov novi položaj davao mu je značaj i ugled koji mu je do tada nedostajao. Sada će smeti da obelodani svoje simpatije za Rut Šuler i neće se osećati inferiornim pred tipovima kao što je Dok Holidej, čija je jedina zasluga što drsko gaze kroz život i beru plodove koje nisu zaslužili. On sada nije više neki anonimni šerifov pomoćnik Ben Elabi, već Ben Elabi, šerif Lorni Krika, čovek za koga će se još čuti. Talas malodušnosti opet ga je zahvatio. Ako doživi da se za njega čuje. Daleki zapad je bio pun tipova Rajanovog kova.

Ben je prošao pored trgovine Horiya Lajensa i primetio da su revolveri sklonjeni iz izloga. Bar jedna stvar je toga dana završena onako kako je on rekao. Otišao je lagano do zatvorske zgrade i ušavši u svoju kancelariju posvetio se čitanju dnevnika Toma Barkera. Pošto je Tom oduvek govorio da nema bliskih rođaka, Ben je smatrao da time neće povrediti njegov privatni život.

V

Sed Šuler je ispijao svoje piće na jednom kraju šanka, a Hori Lajens je to isto radio sam na drugom kraju šanka. Keš Doniger je služio goste bez svojih uobičajenih izliva reči, kojima je sasipao sve živo, i kretao se nervozno sipajući viski u čaše, pri čemu je povremeno bacao kratke poglede ka leptir vratima. U salunu je vladala relativna tišina i začudo te večeri niko nije igrao karte.

Oko osam časova u salun je ušao Dok Holidej i pucnuvši ležerno prstom, poručio svoje uobičajeno piće, a zatim seo za jedan sto okrenut leđima zidu. Doniger ga je pažljivo pogledao i zapazio izvesnu promenu njegovog raspoloženja. Iz nekog razloga nabor između Holidejevih obrva bio je dublji nego obično, a to je značilo da se u pustolovu skupila dodatna mera ljutnje ili gorčine, koja će uskoro morati da se na nekoga izlije.

Bid Rajan je ušao u salun oko osam i petnaest. Ušao je kroz bočna sporedna vrata i stigao do šanka pre nego što ga je Doniger video. Kada ga je spazio, Doniger je ispustio iz ruke bocu sa viskijem, koja se pri padu razbila o pod, i izustio prigušen krik straha. Bid Rajan se osmehnuo, stavio nešto sitnine na šank i lagano, izazivačkim pogledom odmerio sve ljude u gomili. Njegov pogled još nije ni stigao do mesta gde je sedeo Holidej, a ovaj je već progovorio.

— Izgubio si svoj štit, Rajane. Tvoj brat je mrtav.

Rajan se kratko trgao, okrenuo se i ugledao Doka, koji je ustao sa svog mesta i pošto je prešao nekoliko koraka, zastao na dvadesetak stopa od njega. — Hal mrtav?

— Da, a i ti nećeš umaći smrti,

Rajane — dodao je Holidej nehajno.

— Ja tebi ništa nisam učinio — izustio je Rajan žurno, glasom koji je skoro podrhtavao.

Videvši nedostatak borbenosti na Rajanovom mrkom rošavom licu, Keš Doniger je radosno sinuo. Sa dodatnim interesovanjem i poštovanjem pogledao je Holideja. Kakav je to čovek u suštini bio. Ono što se pričalo, nije se u svemu poklapalo sa Holidejevim držanjem otkako je on u Lorna Kriku, ali verovatno da je to bio samo privid. Možda je ovo što sada vidi pravo Holidejevo lice, lice pustolova, beskompromisnog osvetnika i hladnokrvnog nemilosrdnog revolveraša.

— Ne, meni zaista ništa nisi učinio, Rajane, iz prostog razloga što nisi mogao ništa da mi učiniš. Ali, naneo si zlo mnogim drugim ljudima, zar ne? Ti i tvoj bedni krvožedni brat!

— Ti si ubio Hala?

— Ne, ali neću liti suze za njim. Hoćeš li ti?

Rajan je stisnuo usnice i oprezno pogledao oko sebe.

— On ti u svakom slučaju više ne može učiniti nikakvo zlo, Holideje. A ni ja ne želim da imam bilo kakve veze s tobom.

Dok Holidej se glasno nasmejavao. Kosa koja mu je padala preko ušiju i potiljka do vrata davala mu je neki blag izraz lica. Ali, njegov pogled bio je tvrd kao kremen.

— Ti si došao do jedne tačke svog lupeškog života kada više nije važno šta ti želiš, a šta ne želiš, Rajane. Koliko ljudi ste ti i Hal ubili? Petoricu, šestoricu? Ili možda još više?

Rajan je pogledao ka sporednim vratima.

— Ne gledaj vrata, mister, jer te ona nikuda neće odvesti.

Prvi put u svom životu Rajan je osetio šta znači pravi strah. No, usilio se da se isprsi i da svom držanju da pečat lažne hrabrosti.

— Idi do đavola, Holideje. Naši putevi se više nikada ne moraju ukrstiti.

— Ali, bilo je suđeno da se ukrste — rekao je Holidej i kao objašnjenje svima onima koji su se nalazili u salunu, a u isto vreme, kao potvrdu Rajanovih slutnji, on je izgovorio još samo nekoliko reči.

— Mrzim hulje i smatram da je svet lepši bez njih.

Rajan je liznuo usne i pogledao Keša Donigera kao da od njega traži podršku i pomoć. Doniger ga je pogledao kroz žmireći stisnute kapke. Uživao je u tom trenutku. Uživao je pri pomisli da Rajan može biti ubijen. Bio je čak siguran da će se to desiti.

— Nećeš me prinuditi da potegnem revolver, Holideje — rekao je Rajan.

— Nisam to ni nameravao. Oduvek sam znao da si hulja i da nije vredno prijeti ruke s tobom. Isto kao i u slučaju tvog brata.

— Hal je mrtav.

— Tako je najbolje. Pre toga je ubio Džeka Lia.

— Koliko znam, ti nisi mario ni Lia — odvratio je na to Rajan. — Šta je onda važno ko ga je poslao na onaj svet, ti ili Hal?

— Važno je, jer ja to ne bih uradio. Li me je ubedio da će promeniti način života — rekao je na to Holidej mirno. — Sreo sam ga nedavno u Kridu. Živeo je svojim životom i jedino se brinuo da ćete ga ti i tvoj brat naći, jer je znao da ste mu na tragu. Pitao sam ga zbog čega ga gonite, a on mi je na to odgovorio da ga gonite samo zbog zareza na dršci pištolja. Ništa više. Hal je želeo da stekne slavu,

zar ne. Ti si opet bio zadovoljan time da ostaneš u njegovoj senci. Tako ti je bilo sigurnije. A vidiš, sada ti je ta senka nestala, Rajane. Ti si sada kao na otvorenom polju, na čistini, i to sam. Šta sad misliš?

Rajan je odjednom digao obe ruke uvis.

— Nije tvoj način da hladnokrvno ubiješ nekog čoveka, Holideje, i zbog toga nemam nameru da potegnem revolver na tebe. Naprotiv, ja ću se sad okrenuti i izaći. Kad izađem, nastaviću da hodam.

Nerv vijugav kao zmija iskočio je na Holidejevom čelu i on je lagano prišao bliže Rajanu. — Priznaješ, dakle, da si kukačica, mister? — promumlao je Holidej dovoljno glasno da ga svi mogu čuti.

Rajan se osmehnuo krajičkom usana. — Nazovi to kako hoćeš, Holideje, meni je važno da ostanem živ. Sad izlazim napolje.

— A šta je sa Elabijem?

— Nisam ga video i ne želim da ga vidim. Na kraju, svejedno je da li je Hal ubijen u njegovom gradu ili u nekom drugom. U svakom slučaju, on nije imao veze sa Halovim ubistvom.

Kešu Donigeru je bilo jasno da se Holidej i Rajan vladaju u skladu sa svojim principima. Holidej nije bio hladnokrvni ubica i znajući to, Rajan je uspeo da ostane živ. Donigeru je to bilo krivo, kao da je pokraden. Setio se onda da je zaista pokraden.

— Dužan mi je za dve flaše viskija — rekao je iznenada.

Rajan se namrštio na Donigera, a Holidej je zapitao.

— Je li to tačno?

— Naravno da jeste. Zašto bih lagao? Došao je u moj salun, zlostavljao me i na kraju me onesvestio udarcem po glavi. Zatim je uk-

rao dve boce mog najboljeg viski-ja.

— Plati čoveku što mu duguješ — obratio se Holidej resko Rajanu.

Rajan je neodlučno izvadio nešto novca iz džepa košulje i bacio ga na šank. Doniger je brzo kupio novčanice i prebrojao ih.

— Nema dovoljno — rekao je. — Nedostaje ti još dva dolara.

— Nemam više — jedva je izustio Rajan.

Holidej je odjednom prišao Rajanu i zadao mu pesnicom udarac u lice. Rajan je pao na pod, a zatim nadlanicom obrisao krv sa usana. Ležeći na podu, lukavo se osmehnuo, a onda je ustao i odrečno odmahnuo glavom.

— Neću da potegnem. Ne možeš me izazvati — rekao je hladno.

— Onda se gubi — planuo je Holidej. — Gubi se i ne osvrći se za sobom. Ako slučajno čujem da si negde, bilo gde, još nekome naneo zlo, znaj da mi nećeš umaći.

Rajan je zastao, uzeo svoj šešir sa zemlje, pogledao smrknuto Keša Donigera i onda izašao.

— Hej, ja ga ne bih pustio da izađe ovako u mrak — rekao je Doniger. — Ljudi njegovog kova znaju da...

— Znam ljude njegovog kova — presekao ga je Holidej kratko. Prišao je zatim svom stolu, ispio do kraja pivo, a zatim izašao iz saluna.

•

Bid Rajan je osedlao svog konja u polumraku štalskog dvorišta, svestan da štalski momak Džoš Harvi pažljivo prati svaki njegov pokret. Pošto nije imao dovoljno novca da plati troškove za konja, Rajan nije nameravao uopšte da plati. Primetio je da je Harvi upo-

la omamljen pićem i da bi jedan mlak udarac drškom pištolja mogao da ga sredi. Posle toga nameravao je da potraži Bena Elabija, dozna od njega šta se dogodilo sa njegovim bratom, i da onda sredi ubicu i Doka Holideja. Naravno, Holideja bi sredio na svoj način... metkom u leđa.

Pritežući kolan, Rajan je video kako je Harvi došepao do štalskih vrata i naslonio se na drveni dovratnik kao da je na osmatračnici. Semo polako, samo polako, pomislio je i osmehnuo se uživajući unapred u udarcu koji će dodeliti toj budali.

Ali, Harvi nije bio toliko pijan da ne bi naslućivao šta se mota u Rajanovoj glavi. Imao je posla sa suviše mnogo lupeža i pustahija da ne bi bio u stanju da već izdaleka raspozna nekoga ko tome soju pripada. Nameravao je stoga da, kada traži novac, bude vrlo oprezan.

Rajan je završio sedlanje konja i izveo ga iz ograđenog prostora. Velika žuta petrolejka obasjavala je Harvija ispred vrata. Pokretom čoveka kome se ne žuri, Rajan je prebacio vođice preko motke privezišta i mašio se rukom u džep. Harvi ga je vrlo pažljivo posmatrao.

Rajan je tek zapitao. — Koliko ti dugujem, mister?

— Ne manje nego onoliko koliko sam rekao kad si došao.

— Dolar i po? — zapitao je Rajan.

Harvi je mirno klimnuo glavom i Rajan je zazveckao preostalom sitninom u džepu, a zatim prišao bliže svetlosti. Odjednom, munjevitim pokretom izvukao je revolver iz futrole i udario njime Harvija po glavi.

— Glupak — izustio je Rajan sebi u bradu kada se Harvi srušio

na zemlju. Odvezao je zatim vodice sa privežišta i dok je to završavao, ugledao je Holideja kako izlazi iz jedne sporedne ulice. Ne časeći časa, vinuo se u sedlo, okrenuo konja i poterao ga od štalskih vrata ka Holideju. Iza sebe začuo je buku i tiho opsovao što u udarac koji je zadao Harviju nije uložio više snage.

— Odlazim iz grada kao što sam rekao — doviknuo je Holideju.

— Vidim, ali za svaki slučaj hteo sam da proverim. Bez podvala.

— Rekao sam ti da ne želim da imam ikakve veze s tobom. Ako si ti na jednoj strani sveta, ja ću biti na drugoj.

Holidej se zadovoljno osmehnuo. U dubini duše nije se ni najmanje dvoumio da bi ga Rajan ubio ako bi mu se za to pružila makar i najmanja prilika. I s leđa, ako bi to bilo nužno. Ali, nije nameravao da mu tu šansu pruži. Naslonio se leđima na zid zgrade uživajući u strahu i mržnji koja je izbijala iz očiju Bida Rajana. Ko zna, možda će posle poniženja koje je doživeo Rajan biti oprezniji, možda će tu u Lorni Kriku njegov zločinački put biti završen.

Odjednom je odjeknuo pucanj i Bid Rajan je izbačen iz sedla kao udaren nekom džinovskom pesnicom. Telo mu se izvilo groteskno i uz potmulo stenjanje zlikovac je svom težinom tresnuo o zemlju.

Holidej je bacio pogled pored Rajanovog konja i ugledao siluetu nekog čoveka koji se trkom udaljavao od zida štale. Potegao je revolver i ispalio jedan hitac za njim, ali taj čovek je zamakao u neprozirnu tamu noći.

Holidej je potrčao za njim, ali pretrčao je samo desetak metara kada je iza sebe začuo glasan povik. — Stoj, ni koraka dalje.

Holidej je stao i okrenuo se.

Nedaleko od njega stajao je Ben Elabi širom razmaknutih nogu i sa naperenim revolverom u ruci.

— Ne mešajte se u ovo, Elabi.

— Samo se maknite i ja ću vas ustreliti — rekao je Ben i prišavši Rajanovom telu, okrenuo ga čizmom na leđa. Rajanove mlitavo opuštene usne i ukočen staklast pogled mrtvih očiju govorili su mu sve što je trebalo da zna.

— Uzeću vaš revolver, Holideje.

— Moj revolver? Zašto sad to? — zapitao je Holidej.

— Bez obzira kakva je hulja bio Rajan, Holideje, moraćete da odgovarate za njegovu smrt.

U međuvremenu, na ulicu je sa svih strana izbilo mnoštvo ljudi.

— Hoćete da kažete kako me optužujete da sam ga ja ubio? — upitao je Holidej.

— Kažem samo da mi predate vaš revolver, mister. Smesta!

Videvši da mu u tom trenutku ne preostaje ništa drugo, Holidej je pružio revolver i Ben je grubim pokretom uzeo oružje iz njegove ruke, a onda se vratio korak nazad.

Holidej je pokazao rukom u mrak. — Vaš ubica je tamo negde, Elabi, Sigurno ste ga videli ili čuli.

— Čuo sam pucnje i video sam da je Rajan pao iz sedla i da ste vi pokušali da pobegnute. Ako želite da tvrdite nešto drugo, kasnije ćete za to imati prilike. A sada napred.

Ben je gurnuo Holideja revolverom u leđa i oni su se kroz gomilu uputili prema zatvorskoj zgradi.

VI

Dok Holidej je stajao iza rešetaka ćelije i škripao zubima. Džoš Harvi je pronađen onesvešćen i pošto su ga vratili svesti, doveli su

ga u zatvorsku zgradu. On je dao izjavu da ga je Rajan udario revolverom i onesvestio, i da posle toga ništa nije video ni čuo. Kada je Harvi izašao, Keš Doniger je zbunjeno pogledao Holideja.

— Zašto ste, do đavola, to učinili, mister Holideje? Pa vi ste u svako doba mogli da se obračunate sa Rajanom. To ste dokazali u salunu.

— Do đavola, gospodine, to je upravo ono što ja sve vreme pokušavam da vam kažem. Mogao sam srediti Rajana kadgod hoću. Zašto bih ga onda ubio s leđa i izložio se ovoj blamaži?

Doniger je slegnuo ramenima i pokazao na Bena Elabiju.

— Šerif može da posvedoči samo ono što je video i čuo, mister Holideje. On kaže da je čuo dva pucnja, kao uostalom i mi, i da vas je video kako bežite. Šta onda možemo da pomislimo?

— Mislite što god hoćete, gospodine — viknuo je Holidej oštro, već iznerviran glupošću svojih sagovornika. — Kažem vam da je neko iz mraka ubio Rajana. Taj neko bio je skriven iza ugla štale. Ja sam ga video, zapravo samo njegovu siluetu i ispalio jedan hitac na njega. Ne znam da li sam ga pogodio ili ne, ali sam potrčao za njim — gnevni očima pogledao je Bena. — Možda bih ga i uhvatio da me vaš mudri šerif nije u tome sprečio.

Keš Doniger je duboko uzdahnio. — Vidite, meni stvar ne izgleda baš tako, mister Holideje. Žao mi je što to moram da kažem. Lično smatram da je sasvim dobro što je Bid Rajan mrtav, ali ne možemo dopustiti da se u ovom gradu blagonaklono gleda na ljude koji drugima pucaju u leđa. Bojim se da ćete morati da izađete pred sud.

Holidej je svom snagom stiskao rukama rešetke, kao da želi da na

njima iskalji nagomilani gnev. — Do đavola, čoveče — obratio se Elabiju. — Pustite me smesta oдавde ili ćete to zažaliti. Kajaćete se za svoju glupost kada budete videli da ste uhapsili pogrešnog čoveka i da vam je ubica umakao. Ceo grad će vam se smeјati kao poslednjem žuto-kljuncu.

Keš Doniger se obratio Benu.

— Odličan posao, mladiću. Sad moram da priznam da sam pomalo sumnjao u tebe, ali ti si te sumnje odagnao. Nesreća je samo u' tome što će čovek kao što je Dok Holidej morati da plati za smrt hulje Rajanovog tipa, ali pravda mora nadvladati. Kad budeš hteo da te neko smeni na straži, javi mi i ja ću se postarati da nađem nekoga ko će preuzeti sledeću smenu. Viđeću takođe da ti nađemo i nekog pogodnog zamenika, јер ti si sada šerif. Ne možemo dopustiti da i dalje bez ičije pomoći vodiš ovaj grad, obzirom da u poslednje vreme ovaмо navraćaju tipovi skloni izazivanju nereda.

Rekavši to, Doniger se osmehnuo i izašao iz šerifove kancelarije.

Holidej je počeo da šeta gore-dole po ćeliji, duboko zamišljen. No, nije mu pošlo za rukom da nađe bilo kakvo rešenje svog problema i zbog toga je pribegao raspravljanju svog položaja sa Ben Elabijem.

— Sećate li se, šerife, koliko je vremena prošlo između dva pucnja?

— Kako da ne. Dve ili tri sekunde.

— I šta vi mislite, da bih mogao dopustiti sebi luksuz da tako usporeno pucam, pogotovu kađa je u pitanju čovek kao što je Bid Rajan.

— Sačuvajte to što imate da kažete za sud — posavetovao ga je Ben, ali Holidej nije hteo da odusta-

ne jer nije video drugu šansu da se izvuče.

— Čujte me, Elabi. Rajanovi nikada ne jašu sami, da je Tom živ, on bi vam to rekao. Oni obično vode za sobom celu bandu.

— U ovaj grad došli su sami, i jedan i drugi. Po tome ne bih rekao da jašu u grupi, kao što vi kažete.

— To je možda zbog toga što su u Kridu zapali u nevolju.

Ben se ozbiljno zagledao u uhapšenika. Za dva meseca stvorio je dosta čvrsto mišljenje o Holideju i nije mu bilo verovatno da bi on pribegao pucanju u leđa, ma ko da je u pitanju. No drugog osumnjičenog nije bilo na vidiku. Nezavisno od činjenice da je Holidejeva nezgoda njemu lično išla u prilog, Elabi se pitao kako naći istinu.

Benove misli krenule su logičnim tokom. — A šta mislite, da li je sem vas još neko želeo da se obračuna sa njima?

Dok Holidej je slegnuo ramenima i osmehnuo se. — Kao prvo, nikako nećete da prihvatite da ja nisam želeo nikakav obračun sa njima. Naš susret ovde bio je čista slučajnost. Što se tiče njihovih neprijatelja, odakle bih ja to mogao da znam? Verovatno da je bilo takvih koji su im želeli smrt, možda su ljudi koje je Hal ubio imali srodnike koji su se odlučili da ih osвете. Možda je to razlog što je Bid ostao iza Hala, možda je njegov zadatak bio da proveri da li ih ko goni. Ne znam, ali siguran sam samo jedno: da ja tog zlikovca nisam ubio. Ja sam ga, istina, ponizio i udario, ali ga nisam ubio.

— A zašto ste uradili samo to?

— Zato što sam znao da se Bid neće usuditi da potegne revolver.

Ben je zainteresovano pogledao

svog uhapšenika. — Mislite da vas se bojao?

— Vraški me se bojao.

Ben se počeošao po vrhu brade. Koliko je Dok Holidej bio dobar na revolveru? Možda bi mu Tom Barker to mogao reći, ali on je bio mrtav. I Džek Li je bio mrtav. Hal Rajan je takođe bio mrtav, kao i njegov brat Bid Rajan. Lorna Krik je odjednom postao grad na čijim ulicama su se valjale gomile mrtvih. A on je bio šerif tog grada tek jedan dan.

— Kakav ste vi to pakleni čovek, Holideje? — zapitao je Ben. — Ponašate se kao krstaški ratnik, kao neko kome je sudbina dodelila da očisti Daleki zapad od zla?

Holidej je uhvatio prizvuk sarkazma u Elabijevim rečima i namrštio se. — Dosta će vremena proći pre nego što shvatite. U svakom slučaju, ja sam čovek koji veruje u pravdu, u pravičnost. Dosledno tome, ja mrzim hulje.

— Većina ljudi ih mrzi, Holideje, ali malo ko može sebi da dozvoli da im to kaže u oči. Vi imate tu prednost zahvaljujući vašoj umešnosti u baratanju oružjem, ali... zar vam se ne čini da vas to donekle stavlja u isti red sa onima koje mrzite?

— Ne, toga se ne plašim. Moji motivi su sasvim drukčiji od onih sa kojima me upoređujete. Uzgred rečeno, u normalnim okolnostima to upoređenje bih shvatio kao uvredu, ali ovo nisu normalne okolnosti... delimično i zbog toga što ste vi još neiskusni. A što se tiče vaših aluzija o tome da nisam bolji od braće Rajan, ne biste tako govorili da ste videli ono što sam ja video.

— Šta to?

Holidej je stisnuo usne i zavrteo glavom.

— Pre nekoliko godina u oblasti Krid svratio sam na farmu jednog starog čoveka. Bio je to skroman, tih i častan čovek. On i njegova supruga želeli su samo da ih niko ne dira i da na miru obrađuju svoj komad zemlje. Susedi su ih voleli i mislili su da nemaju neprijatelja. Ali, dva meseca kasnije oboje su nađeni mrtvi i opljačkani. Opis ubica odgovarao je opisu braće Rajan, ali njihova krivica nikada nije bila dokazana. Šta mislite, da li je isto mrzeti i goniti takve ljude ili pljačkati stare i nemoćne? Mislim da je i vama odgovor jasan. E vidite, zbog toga, između ostalog, mrzim zadah takvog šljama, zbog toga se ne us-težem da se uhvatim ukoštac sa njima.

— I da rizikujete život?

— Da, i da rizikujem život — Dok Holidej se zamislio i setan os-meh izvio mu je kraj usana. — Mo-žda vam to izgleda čudno, ali znao sam još neke ljude koji su mislili i osećali kao ja. Zar mislite da su Vajat Erp, Bil Hikok i drugi ču-veni Zapadnjaci rizikovali život sa-mo zbog bedne šerifske plate? Vara-te se, mladiću, i njih je vodio jedan drugi, viši cilj, osećaj pravde i pra-vičnosti. To ćete jednoga dana shva-titi.

Holidej je umorno uzdahnuo i za trenutak Benu se učinilo da u nje-govom glasu nema prizvuka snage i arogancije. Dok Holidej mu je u tom trenutku izgledao kao čovek umoran od dugog napornog puta. Prišao je svom pisaćem stolu i seo.

— Džoš Harvi ništa nije video. A on je, izgleda, jedina osoba koja bi vam mogla pomoći.

Holidej je prišao svom ležaju i umorno se spustio na njega. Ben Elabi je sa olakšanjem odahnuo.

Trebalo mu je vremena da razmisli, da se pripremi za teške i naporne dane koji su mu predstojali. Nadao se da će terenski sudija Mops doći u grad krajem sedmice. Tada će problem Doka Holideja biti rešen na ovaj ili onaj način. Posle toga njegov položaj biće znatno izme-njen, uživaće mnogo veći ugled, a glavni konkurent kod žene koju je u potaji priželjkivao biće uklonjen. Sve šanse će biti na njegovoj stra-ni. Pa ipak, jedan problem ga je mučio: misterija ubistva Hala Rajana. Ako je slučaj Bida Rajana bio jasan, sa Halom Rajanom je bilo sa-svim drukčije, a Ben Elabi je to znao. Iako je u pitanju bila sudbina njegovog konkurenta, poštenje mu nije dozvoljavalo da sumnju izjed-nači sa istinom.

Pogledao je prema ćeliji i nabrao obrve. On nije video da je Holidej ubio Bida Rajana, ali ga je video da beži sa mesta zločina. Holidej je tvrdio da je potrčao za ubicom, što je najverovatnije bio samo dobar izgovor. Ipak, nije sve bilo stopro-centno sigurno. Za Hala Rajana do-kaza je bilo još manje. Šta, dakle, ako je neko drugi ubio obojicu? Šta ako je sticaj okolnosti pomogao da Holidej bude optužen za zločin koji je neko drugi izvršio?

Ben je sklopio oči i rukom pre-šao po namrštenom čelu.

*

Nečija senka pala je na tezgu Horiya Lajensa i on je ostrim po-kretom digao glavu. Sa visine su ga gledala dva crna otvora revol-verskih cevi. Hori Lajens je odjed-nom klonuo od straha.

Pred njim je stajao jedan ogro-man čovek i netremice ga gledao.

Druga dvojica stajala su na ulazu u njegovu radnju.

— Hteli smo da kupimo nešto municije, mister — rekap je grdosija nabusito.

Hori je bojažljivo ustao sa stolice, u nadi da će njegove zle slutnje i strah biti neosnovani. Vreme zatvaranja bilo je već davno prošlo, ali on je žarko želeo da brzo usluži tu trojku i da ih se što pre otaras.

— Odmah, odmah. Koji kalibar želite?

Grdosija je stavio jedan svoj revolver na tezgju. — Isti kalibar za svu trojicu. Šest kutija metaka.

Hori se okrenuo da uzme kutije sa mecima kada mu je teška grdosijina ruka pala na rame težinom kamenog brega. Hori je kratko prigušeno zastenjao i hladan znoj mu je istog trenutka pocureo niz obraze. Sada mu više uopšte ne bi bilo krivo i ako mu ne plate municiju. Nije želeo nikakve neprilike sa njima, želeo je jednostavno da ih više ne vidi.

— A gde ste nabavili ove revolvare, mister? — zapitao je grdosija tmurno. Pokazao je prstom na oružje Hala Rajana.

— Ja... kupio sam ih. Došao je neki čovek i izrazio želju da ih proda. Bio je ostao bez novca, bar tako mi je rekao. — Grdosija je oštro pogledao dvojicu svojih pratilaca i oni su prišli tezgji, a jedan od njih je prilazeći nogom zatvorio vrata za sobom.

— Jeste li već videli ovaj opasač za revolvere, Ale i ti Džejk? — zapitao je grdosija. Ovi su samo bacili kratak pogled na oružje i odmah je bilo jasno da ga poznaju.

— Halovi revolveri. Nema sumnje — rekao je Al.

Džejk je samo klimnuo glavom.

— Tako i ja mislim — rekao je

grdosija gurnuvši Horiu Lajensa rukama uz zid. Hori je kriknuo, a Al je hitro priskočio i dograbio Horiu rukama za prsa.

— Reci nam sve što znaš o Halu i tim revolverima — rekao je Al dok je Džejk prišao prozoru i osmotrio ulicu.

— On je mrtav — procedio je Hori.

Grdosija je odgurnuo Ala u stranu i zgrabio Lajensa rukama za gušu.

— To je laž — grmnio je.

Hori je očajnički odmahnuo glavom. — Istina je — zavapio je gušeći se pod prstima snažnog došljaka, a zatim je žurno ispričao sve što se dogodilo u gradu od dolaska Džeka Lia. Kada je došao do Holidejevog učešća u događajima, primetio je da je grdosija pobledio i pustivši ga, odmakao se korak nazad.

Grdosija je sklopio oči i zatresao se kao da je grozničava drhtavica obuzela njegovo masivno telo. Al se odmakao korak dalje, a Džejk je zatrepao i liznuo usne.

— Šta ćemo da preduzmemo, Vile? — zapitao je Džejk nervozno.

Džin je prišao tezgji i uzeo opasač Hala Rajana. Zamišljeno ga je odmerio u ruci jedan trenutak, a onda ga prebacio preko ramena. Zatim je pružio ruku da uzme sjajno očišćene Rajanove revolvare, ali se Hori tome glasno usprotivio.

— Hej, čekajte malo, ja sam za te revolvare platio dosta novca...

Glas mu je zamro u grlu jer ga je Vil odalamio rukom po licu.

Vil je uzeo Rajanove revolvare, stavio ih u futrole i obratio se Alu.

— Ućutkaj ga. Obzirom da treba da obavimo važan posao, nije nam potrebno da ovaj brbljivi građanin

izjuri na ulicu i uzbuni grad svojim blesavim povicima.

Al Kruk je prišao korak napred i drškom revolvera snažno udario Horiya Lajensa po glavi.

*

Al je upitao. — Kako misliš da izvedemo stvar sa Holidejem, Vile?

Grdosija je stajao naslonjen na zid trgovine i netremice posmatrao zatvorsku zgradu na drugoj strani ulice. Kroz dva prozora i ispod ulaznih vrata dopirala je svetlost osvetljavajući ulicu na priličnoj udaljenosti.

Vil je odmahnuo glavom. — A šta si ti otkrio, Džejk?

Džejk je slegnuo mršavim koščatim ramenima. — Nema prozora na drugoj strani i postoje samo jedna vrata. Sa strane ima dva prozora, ali su suviše visoki da bi se moglo videti šta je unutra.

— Onda će biti bolje da pričemo. Bilo bi najzgodnije da najpre sredimo šerifa, pa da posle toga na miru pretresemo grad. No, ovako ćemo najpre proveriti šta se desilo, što bismo i inače morali. Holideja znamo, ali tog šerifa ne znamo.

— Zašto jednostavno ne uđemo unutra i izrešetamo ga? — zapitao je Al lica crvenog od oduševljenja.

— Pa da neko od nas pogine? — odgovorio je Vil oštro i ljutito. Pokazao je rukom ulicu. — Ima suviše mnogo svetla. A sem toga, otkud znamo da nas ovde neće očekivati?

— Pa niko ne zna za nas, zar ne? — zapitao je Al.

— Tačno, ali Holidej sigurno zna da Hal i Bid nisu došli sami. On će nas sigurno očekivati.

Al se zamislio i počeo se rukom po potiljku.

Vil je pošao trotoarom i poveo Džejka sa sobom. Al je i sam pošao za njima pošto je prethodno razočarano pogledao prema vratima gradskog zatvora. Pedesetak metara dalje ušli su u salun i mada se Kešu Donigeru nije svidao njihov izgled, on ih je žurno uslužio.

Vil je tiho došapnuo svojim pratiocima. — Džejk i ja ćemo sesti za sto, a ti obavi ovde svoj deo posla, Ale.

— Šta nas interesuje da saznamo, Vile?

— Uglavnom sve o tom njihovom šerifu. Šta je radio, kakav je na revolveru i ostalo. Ako je vešt u potezanju oružja, onda mu nećemo pružiti šansu.

Al se osmehnuo i klimnuo glavom, a Vil i Džejk su se udaljili ka jednom stolu. Al je odmah ispio svoje piće i pozvao Donigera da ga ponovo usluži.

— Nadam se da je ovo miran grad — rekao je bajagi nezainteresovano.

— Miran je onoliko koliko to ljudi dopuštaju.

Al je napravio razdoznalo lice. — Čujte, ako bi to zavisilo od mene i mojih prijatelja, smeo bih da se zakunem da će biti najmirnij grad na celom Dalekom zapadu. Nama je dovoljno buke i gužve i ne želimo nepravilike.

Doniger je letimice pogledao Vile i Džejka.

— A šta ste vi u poslednje vreme radili, obilazili ste ovu oblast?

— Mnogo — rekao je Al tino.

— Koliko se nama čini, zapadno od Plate teško da bi se mogao naći neki miran grad. Šta je to u poslednje vreme ušlo u ljude? Svi su tako naoštreni i spremni za svađu i tuču da je život postao potpuno nemoguć — zavrteo je glavom kao da

se setio nekih teških trenutaka koje bi radije da nije doživeo. Kada je zaključio da je dovoljno privukao Donigerovu pažnju, Al je jednostavno nastavio. — Zna li, mister, da su u poslednja tri grada kroz koje smo prošli ljudi ispalili više metaka nego što su svojim susedima rekli prijatnih reči. To je da čovek ne poveruje. A kako je u ovom gradu?

Doniger je još uvek bio podozriv zbog sumnjivog izgleda trojice pridošlica, ali nije nameravao da napravi neku grešku. Ubistva koja su se tih dana dogodila išla su mu na nerve.

— Pa i u ovom gradu ljudi ne sede dokono na terasama i puše — odgovorio je.

— Zaista? — ispitivao je dalje Al.

Doniger je odmahnuo glavom. — Ne, bogami. I mi smo u poslednje vreme imali dosta neprilika. U stvari, poslednja dva dana. Desila su se četiri ubistva.

Al se rukama odmakao od šanka kao da je zaprepašćen onim što je čuo. — Četiri ubistva? — zapitao je. — Šta je to bilo, banditi ili tako nešto?

— Ni jedan od njih nije bio bandit u tom smislu da bi se njegovo lice moglo videti na poternici. Ali, da li su bili pravi banditi ili ne, to i nije tako važno. Jeste li ikada čuli za čoveka po imenu Hal Rajan? Ili možda za njegovog brata Bida? Ili možda za jednog drugog revolveraša po imenu Džek Li?

Iz Alovog lica nestalo je poslednje kapi krvi. — Vi to govorite o braći Rajan iz oblasti Krid? — zapitao je.

Doniger se nagnuo napred. Osećao se malo mirnijim i jezik mu se donekle razvezao.

— Naravno, vidim da ih poznajete. Izgleda da ti ljudi nisu tako

nepoznati kao što smo mi u ovom gradu mislili. Hal Rajan je ubio našeg šerifa, ali je i sam dobio svoje. Njega se sredio niko drugi nego Dok Holidej.

Al se napravio kao da mu je mило to što čuje. — Ah, to se moglo i očekivati ako je Hal došao u sukob sa Holidejem. Ali, izgleda da imate i šerifa na koga bi se čovek mogao osloniti.

Po Donigerovom licu moglo se zaključiti da u to nije baš sasvim siguran. — Pa on je dosta dobar, rekao bih, u vršenju svojih poslova. Možda bi nešto mogao da obavi i bolje, ali neke krupne zamerke ne mogu mu se učiniti. Uostalom, imamo njega i nikog drugog, i moramo ga se držati.

Al je ispio svoje piće i pozvao Donigera da mu se pridruži, ali Doniger je odbio jer je želeo da ostane trezven te večeri, bar do zatvaranja saluna. Posle toga nameravao je da jednu bocu odnese Džošu Harviu i da mu time pomogne da ublaži svoj jad. Harvi je bio đavolski dobar potrošač. Zbog toga je Doniger odbio Alovu ponudu, ali je napunio njegovu čašu i uzeo novac. U tom trenutku neko ga je pozvao sa drugog kraja odaje i Doniger se izvinio Alu rekavši da će se vratiti čim posluži gosta.

No, Al nije više bio zainteresovan za razgovor sa njim i pridružio se Vilu i Džejku. Smeškajući se, rekao je. — Krčmar nema baš visoko mišljenje o novom šerifu i mislim da smo malo čak propustili povoljnu šansu. Trebalo je da upadnemo u zatvor.

— Šta ti je rekao, Ale? — zapitao je Vil.

— Isto ono što nam je puškar već rekao. Holidej je ubio Hala, a što se tiče šerifa, on nije baš neka ve-

lika muštra. Uostalom, izgleda da je Holidej smakao Hala pod mutnim okolnostima.

Vil se odjednom ljutnuo. — Zašto, do đavola, nisi pokušao da saznaš nešto više?

Al je odmahnuo glavom. — Zato što moramo vrlo oprezno da nastupamo. Ako bih previše pritiskao krčmara, nisam siguran da ne bi nešto posumnjao. Moglo bi se desiti da odjuri i upozori šerifa.

Vil se zamislio. — Zatvorska zgrada je suviše čvrsta za napad — rekao je.

— Meni se čini da je ovo mesto mnogo pogodnije — predložio je Džejk.

Al je pogledao najpre jednog, pa zatim drugog, pre nego što je Vil odlučio ishod.

— Morali bismo da promenimo taktiku, Ale. Šta misliš, da li bi mogao da bocneš krčmara tako da on otrči u zatvorsku zgradu i pozove šerifa u pomoć?

Al se osmehnuo krajem usana. — Da li si ikada poznavao nekoga ko bi to umeo bolje nego ja, Vile?

— Ne, bogami nisam.

Al je ustao. — Onda mi daj nekoliko minuta vremena. Vas dvojica motrite na ostale, mada ne mislim da među njima ima nekoga ko bi bio dovoljno hrabar da pruži otpor. Ipak budite budni.

Al se vratio do šanka i pošto je srknuo piće iz čaše, odjednom hitnu čašu u pravcu Donigera. Čaša je odskočila od barmenovog ramena i udarivši o zid, razbila se u stotinu komada. Bled u licu Doniger se okrenuo i ugledao Ala, koji je stajao oslonjen sitnim šakama o šank pred sobom.

U znak objašnjenja Al je rekao. — Kako je moguće da u ovako

mirnom i lepom gradu neki čovek služi ovako loš viski?

Doniger je zastao otvorenih usta od zabezeknutosti. Vil i Džejk su se podigli od stola i zauzeli pozicije na donjem delu šanka.

— Vas trojica ponašajte se pristojno — viknuo je Doniger. — Ili ću pozvati šerifa da vas smiri.

Na to je Vil uzeo flašu sa šanka i hitnuo je u ogledalo na zidu. Džejk se odvojio od njega i potpleo jednog od gostiju, a zatim ga udario kolenom u stomak, od čega je ovaj pao. Zatim ga je Džejk udarcima nogu prinudio da otpuzi do vrata. Za nekoliko sekundi svi koji su se našli u salunu pohnitali su da pobegnu. Vil i Al su nastavili da razbijaju čaše i flaše, a Doniger se trčeći uputio ka zatvorskoj zgradi.

— Džejk, ti uzmi na sebe stepenice — rekao je Vil. — Ti, Ale, pazi na zadnji ulaz. Pretpostavljam da će za nekoliko minuta naš šerifić stići ovamo. Moramo biti spremni da ga dočekamo.

— A zatim ćemo srediti i Holideja — rekao je Al.

Razbojnici su zauzeli pozicije i sa revolverima u rukama stali da čekaju svoju žrtvu.

VII

Čuvši galamu u salunu, Rut Šuler se trgla. Prateći je prema zatvorskoj zgradi, gde su želeli da još jednom porazgovaraju sa Dokom Holidejem. Šed Šuler je za trenutak zastao, ali ga je Rut pozvala da nastave put.

— Ne, oče, nemojte se mešati u to. Dosta je bilo salunskih svađa i tuča. Želela bih da se ovo što pre završi i da jednom odem odavde.

Šed Šuler je zamišljeno pogle-

dao u pravcu saluna pre nego što je prihvatio savet svoje nekadašnje snaje i pošao za njom. Kada su stigli do zatvorske zgrade, zatekli su Bena Elabija kako proverava svoj revolver. Uznemiren galamom u salunu, Dok Holidej se probudio i stajao je pored rešetaka svoje ćelije.

Kada su Rut i Šed ušli unutra, on ih je dočekao rečima. — Pretpostavljam da će to biti ljudi iz Rajanove bande.

Ben se okrenuo ka njemu. — Otkuda to znate, Holideje?

— Kad čovek poznaje tipove njihovog kova, onda to nije teško pogoditi. Ovi banditi su obično pratili Hala na rastojanju od dva dana jahanja.

Ben je prigušio psovku i namesatio opasač sa revolverom. Rut mu je prišla i sa puno žara progovorila.

— Zar ne vidite kuda to vodi, Bene. Ako su to stvarno Rajanovi ljudi, onda će doći do okršaja. Zar ne bi bilo bolje da Doka pustite iz zatvora. Mi bismo otišli odavde i problem bi bio rešen.

— Ni govora. Holidej je uhapšen pod sumnjom da je izvršio ubistvo.

— Ali to su samo sumnje, pravih dokaza nema.

— To će reći sud — odgovorio je Ben Elabi odlučno i pogledao Rut u oči. Pogledi su im se sreli i on je, još jednom očaran njenom lepotom, shvatio da nikako ne sme dozvoliti da izgubi tu devojkicu dubokih zelenih očiju. Zadržavajući Holideja u zatvoru, izlagao se smrtnoj opasnosti, jer će se gnev Rajanove bande srušiti najpre na njega, pa tek onda na Holideja, ali ako bi sada pustio uhapšenika i privoleo ga da ode, onda bi devojka zelenih očiju za njega bila zauvek izgubljena. Ni po koju cenu

nije smeo da poklekne i pokaže svoju slabost, ni u kom slučaju sada kada je postao šerif i počeo da gradi svoj ugled.

— Ako bude imao kome da sudi — umešao se Holidej iz ćelije. — Ako su ovi izgređnici Rajanova banda, onda ćemo nas dvojica, šerife, za kratko vreme biti mrtvi. No, može biti da to nisu oni, ali uveravam vas da će uskoro svakako doći. Onda ćemo biti na istom.

Ben je zaustio da nešto kaže, ali je u tom momentu u šerifovu kancelariju sav zadihao utrčao Keš Doniger.

— Dodi odmah, Bene. U salunu imam trojicu najbestijalnijih huligana koje sam ikada...

Holidej ga je presekao u pola rečenice. — To je jedan krupan čovek, jedan mršav motkast i jedan patuljak sa ožiljkom na bradi? — zapitao je Donigera.

Doniger ga je zabezeknuto pogledao. — Otkud znate, Holideje? Do đavola, da niste bili ovde zaključani...

— Onaj mali kepec je slatkorečiv, ume da priča — nastavio je Holidej i Doniger je žurno klimnuo glavom. — Opisali ste ih tačno, kao da ih u dušu poznajete.

Holidej je ozbiljno pogledao Bena.

— To su Rajanovi momci. Onaj krupni se zove Vil Mendl, mršavi je Džejk Lopez, a najgori od svih je kepec, koji se zove Al Kruk. On je prepreden i podmukao kao rakun, ali ujeta kao zmija otrovnica, uglavnom u mraku. Bilo bi najbolje, šerife, da me pustite odavde i da zajedno pođemo u salon.

Ben je šumno udahnuo vazduh kroz stisnute zube, kao da je rukom uhvatio vrelo gvožđe. Senka brige zamračila mu je lice. Kada

je prihvatio šerifsku značku, nije slutio da će se za kratko vreme naći suočen sa ovakvom opasnošću. Njegovo nespokojstvo povećao je Doniger rečima. — Uradi šta hoćeš, Elabi, ali moraš da ih očistiš iz grada. Takvi nam ovde nisu potrebni.

Stojeći pored rešetaka, Holidej je podsmešljivo primetio. — Priča se ponavlja. Časni građani traže da šerif opravda platu koju prima. Naravno, ni na kraj pameti im nije da šerifu pruže podršku.

Doniger se iskolačio na Holideja. — Ne aludirajte na mene, mister, ja imam svoj biznis i vodim ga časno i pošteno. Nisam dužan da se tučem sa huljama i da možda izgubim glavu.

— A zašto su drugi pozvani da svoj život izlažu opasnosti? — umešala se Rut sve više ljuta.

Holidej joj je odgovorio umesto Donigera. — Hoćeš da znaš zašto, Rut? Video sam mnogo ovakvih gradova i mnogo puta sam se sudario sa ljudima kao što su Rajan i njegova banda. Građani počnu da puze čim takve hulje ciknu na njih. Na sreću, uvek se nađe neki ludak kome su red i zakon važniji od sopstvenog života — zatim se opet obratio Donigeru. — Ako vam je dobrobit ovog grada na srcu, što mislim da jeste, posavetujte šerifa da me pusti da mu pomognem. Nas dvojica bismo mogli da ih sredimo.

Doniger je kratko vreme zbunjeno zurio u Holideja, a onda je upitno pogledao Elabiju. Ovaj je zamišljeno ćutao, očigledno neodlučan šta da učini. Ako bi sada pustio Holideja i pozvao ga u pomoć, priznao bi time da je nedonastao svom položaju, pa čak i da je kukavica, dok bi se, naprotiv, Holidej predstavio u ulozi junaka od čijeg poteza malog prsta zavisi sudbina,

ne samo njegova i šerifova već celog grada. Takvu ulogu Elabi je želeo samo za sebe i nikoga drugog, bez obzira što je strepeo i sumnjao u svoju sposobnost da tu ulogu ostvari. Pogledao je Rut i odlučio se.

— Rekao sam da to ne dolazi u obzir.

Holidej ga je izvesno vreme ozbiljno netremice gledao i zaključio da je Elabi doneo neopozivu odluku. To je njegovu sudbinu stavljalo u šerifove ruke, pa je odlučio da mu pomogne koliko može.

— Sa Rajanovim pajtašima nije lako, oni imaju svoje trikove — rekao je.

— Kakve trikove? — zapitao je Elabi zabrinuto.

Holidej se obratio Donigeru. — Jesu li rasterali goste iz saluna?

— Naravno. Razbili su mi oledalo i polupali mnoštvo čaša i flaša. Izudarali su i neke goste.

Holidej je samo zadovoljno klimnuo glavom. — Uobičajen trik. To je gužva zbog koje šerif mora da interveniše, zar ne? Nezgoda je u tome što će ga oni čekati u zasedi.

Šed Šuler je u međuvremenu prišao zidnom ormariću i uzeo pušku. Rut je to prva primetila.

— Tata, šta vi to radite?

— Ben je moj prijatelj i naš šerif. Neko mora da pođe s njim da mu pomogne.

Čuvši to, Doniger je počeo uzmicati ka vratima i došavši do ulaza, nervozno je osmotrio ulicu. — Biće bolje da požuriš, Elabi. Ja ću poći da prikupim ljude za pomoć.

Rekavši to, šmugnuo je u mrak.

Holidej je podsmešljivo dobacio. — Taj se neće vratiti, Elabi.

Ben Elabi je to znao, baš kao što je znao da Šeda Šulera neće povesti sa sobom u salun. Obratio se Šuleru. — U svakom slučaju

hvala, mister Šulere, ali ne želim da vas u ovo mešam. Ako želite da mi pomognete, ostanite ovde i čuvajte zatvorenika. Ali, prethodno otpratite Rut do kuće.

— Nema veremena da je vodim kući — rekao je Šuler.

Ben je to shvatio i to ga je još više uznemirilo. Pogledao je zamišljeno Holideja i zapitao. — Zna li još neki njihov trik, Holideje?

— To je teško reći oдавде, sve zavisi od situacije. U svakom slučaju, znajte da neće svi biti na jednom mestu. Čekaće da vas uhvate u unakrsnu paljbu.

Ben mu je zahvalio kratkim klimanjem glave i pošao prema vratima. Rut je pošla korak za njim i zastala.

— Bene, zašto ne prihvatite pomoć?

— Rekao sam već šta je moja dužnost — procedio je Ben kroz zube promuklim glasom i spustio ruku na kvaku.

Holidej je poluglasno dobacio za njim. — Ovaj svet je pun budala, Elabi.

— Možda — rekao je Ben i izašavši zatvorio vrata za sobom. Baciivši pogled u drugom pravcu ulice, ugledao je Keša Donigera kako zamiče u nečije dvorište.

•

Dok Holidej je kresnuo šibicu i zapalio cigaru. Šum Elabijevih koraka zamro je na ulici i Dok je pomislio da svaki njegov korak u stvari znači korak bliže smrti. Jer istog trenutka kad završe sa šerifom, Rajanovi razbojnici će se ustremiti na zatvor. Što je najgore, ovako nenaoružan bio je prinuđen da smrt čeka kao bespomoćna žrtva, kao što osuđenik na smrti čeka dolazak dželata. Svaki izgublje-

ni sekund bio je dragocen. Pogledao je Rut, koja je brižnog lica stajala blizu njega i Šulera zagledanog kroz prozor.

— Želite li dobro svojoj snasi, mister Šumere? — zapitao ga je.

Šuler se neprimetno trgao i nabusito odgovorio. — Naravno.

— Onda me pažljivo saslušajte. Rajanovi momci traže mene, jer su svakako već doznali da sam ja likvidirao braću Rajan. Nije važno što je to netačno, jer oni neće tražiti za istinom, i čim srede šerifa, doći će ovamo i ubiće me kao psa. Neću sad da pominjem kako će se obračunati i sa vama, a možda će svoj gnev u izvesnoj meri iskaliti i na Rut. Time će svi lepi Rutini snovi biti razoreni. Zato ću nešto da vam predložim — dodirnuo je prstom bravu na vratima. Otvorite ova vrata i pustite me dok još ima vremena, a ja vam dajem reč da ću otići u salun i srediti Rajanovu žgadiju... ako oni ne srede mene... to je ipak bolje nego da ih ovde čekam. Kad to bude završeno, vratiću se ovamo... ili će me odneti na groblje...

Rut je sa puno nade pogledala Šeda. Ovaj se namrštio, očigledno zainteresovan predlogom, ali neodlučan da li da ga prihvati. Progovorio je sa prizvukom nedoumice. — Kako bih to mogao? To bi bio prestup, zar ne? Vi ste uhapšenik i bez obzira što verujem u vašu nevinost...

— Čoveče, ne gubimo vreme, svaki sekund je dragocen — prekinuo ga je Dok nestrpljivo, već nervozan što vreme neumitno odmiče.

Rut je prešla preko oдаje i uzela svog bivšeg svekra za mišicu. — Tata, učinite to što traži. Uverena sam da je to jedini način da se sve dobro završi.

Holidej ju je pogledao i da li zbog posebnih okolnosti u kojima se našao ili zbog nečeg drugog i dubljeg, uhvatio sebe da je obožava. Ona je zaista bila najdraža devojka koju je upoznao. Sem lepote, posedovala je i izvanredan duh i inteligenciju. Pitao se da li bi, ako bi mu se pružila šansa da počne nov život, pokušao sreću sa njom. U ovom momentu bio je sklon da na to pitanje odgovori potvrdno.

Jedva uzdržavajući očajanje, Holidej je ponovo pokušao. — Treba samo da pridete stolu i dodate mi ključ iz fioke. Ja ću uraditi ostalo. I dajem vam reč da ću se vratiti u zatvor... ako preživim.

Šuler se stajao kao oduzet i neodlučno premišljao. Micao je usnama kao da hoće nešto da kaže, ali usne su mu ostale neme. I odluku je umesto njega donela Rut. Zagrizla je donju usnu i u nekoliko hitrih koraka došla do stola, izvadila svežanj ključeva i još hitrije prišla Holideju. Od tih žustrih pokreta zanjihali su se slapovi njene duge bujne kose, šireći opojan miris, ali Dok Holidej u ovom trenutku to nije osetio. Zgrabio je ključeve i sa dva brza pokreta otključao vrata. Dok ga je Šed Šuler nemo gledao, Holidej je otvorio vrata, pritrčao pisaćem stolu, izvukao donju fioku i iz nje izvadio svoj „kolt“ sa drškom od slonove kosti. Pripasujući opasač, istrčao je na vrata pošto je prethodno dobio. — Vratću se.

U odaji je ostao samo sve tiši odjek njegovih koraka u trku.

*

Keš Doniger je otišao najpre do Horijsa Lajensa i zatekao ga u zadnjoj prostoriji iza njegove radnje.

Hori je sedeo na stolici i hladio glavu krpom natopljenom hladnom vodom.

— Sto mu muka! Šta te je to udarilo, Hori? — Zapitao je.

— Trojica zlikovaca — objasnio je Lajens. — Upali su ovamo da kupe metke, a onda su počeli da se raspituju za braću Rajan. Kad sam im rekao, oni su me udarili.

— Kažeš da su bila trojica? — zapitao je Doniger. — Jedan mali sa ožiljkom na bradi, i jedan drugi...

— Taj mali me je udario. Drškom revolvera — rekao je Lajens. — Ako ga ikada dočekam, ja ću ga... ubiću ga.

— Naravno da hoćeš, Hori, naravno — potvrdio je Keš i žurno izašao. Lajens nije bio u stanju da bilo kome nešto pomogne. Doniger je pohitao preko ulice u nameri da potraži Stjua Mulinsa i Henka Kartera.

Zatekao je Kartera kako vezuje puzavicu na verandi ispred kuće. Kada mu je Doniger žurno objasnio šta se desilo u salunu, Karter je bez reči ušao u kuću i vratio se otuda sa nekom starom pušketinom u ruci.

Pošli su preko ulice koristeći se senkom i pomrčinom, i ugledali Bena Elabija, koji je baš tada zavio za ugao i ušao u ulicu koja je vodila ka salunu. Šerif je išao lagano, kao da na svakoj nozi nosi težinu cele planine. Doniger je osetio da mu hladna jeza prožima celo telo. Zadržao je Kartera i rekao. — Pusti ga neka malo odmakne. Ne bi bilo zgodno da mu se nađemo na putu.

Njih dvojica su tako ostali da čekaju u mraku ne govoreći ni reč, ali obojica uplašeni da se može desiti da ih neko pozove u pomoć. Nije prošlo ni pet minuta od tre-

nutka kada je šerif zamakao za ugao, a pored njih je protrčao neki čovek. Kada je taj čovek prošao ispod upaljene svetiljke, Doniger ga je prepoznao.

— Dok Holidej! Kako je uspeo da izađe iz zatvora? I kuda trči?!

Karter je ćutke slegnuo ramenima, Znao je samo kako želi da bude što dalje odatle.

*

Mada neiskusni u salunskim obračunima, Ben Elabi je znao da ne sme nasumice uleteti u kandže trojice ovejanih razbojnika. Sa krova trgovine na drugoj strani ulice temeljno je osmotrio salun, ali na njegovu ljutnju, nije video ništa što bi mu olakšalo posao. U salunu je bilo mirno kao da tamo nema ni žive duše. Konačno je ipak zapazio jednog od trojice lupeža šćućurenog uz podnožje stepenica, ali to je bilo sve. Nije mogao da utvrdi gde se nalaze drugi i treći. Csmatrao je tako nešto više od pet minuta, ali bez rezultata i već je hteo da pođe na sreću, kada je nešto drugo privuklo njegovu pažnju.

Ulicom se u trku približavao neki čovek i sa svog mesta na krovu Ben je u prvom trenutku razabrao samo da je taj čovek visok i brz. A onda, kada je nepoznati stigao na dvadesetak metara od saluna i kada je zastao da povraća dah, Ben je u trkaču prepoznao Doka Holideja. Prva pomisao mu je bila kako je Holidej uspeo da izađe iz ćelije, ali se odmah prisetio da su pored njega ostali Šed i Rut Šuler, i da su ga oni svakako pustili. Krv mu je jurnula u glavu. Taj nadmeni džentlmen-kicoš opet hoće da se okiti lovorikama i da mu odnese slavu ispred nosa. Došlo mu je da vikne i da oduška svom

gnevu, a onda je njime ovladala trezvenost. Sa trojicom lupeža teško da bi sam mogao izaći na kraj. Šta mari ako se Holidej i umeša? To čak može biti i korisno. Zašto ne bi iskoristio Holideja kao mamac i naveo bandite da otkriju gde se nalaze, a kada oni pokažu svoje pozicije, on će se naknadno umešati i srediti ih bez muke. Može se desiti da u tom okršaju Holidej pogine i time bi sve bilo rešeno. Holidej bi bio mrtav, a sva slava bi pripala njemu. Sva slava... i Rut.

Neka ga, neka ide kad već sam traži vruga, pomislio je Ben. Sa zadovoljnim osmehom na licu sišao je sa krova i kliznuo na zemlju.

*

Holidej je sačekao pun minut da se izduva, a onda izvukao revolver iz futrole i proverio da li je pun. Elabi, srećom, još nije ušao u salun i verovatno se nalazio negde u blizini. Bio je ipak dovoljno mudar da ne uleti u klopku, ali je to mogao učiniti svakog trenutka i poginuti kao budala.

To bi za Holideja u izvesnom smislu bilo čak i povoljno rešenje, jer ne bi bilo nikoga ko bi mogao da ga optuži za ubistvo Bida Rajana, koje u stvari nije ni počinio. Bila bi to možda ruka pravde koja bi ispravila grešku nesavršenih ljudi. Ali, nešto mu nije dozvoljavalo da dopusti da mu tok misli skrene u tom pravcu. Iako je grešio, Ben Elabi je samo vršio svoju dužnost, a konačno, protiv njega su stajala tri okorela zlikovca, što je bio razlog više da sad zanemari nepravdu koja mu je učinjena. Morao je pomoći Elabiju, a posle će već videti kako da događaje skrene na put razložne istine.

Vrativši revolver u futrolu, pošao je lagano još nekoliko koraka, pokušavajući da pronikne gde bi banditi mogli biti. Znao je unutrašnjost saluna i pretpostavljao je da je jedan od njih svakako sakriven pored stepenica, a da jedan mora biti negde na drugom kraju prostorije, verovatno iza potpornog stuba galerije. A treći? Verovatno kod sporednih vrata ili negde u blizini šanka. Sa tih pozicija njih trojica mogli su zasuti unakrsnom vatrom svakoga ko bi ušao na vrata. Ali, Holidej nije nameravao da uđe tim putem.

Izvukao je revolver iz futrole, duboko udahnuo i punom brzinom potrčao ka salunu. Došavši do leptir vrata, zastao je delić sekunde i ispalio jedan hitac u petrolejku obešenu na tavanici. Staklo je prsnulo i u prostoriji je zavladała tama, a istovremeno su mrak prosekla tri bleštava plamčica. Tri pucnja su odjeknula i jedno tane je ogrebalo Holideja po ramenu, a još dva su se zarila u leptir vrata pre nego što je Dok odskočio do obližnjeg prozora i grunuvši kroz staklo, upao u mračnu prostoriju. Zadržavši u sećanju mesto pored vrata, odakle je pucao jedan od bandita, Dok je u magnovenju ispalio jedan hitac u tom pravcu, a zatim se zgrčio pored šanka.

Hitac je bio ispaljen nasumice, ali je kroz prasak pucnjeva Dok čuo prigušen krik i šum klizanja tela po zidu. Ohrabren time preskočio je šank i šmugnuo ka drugom kraju praćen kuršumima ispaljenim iz dubine prostorije. U polumraku, ugledao je jednog mršavog motkastog čoveka koji je posrćući prešao tri koraka ka sporednim vratima. Za kratak delić sekunde njihovi pogledi su se sreli, dugajlija je s naporom podigao re-

volver da opali i Holidej ga je sasekao sa dva metka. Dugajlija je zastao kao paralisan, a zatim pao na lice.

U tišini koja je zatim nastala začuo se glas. — Vile, izgleda da je Džejk pogođen.

— Tako izgleda.

— Čini mi se da protiv nas nije šerif — rekao je opet onaj prvi.

— Nije, to je Holidej. Poznao sam ga. Ona hulja šerif svakako ga je pozvao u pomoć. I on je verovatno negde u blizini — bandit po imenu Vil je začutao i tek posle nepun minut progovorio. — Holideje, pseto, izadi ako smeš. Ovde je Vil Mendl, ako nisi znao.

Holidej je mudro prećutao izazov, jer nije želeo da otkrije svoj položaj. Sem toga, vreme više nije radilo za bandite. Ako je Ben bio negde u blizini, onda je odnos snaga bio dva prema dva, što Rajanovim momcima nije odgovaralo. Dok je očekivao da će, uplašeni neočekivanim obrtom, razbojnici za kratko vreme napustiti bojno polje. I zaista, napeta tišina trajala je samo nekoliko minuta, a onda je jedan od njih progovorio.

— Vile, šta da radimo?

Posle kratkog ćutanja, Vil je odgovorio. — Ne daj mu da digne glavu dok se izvučemo!

Holidej je čuo tutani koraka u trku, a istovremeno je odjeknuo prasak revolvera i nekoliko metaka se zarilo u šank i police na zidu razbijajući poredane čaše i flaše. Izvirio je iznad šanka i ugledao Vile u trku prema drugom kraju saluna. Holidej je, ne nišaneći, ispalio dva hica.

Vil je istrčao na zadnja vrata, a odmah za njim i Al.

Holidej je ustao i potrčao za njima. Došavši do zadnjih vrata, zastao je i oprezno provirio. Bat koraka u

trku udaljavao se niz ulicu, a iza obližnje ograde neko je za njima ispalio dva hica. Ben, pomislio je Dok, a istovremeno je iza ograde još dva puta planuo revolver, ovaj put na razbojнике koji su već bili pojahali konje i bežali u galopu. Holidej je rukom obrisao znojavo čelo i naslonio se na zid. Opasnost je prošla.

Prošlo je nekoliko teških minuta. Mada je u životu bio u mnogim čudnim i teškim situacijama, nikada Dok nije doživio da iz ćelije ode pravo u okršaj. A ipak je uspeo da ostane živ! Ostavio je nepoznatog strelca da za beguncima ispali još nekoliko hitaca, a on se vratio u salun. Kresnuo je palidrvce i zapalio fitilj petrolejke, koji je planuo dimljivim plamenom. Žučkasta svetlost obasjala je salun i nekoliko trenutaka kasnije u prestoriju se ušunjao Doniger. Zašavši iza šanka, izvadio je iz jedne fioke rezervno staklo za svetiljku i stavio ga na mesto. Tek tada se obratio Holideju.

— Jeste li ih sredili? — zapitao je Doka ne otkrivajući ničim svoje iznenađenje zbog Holidejevog prisustva.

Holidej nije odmah odgovorio. Prišao je kraju šanka, gde je ležao nepomični Džejk Lopez i posle kratkog pregleda rekao samo. — Mrtav je — zatim se uspravio i pogledao Donigera. — Ako se ponovo vrate, mislim da će šerif moći da izađe na kraj sa njima... pogotovo ako mu pružite pomoć.

Izašao je iz saluna i udaljio se prema zatvoru pre nego što je Ben Elabi ušao unutra. Sada kada je deo posla bio obavljen, nije imao razloga da čeka šerifa. Na vratima zatvora Rut mu je potrčala u zagrljaj.

— Oh, dragi, živ si! — zajecala je i čvrsto ga zagrlila.

Holidej ju je pomilovao po kosi. — Imao sam sreće... za sada. I kao što vidite, održao sam reč — dodao je obraćajući se Šuleru i pustivši Rut iz zagrljaja, pošao ka svojoj ćeliji. — Sada me možete ponovo zaključati i savest će vam biti mirna.

Šuler je nešto promrmljao i pošao za Holidejem. Tek što je ključ u bravi škljocnuo, na vratima kancelarije pojavio se šerif Elabi, bled i nabijen pritajenim gnevom. Ono čemu se potajno nadao nije se ostvarilo, naprotiv, pored svih njegovih nastojanja, Holidej je ne samo ostao živ već je s pravom mogao sebi pripisati najveći deo zasluge za protivanje lupeža iz grada. Gledajući prisutne ispod oka, prišao je vratima ćelije i proverio da li su zatvorena. Zatim se obratio Šuleru.

— Učinili ste nedopustivu glupost, mister Šulere. Srećom, sve se dobro završilo i vaš postupak je ostao bez posledica. Ali, moglo je biti i drukčije, i onda biste odgovarali za vaš prestup.

— Ništa strašno, Elabi — odgovorio je Holidej umesto Šulera. — Kao što vidite, opet smo na početku, sa nekim malim razlikama. Kako se završilo? — zapitao je.

— Jedan je mrtav — progundao je Elabi. — To znate i sami.

— Znate li ko je taj? — zapitao je Dok gledajući Šulera koji je stavljao pušku nazad u zidni ormarić.

Ben je odmahnuo glavom. — Ne, nisam imao mogućnosti da ga pitam. Rekao bih da je to onaj mršavi motkasti.

— Džejk Lopez — Holidej se zadovoljno osmehnuo. — Lopez je najopasniji, a odmah iza njega je grdosija Vil Mendl. Mada je sa dvojicom lakše izaći na kraj nego sa trojicom, mislim da opasnost nije prošla. Oni će ponovo doći, samo sada na drugi način.

Ben ga je sa interesovanjem pogledao. — Isprašio sam ih i naterao ih u bekstvo.

— Jeste, to je tačno, i služi vam na čast što ste to tako lepo uspeli. Ali, ne treba se zavaravati. Sada kada su Hal i Bid Rajan mrtvi, Viliju Mendlu i Alu Kruku nije ostalo ništa drugo nego da pokušaju da se osvete onima koji su ih obezglavili. Hal i Bid su bili njihov mozak. Oni će svakako nastojati da se osvete, ali sledeći put neće sedeti i čekati.

Ben je osetio da mu se niz lice sliva hladan znoj, ali je to svesno prikrrio. Nije smeo da dopusti, ponajmanje pred Rut Šuler, da se o njemu pomisli da je kukavica. Prišao je Holidejevoj ćeliji i duže vremena ga ozbiljno netremice gledao. Konačno je rekao. — Pa lepo, sad ćemo mi sedeti i čekati njih, mister Holideje. Bilo bi najbolje da pre toga malo odspavamo.

Obratio se zatim Šuleru. — Mislim da biste sada mogli da podete kući. Postaraću se da se Holideju prilikom sudjenja uzme u obzir okolnost što mi je pomogao u proterivanju bandita.

Šuler je sačekao još nekoliko trenutaka pre nego što je pošao. Gledao je izvesno vreme Holideja, a onda ozbiljnog lica klimnuo glavom. Rut je pošla prema rešetkama, ali joj je Ben bajagi slučajno preprečio put. — Ako vam nešto bude trebalo, samo mi javite i ja ću doći. Pet milja nije veliko rastojanje.

— Doći ću opet, Dok — rekla je Rut izlazeći i Šuler ju je izveo u noć.

Ben se vratio do svog pisaćeg stola i skljojao se u stolicu. Uzdahnuo je dubcko nekoliko puta, kao da je prešao golem put sa teškim teretom na plećima.

— Ako budete ovako sedeli i čekali, šerife, oni će vas sigurno ubi-

ti — rekao je Holidej — i moram priznati da mi to ne bi bilo preterano krivo. Nevolja je u tome što bi posle toga i ja dobio svoje. Šta, do davola, mislite da se sada zbiva u njihovim glavama.

— Oni su u bekstvu i cilj im je da pobegnu.

— Cilj im je da pobegnu samo toliko da bi vam izmakli iz ruku, ali ja vam tvrdim da će se vratiti, i to vrlo brzo.

Manje od četvrt časa kasnije, dvojica konjanika su u trku dojahali niz ulicu, zaustavili se u mraku ispred zatvorske zgrade i kuršumima izrešetali zidove prozore šerifove kancelarije. Ben je bio primoran da se baci na pod, a Holidej je kliznuo pod svoj ležaj. Pucnjava je trajala nekoliko sekundi, a potom su se konjanici u trku udaljili.

Holidej se izvukao iz svog zaklopa. — To je bio samo prvi napad, a uveren sam da će ih biti još. Mislim da neće odustati pre nego što nas obojicu ne izmuče i zalude.

Ben nije rekao ništa, ali kada je posle nepunog časa napad ponovljen, on je istrčao na zadnji ulaz i ispalio nekoliko hitaca za siluetama koje su nestale u noći, ali to je bilo isto kao da je pucao za duhovima. Vrativši se unutra, shvatio je šta je Holidej imao na umu.

Sutra ujutru, moraće da imenuje jednog ili dva pomoćnika dok ne reši problem Rajanove bande. Posle toga valida će biti miran. U svakom slučaju, ta zbrka neće dugo trajati. Najviše do završetka Holidejevog sudjenja.

VIII

Ben je zaključao zadnja vrata zatvorske zgrade, stavio ključ u džep i proverio prozore. Uveren da je sve osigurano, izvukao je revol-

ver iz futrole, otključao Holidejevu čeliju i pokretom ruke dao mu znak da izađe.

Glatko izbrijan, u čistoj košulji i urednom odelu koje mu je za dobru napojnicu tog jutra očistio i ispeglaio hotelski momak, Holidej je više ličio na ozbiljnog biznismena koji se sprema za poslovan sastanak nego na uhapšenika koga vode na sud, gde će mu se suditi po optužbi za ubistvo. Pre nego što je izašao iz šerifove kancelarije, Holidej je u pepeljari ugasio opušak cigare, pripegao mašnu i namestio šešir. Bio je spreman da pođe i u duši dosta raspoložen. Dan pre toga video je Rut i od nje čuo da je javno mnjenje raspoloženo njemu u prilog. Bez obzira što je sve bio glupi nespoirazum, zakon je bio zakon i sve se moralo završiti po određenoj proceduri.

Tek kada je video gomilu okupljenu na ulici, Holidej se trgao i val napetosti ga je obuzeo.

— Nisam siguran da ćemo živi stići do sudnice, Elabi. Možda su Mendl i Kruk negde u blizini — rekao je Dok.

Ben je izašao za njim i pogledao po ulici. Ni njemu se nije dopadalo što vidi okupljenu toliko veliku gomilu. Da bi stigli do sudnice, trebalo je da prođu glavnom ulicom pored saluna i uličice koja je vodila u gradsku štalu, a zatim kroz poslovni deo grada, u kojem je obično bilo dosta građana, kola i konja. Trebalo je do tamo da hoda ju više od deset minuta.

— Nema drugog izbora, Holideje. Učiniću sve što mogu da vas zaštitim od nekog napada, ali setite se da ste se sami uvalili u ovu nezgodu.

— Nisam, to ne prihvatam, jer nisam ubio braću Rajan — rekao je

Holidej resko. — Koliko puta treba to da vam ponovim?

— Meni nije potrebno, recite to poroti — odgovorio mu je Ben kratko.

Gurnuo je Holideja dodirom ruke ispred sebe i zatvorio zatvorska vrata. Prešao je ozbiljnim pogledom po licima u gomili i zapazio da su među ostalima tu prisutni Keš Doniger i Hori Lajens.

— Priznajem da ste poslednjih dana napravili nekoliko odličnih poteza, šerife Elabi — doviknuo je Doniger. — Nadam se da ćete i danas posao obaviti kako valja.

Holidej je pogledom presekao Donigera i krčmar se kiselo osmehnulo. — Nemam ništa protiv vas, ali čini mi se da bi trebalo da smislite neku bolju priču od one koju ste do sada pričali.

Holidej je zastao da nešto kaže, ali ga je Ben dodirnuo revolverom u leđa i Dok je nastavio put.

— Ne obraćajte pažnju na njega — rekao je Elabi. — Ukoliko se pre uklonimo sa ulice, utoliko bolje za nas obojicu.

Zatim su se on i Holidej uputili ka sudnici. Stigli su tamo a da se uz put ništa nije desilo, no Ben je odahnuo tek kada je Holideja posadio na mesto ispred niza klupa u sudnici.

Kada se odaja napunila, sudija Mops je ušao u sudnicu i mada je stari sedokosi sudija bio čovek od autoriteta, trebalo mu je nekoliko minuta da uspostavi red i mir.

Konačno je objavio da sud zaseda i da je suđenje počelo, pa je zatražio od gradskog šerifa da izloži optužnicu protiv Holideja i razloge kojim je potkrepljuje. Ben je izložio šta se desilo u hotelskoj sobi i na ulici ispred gradske štale, a Džoš Harvi je potvrdio da ga je Bid Rajan napao, ali da pre nego što je

pao onesvešćen, nije video ni Holideja ni bilo koga drugog. Posle toga prepušteno je Holideju da se brani.

Holidej je ustao i u sudnici se začulo tiho mrmljanje izvesnog broja pripadnica lepšeg pola. Gordo dignutog čela izgledao je zaista dostojanstveno i gledao je smelo i odlučno, bez traga pokornosti ili skrušenosti, kako su inače prisutni bili naviknuti da vide ljude u njegovom položaju. Kada je progovorio, glas mu je zvučao jasno i duboko, a priča na njegovim rečima, istorija događaja u Lorna Kriku dobila je sasvim drukčiji prizvuk. Izlagao je činjenice ubedljivo i bez dvoumljenja, tako da je Ben Elabi naslućivao da će slučaj Holidej biti brzo okončan oslobađajućem presudom. Kao čoveku kome je Holidej pomogao da potera Rajanove bandite, bilo mu je donekle drago što je tako, ali na drugoj strani, surevnjivost mu nije davala mira. Neprijatno ga je bocnulo kada je, rekavši da nije ubio braću Rajan, ali da bi to učinio da mu se pružila prilika, Holidej dobio aplauz mnogih ženskih ruku. U tim momentima sudija Mops je imao dosta muke da održi red u sudnici.

Holidej je završio svoju izjavu i sudija Mops je pozvao porotu da se povuče i da donese svoju odluku, kada su se vrata sudnice otvorila i njihov širok otvor ispunila ogromna silueta Vila Mendla. U isto vreme Al Kruk je ušao na bočni ulaz.

Ben Elabi ih je primetio i potrčao prema Holideju, ali ovaj je već bio plegao iza kulisa za svedoke. Kiša kuršuma zarila se u tvrdo drvo i Ben Elabi se okrenuo da dočeka napad pucajući iz revolvera. U sudnici je za tren oka nastao haos, jer su se svi grabili da što pre pobegnu napolje.

Na Benovo zadovoljstvo nekoliko

prisutnih muškaraca potegli su revolvere i pripucali na Vila Mendla i Ala Kruka, i prinudili ih da se povuku. U opštoj gužvi to im nije bilo teško i Elabi je morao s mukom da se probija kroz uskomešan masu da bi stigao do dvorišta sudnice. Stigao je tamo u poslednjem trenutku da vidi Kruka i Mendla kako se penju na konje i jure punom brzinom prema zatvorskoj zgradi na ivici grada. Ben je pažljivo nanišao i ispalio dva hica. Mendl se trgao i ispravio u sedlu, a onda plegao po konjskom vratu. U prvom trenutku Ben nije bio siguran da li je Mendl pogođen, ali kada je Al Kruk hitro pružio ruku i zgrabio Vila za košulju, znao je da njegov hitac nije promašio. Kruk i Mendl su zajedno u punom galopu odjurili putem koji je vodio ka brdima...

Neko je iz gomile glasno povikao i Ben se okrenuo. — Elabi, uhapšenik beži.

Šerif je pogledao niz ulicu i video da je Holidej pojahao nečijeg konja i da punom brzinom jaši prema izlazu iz grada. Odjednom, odnekuda je odjeknuo pucanj i Holidej se trgao. Elabiju se učinilo kao da se Holidej uhvatio rukom za bok...

Holidej je zategao vodice i zausstavio konja na jednom malom potoku izvan grada da bi ispitao svoju ranu. U žurbi da što pre umakne, nije se mnogo brinuo zbog tupog bola koji ga nije mnogo mučio. Osetio je da mu krv curi i natapa košulju, ali taj mali gubitak krvi nije mu odneo mnogo snage. Sada kada je pregledao ranu na boku grudnog koša, video je da rana nije bila teška. Tane ga je malo dublje zagreblo na mestu gde se završavaju rebra i pod ostrim uglom probilo tkivo sve do mesta gde se nalaze bubrezi. Ako se ne računa

mali gubitak krvi, takva rana bila je laka i zarastala je obično posle nedelju dana. Pošto je maramicom zaustavio krv i oprao okolno tkivo, Holidej je iscepao košulju, napravio primitivan zavoj kojim je utegao ranu, a zatim je namestio ostatak košulje, navukao sako i ponovo se vinuo u sedlo.

Jašući prema vrhu jednog ravnog brdskog prevoja, pogledao je prema severu i video krov neke zgrade koji se presijavao na sunčanim zracima. Dok se uputio prema njoj i ušavši u šumarak koji je okruživao čistinu na kojoj se kuća nalazila, zastao je iznenađen pred otvorom cevi puške koju je držao Šed Šuler.

Videvši ko je pred njim, Holidej je odahnuo sa olakšanjem.

— Drago mi je što sam naišao na prijateljsko lice — rekao je.

— Ne bih baš rekao — odgovorio je Šed Šuler nabusito. — I ako je bilo, više nije.

— Šta to treba da znači, stari? Otkud ta promena?

— Promena koja je davno trebala da dode. Ja nikada nisam imao naklonosti za ubice, a sada ih imam još manje. Nego recite, Holideje, otkud vi ovde? Vidim da ste slobodni, a Ben Elabi je suviše revnostan šerif da bi dopustio da mu takva hulja pobegne.

Holidej je zaustio da objasni kako se to desilo, kad je ugledao Raju koja se pojavila na vratima kuće.

— Šta se desilo? — zapitala je nevozno. — Jesi li dobro?

— Skoro sasvim dobro — rekao je Holidej. — Ako tu ne računamo lako ranu koju mi je nanela neka budala pucajući za mnom dok sam gonio zlikovce.

— Znači li to da vas još i dalje traže zbog ubistva? — zapitao je Šuler još odsečenije.

— Da, mislim da bi se tako moglo reći, Šulere. Traže me zbog ubistava koja nisam izvršio i o kojima ništa ne znam.

Šed Šuler se lukavo osmehnuo i pogledao Rut koja je pošla ka Holideju. U njemu kao da se nešto otrglo i žestokim glasom je prasnuo. — Nazad, devojko. Ili još bolje, nazad u kuću. Ne želim da ovoj hulji prideš na milju daleko.

Rut je zastala, ali nije pokazala želju da ga posluša.

Šuler je ponovo progovorio još grubljim glasom i cev puške uperio u Holidejevom pravcu.

— Da, on je ubica, nego šta?! Čovek koji je poslao na onaj svet ko zna koliko ljudi. Nije sada važno da li su to uvek bili zločinci ili samo ljudi koji su po njegovom mišljenju nešto skrivili, u svakom slučaju oni su bili ljudi.

— Nije baš sve tako — rekao je Holidej, ali je Šed Šuler koraknuo nazad i stavši ispred Rut, pogledao Holideja sa neskrivenom mržnjom. Od navale tih osećanja zubi su mu blesnuli kao kod zveri koja se sprema da skoči na svoj plen.

— Ne zavitalavajte me, Holideje — planuo je on. — Ja nisam nikakva sentimentalna mlada žena koja je spremna da učini sve kako bi spasla svog čoveka da ne upadne u neku veliku nesreću. Ja sam čovek kome je do grla dosta takvih ljudi kao što ste vi Raznih Lia, braće Rajan, onih drugih nitkova koji žele vašu glavu i ostalog šljama. Svi ste vi isti. Dželatli. Ubice.

Rut se iznenađeno udaljila od Šulera, a Holidej je isprekidano duboko uzdahnuo.

— Ljudi iz bande Hala Rajana napali su sudnicu. Ben Elabi se svim silama borio da mi sačuva glavu, kao i još nekolicina građana koji su se latili oružja. Nastala je

panika i u opštem haosu ja sam umakao iz sudnice. Moja odbrana pred sudom mnogo je uticala na razumne ljude i mislim da postoje velike šanse da budem oslobođen optužbe. No bez obzira na to, čim sam se našao na ulici i ugledao Rajanove revolveraše kako beže iz grada, nešto me je zagolicalo da ih dočepam. Dograbilo sam revolver od čoveka pored mene i skočio na prvog konja na kojeg sam naišao. Pošao sam za beguncima i znate šta se desilo? Neko je pucao na mene! Jeste li me dobro razumeli, neko je pucao na mene, a ne na Rajanove gangstere.

Izgledalo je da te Holidejeve reči nisu ostavile nikakav utisak na Šeda Šulera.

— Sjašite — rekao je. — Moja snaha će vam pregledati i previti ranu, jer ne želim da umrete na mom ranču. Ali čim budete sposobni za jahanje, odvešću vas nazad u grad.

Holidej ga je pažljivo i ozbiljno pogledao, znajući da starac ozbiljno misli to što kaže. Ali zašto nije hteo da mu dozvoli da objasni do kraja, to ga je zbunjivalo. Šta je Šuler imao protiv njega sem činjenice da je neizmerno mrzeo revolveraše?

— Ako je već tako kao što kažete, ne vidim da imam nekog izbora, Šulere. Ali, ne verujem da ćete Elabiju učiniti neku uslugu. On u ovom momentu ima dosta briga i bez toga što mora da vodi brigu o meni.

— I vi ste mi ptičica, Holideje. Zna se da ste ubijali, a čovek koji ne voli da ubija, to i ne čini. Niste ništa bolji od ostalih ubica — rekao je Šuler gnevno. — Ni reči više, ili ću vas ustreliti kao zmiju, što i jeste, i svršiću sa ovim natezanjem.

Holidej je sa čuđenjem pogledao Rut i zaključio da je i ona iznena-

đena Šulerovim stavom. Ali, da ne bi stvari više komplikovao i da ne bi zapalio Šulera da učini nešto nepromišljeno, Holidej je sjahao i pustivši vodice da vise do zemlje, pošao prema kući...

— Skinite tu košulju. Ja ću vam dati drugu, da tako ranjeni i krvavi ne biste probudili simpatije građana.

— Simpatije građana? — zapitao je Holidej začuden tom reči.

— Vaša slatkorečivost mene neće navesti da izmenim svoj sud o vama, Holideje — rekao je Šuler nategnuto. — Ja znam kakvi ste vi, znam da niste ono što me želite uveriti da jeste. I ni jednog trenutka više neću da čujem laži koje ste upotreбили u sudnici.

— Vi ste bili tamo? — zapitao je Holidej.

Šuler je odjednom izgubio samopouzdanje. Dolazeći iz kuhinje sa zdelom vrijuće vode, Rut je zastala kao ukopana.

— Tamo ste, dakle, bili, oče? — upitala je.

— Ne, nisam bio, ali čuo sam deo onoga što se zbivalo u sudnici — rekao je Šuler žurno.

— Od koga? — zapitao je Holidej odmah, ne dajući mu da se pribere.

— Od onih koji su tamo bili, do đavola.

Od grubog tona kojim je njen bivši svekar odgovorio, Rut je zastao dah. Ona je spustila zdelu na sto i neodlučnim korakom pošla ka njemu.

— Ja sam otišao iz grada pre manje od pola časa, Šulere — rekao je Holidej. — Ne sećam se da sam nekoga video ili pored nekog prošao. Pa ipak, kada sam stigao ova-
mo, vi ste već bili tu. Dakle, jahali ste vrlo brzo, mister.

Šed Šuler se ispravio i bez reči tresnuo puškom Holideja po glavi.

Holidej je pao, a Rut je vrisnula trudeći se da dođe do daha.

Šuler je uzmakao dva koraka nazad i rekao. — Po njegovom izgledu ne bih rekao da je teško povređen, devojko. Zbog toga ćemo zaboraviti na previjanje rane. Iz ovih stopa odvešću ga nazad u grad.

Rut je zaustila da se tome usprotivi, ali ju je Šuler oštro presekao.

— Vidi jednom u njemu ono što on jeste, devojko, a ne ono što bi ti htela da bude. Kažem ti da je on obična hulja, baš kao što je hulja bio Li, Hal Rajan i njegov brat Bid. Svaki takav treba da bude zbrisan sa lica zemlje da ne bi došlo do toga da nanese zlo poštenim, mirnim ljudima.

Holidej je čuo te reči i počeo da shvata. Hal Rajan bio je ubijen metkom u potiljak od strane nepoznatog ubice. Bid Rajan je takođe ubijen od strane nekoga ko se skrivao u mraku iza zida gradske štale. I na njega samog neko u gradu je pucao... opet iz zasede, skriven, neviđen.

Ustao je sa velikim naporom, u nameri da ne učini ništa što bi Šurela navelo da opet nasilnički reaguje. Stisnuo je glavu rukama i zastenjaio, a zatim teturajući se pošao dva koraka napred, pa onda jedan nazad. Kada je na trbuhu osetio dodir Šulerove puške, digao je ruke iznad glave i molećivo ga pogledao.

— Nemojte više — rekao je.

Šuler ga je za trenutak pažljivo podozrivo osmotrio, a onda se nasmejavao.

— Nemojte više? — ponovio je. — To su hrabre reči iz usta hrabrog čoveka.

— Ne želim da imam ikakvog posla sa vama — rekao je Dok. — Do-

šao sam ovde da potražim pomoć i sada mogu da idem svojim putem.

— Nećete vi nigde ići — povikao je Šuler — sem tamo gde pripadaju svi vašeg soja. A sad napred.

Izlazeći na vrata, Holidej je video svog konja, koji je i dalje mirno stajao vodica opuštenih na zemlju, i u magnovenju je sračunao da mu treba manje od desetak sekundi da se nađe na njegovim leđima i izmakne daleko oдавде.

Pošao je pijano još jedan korak i ispod oka primetio da se Šuler okrenuo da nešto kaže Rut. Shvatio je da je to šansa koja mu se pruža i munjevito se okrenuo i uhvatio levom rukom Šulerovu pušku. Desnom rukom gurnuo je starca u prsa, a istovremeno levom snažno trgao pušku i oteo je iz starčevih ruku. Šuler se sapleo, i pao, a Holidej je jurnuo u trk. Za tren oka vinuo se konju na leđa i ošinio ga vođicama. Kao da je znala da se radi o životu ili smrti, životinja je iz mesta jurnula u vratoloman trk.

Kada je Šuler uspeo da ustane i istrčao na verandu pred kućom, Holidej je već bio na bezbednoj udaljenosti. Nije se čak ni potrudio da baci pogled preko ramena i proveriti. Znao je da je trenutno van opasnosti.

IX

Ben Elabi je u glavi ponovo složio kockice događaja i duboko se zabrinuo. Imao je za to dva razloga. Kao prvo, nije mu pošlo za rukom da se dočepa Vila Mendla i Ala Kruka, a drugo, Dok Holidej mu je pbegao iako ga je imao u rukama. Odmah posle napada na sudnicu, skupio je poteru od sedam ljudi i poveo ih u potragu za Vilom Mendlom i Krukom. U brdima su naišli

na mesto gde su se desperadosi zastavili i na osnovu tragova utvrdili da je jedan od njih krvario. Ali mada su sva osmorica ostatak dana proveli u traženju tragova, nisu našli ništa što bi ih odvelo do zločinaca. Pokazalo se da je Al Kruk zaista prepreden, kao što je to Holidej tvrdio.

Razočaran time, Ben je poteru poveo nazad u grad i stigavši tamo, zatekao Rut Šuler, koja ga je čekala u zatvorskoj zgradi. Devojka nije oklevala da mu odmah ispriča o Holidejevoj poseti njihovom ranču.

— Moj svekar je bio vrlo ogorčen, mister Elabi — rekla je. — Nikada ga ranije nisam takvog videla.

— Je li on bio u gradu na suđenju? — zapitao je Ben.

— Kaže da nije, ali mora biti da ipak jeste. Rekao je da ne veruje nijednu reč od onoga što je Holidej rekao na sudu.

Ben je zamišljeno prošao iza stola i skinuo opasač sa revolverom. Bio je mrtav umoran, kosti su ga bolele od jahanja, ali je ipak našao dovoljno snage da složi činjenice isto onako kao što je i Holidej učinio na Šulerovom ranču...

— Kojim pravcem je Holidej odjahao?

Rut je odmahнула glavom. — Nisam videla, mister Elabi. Bila sam u kući i čula kako je moj svekar ludacki zaurao. Odgurnuo me je kada sam izašla, kao da i mene mrzi — suze su joj se zakotrljale u očima. — Nikada ranije nije bio takav. Šta se to moglo desiti sa njim, mister Elabi?

— Mislim da znam — rekao je Ben.

Njegov odgovor još više je iznenadio Rut. — Onda, molim vas, recite mi, mister Elabi. Ja ovo ne mogu više da izdržim. Najpre moj muž,

zatim Bili, a sada i moj svekar. I sva ta ubistva koja su se desila. Šta će biti sa nama i sa ovim gradom?

— Ne znam šta će biti od grada, misis Šuler, ali znam da ću učiniti sve da ga očistim od šljama. Šedovo mešanje u moj posao neće mi ni najmanje pomoći. Molio bih vas da ga nadete i da mi ga dovedete.

Taj predlog zaprepastio je Rut. — A zašto bi trebalo da vam ga dovedem, šerife? Može biti da se prema Holideju poneo surovo, ali na kraju krajeva, Holidej je uhapšenik u bekstvu, zar nije tako?

— Nisam više sasvim siguran u to.

Ben je uzeo Rut za ruku i poveo je do trotoara pred zatvorom. Od tog dodira krv mu je jurnula u glavu, ali ipak je uspeo da Rut to ne primeti. Zabrinuta i očajna, izgledala mu je lepša nego ikada i on se zakleo da će na svaki način biti njegova. Ako bude trebalo, uhvatiće se ukoštac sa celom hordom Rajana i Holideja.

— Želim da nadete Šeda i da mi ga dovedete, misis Šuler. Vrlo je

— Šta vi to znate, mister Elabi? — zapitala je.

— Još ništa ne znam, misis Šuler. Možda u glavi imam neke kombinacije i nagađanja, ali može biti da od tih kombinacija nikada neće izaći istina. Učinite samo kao što sam vam rekao i nadite Šeda. Dovedite ga ovamo. Moram da razgovaram s njim i da ga na neki način smirim.

Rut je klonula ramenima i ona se laganim hodom udaljila. No, zastala je posle nekoliko koraka i Ben ju je zapitao.

— Sećate li se nekih detalja onog dana kada je Bili sahranjen, misis Šuler?

— Na šta tačno mislite, šerife?

— Mislim uglavnom na kretanje vašeg svekra Šeda. Znafe li gde je bio tog jutra?

Rut je užasnuto razrogačila oči i duboko uznemirena okrenula se i vratila nazad. U njenim pokretima nije više bilo umora, već grozničavog očajanja. Nesvesno ga je uzela za ruku i prodrmusala, prinudivši ga na taj način da joj pogleda u oči.

— Šta to hoćete dá kažete, šerife? — zapitala ga je žustro.

— Pokušavam da sve činienice stavim na njihovo pravo mesto, misis Šuler. Znam gde je za to vreme bio Doniger, znam gde je bio Lajens, i znam skoro za svakoga u gradu gde se nalazio. Ali ne znam gde je bio Šed.

— Ne mislite valida... oh, mister Elabi, vi sigurno ne mislite...?

— Ne mislim ništa, misis Šuler. Ja samo želim da saznam. Kada kasnije vidim Šeda, tražiću od njega da mi objasni gde je bio i šta je radio. Siguran sam da će moći da otkloni moje sumnje.

— Sumnje! — kriknula je Rut i uplašeno ustuknula nekoliko koraka. Zatim se uz kratak prigušen krik okrenula i potrčala trotoarom. Ben je otvorio usta da je pozove da se vrati, ali je odustao jer je shvatio da je to beskorisno...

Odmahnuo je glavom i vratio se u svoju kancelariju. Ušavši unutra, seo je za pisaći sto i počeo da slaže mozaik. Sin Šeda Šulera ubijen je pre nekoliko godina, a ubio ga je neki revolveraš. Od tada je starac neprekidno gajio mržnju za sve pripadnike bratstva revolveraša. No pošto nije bio vešt u barataniu revolverom, nije imao mogućnosti da iza zove svakog revolveraša koji bi mu se našao na putu. Zbog toga je Šed čekao svoj čas. No kada je Bili po-

ginuo od zalutalog metka, Šedova mržnja je ponovo planula. Nije mogao da iskali mržnju na Džeku Liu, vinovniku Bilijeve smrti, jer je Lia ubio Hal Rajan. Ali, Rajan je bio taj koji je prinudio Lia na obračun, a kuršum koji je ubio Bilija Šulera ispaljen je u tom obračunu.

Ben se zavalio na naslon stolice i prstima začesliao kosu. Nije želeo da dalje nastavlja sa nagadanjem. Morao je da zna, da bude siguran, ali prisilio je sebe da složene činjenice ostanu takve kakve jesu.

Onoga jutra kada je Bili sahranjen, Šed je mogao otići do sobe Hala Rajana, ubiti ga s leđa i još uvek stići na vreme da se pridruži Rut u povorci. Ben je želeo na zna samo da li se Šed tog jutra razdvajao od Rut i ako jeste, koliko dugo vremena. Taj odgovor mu je bio potreban i mislio je da će, ako ga bude doznao, sve ostalo lako da se uklopi.

Iznenada se na vratima šerifove kancelarije pojavio duboko zabrinut Karver Holms.

— Tražite li dvojicu nevaljalaca koji su uneli nemir u ovu oblast, šerife? — rekao je.

Ben je skočio na noge i pružio ruku da uzme opasač sa revolverom.

— Ti znaš gde su? — zapitao je.

— Znam gde su bili. Bili su na mojoj farmi. Imao sam vraški mnogo muke da Elizu izvučem otuda.

Ben je stao ispred stola, naspram svog posetilaca. — Koliko vremena je od tada prošlo? — zapitao je.

— Trebalo mi je jedan čas da dojašem ovamo.

Ben je bez reči pošao prema vratima.

— Kuda ćete? — zapitao je Karver.

— Da ih gonim, šta bih drugo.

— Zar tako sami?

— A kako bih drukčije?

Holms je zavrteo glavom. — To neće ići. Bilo bi to isto kao kad biste pokušali da hiljadu grla stoke gonite bez pomoći kauboja. Čini mi se, obzirom da sam maločas ostavio na ulici moju ženu sa Rut Šuler, i uprkos tome što znam da nije prešla toliko put samo zato da bi provela noć u sobi sa Rut, da ću ipak morati da pođem sa vama. Jeste li spremni?

Ben ga je izvesno vreme ozbiljno gledao, a zatim klimnuo glavom. — Može biti da se večeras nećeš vratiti. Onda ćeš mene kriviti što si uprapostio svadbenu noć, je li tako?

Holms je nehajno slegnuo ramenima. — U svakom slučaju ću nekoga kriviti, a najradije bih odrao kožu sa leđa kukavnim građanima ovoga grada, počev od gazde Donigera i sve sile njegovih prijatelja. Reći ću im da imaju dobar, pristojan grad i da imaju dobrog, sposobnog šerifa, i da bi trebalo da maknu svoje stražnice sa stolice i preduzmu nešto da mu pomognu da taj grad i dalje ostane pristojan grad. — Holms se okrenuo i uputio se prema vratima. — Moj konj je napolju.

Osetivši se lakšim i sigurnijim, Ben je pošao za njim u dvorište.

*

Holidejeva rana više nije krvarila, ali je glava počela da ga boli. Osećao je da mu krv pulsira na mestu gde ga je pogodio kundak Šulerove puške i nije se iznenadio kada je pod prstima napipao čvorugu veliku skoro kao kokošije jajce. Izustio je glasnu kletvu na račun glupaka Šulera. Naterao je svoga konja u jednu sporednu ulicu i pustio ga da ude u neko dvorište obraslo viškom travom. Vratio se u Lorna Krik iz dva razloga. Prvi je

bio da uzme svoje oružje, opremu i konja, a drugi da Benu Elabiju kaže istinu o događajima u Lorna Kriku. Kada to učini, bez obzira šta Elabi bude pokušao, odiahaće iz grada. Nije želeo da ima više nikakve veze sa starcem mahnitim od mržnje i gradom koji ne zaslužuje žrtve. Što se tiče Rut, u novonastaloj situaciji za nju će svakako biti bolje da nov život počne sama.

Konačno se privukao do dvorišta gradske štale i tamo ugledao Džoa Harvija, koji je sedeo na jednom sanduku sa još neotvorenom bocom viskija pored sebe.

— Ne miči se, čoveče, neću ti ništa učiniti — rekao je Holidej dubokim glasom.*

Džoš Harvi se trgao, a zatim nezainteresovano pogledao Holideja. — Vi ste još uvek u blizini?

— Kao što vidiš jesam. Harvi. Šta misliš, kako bi bilo da malo gucnem iz te boce?

Harvi je pogledao Holidejevu okrvavljenu košulju i pružio bocu. — Izgleda mi da vam je piće potrebno.

Holidej je uzeo bocu, odčepio je i dobro potegao, a onda izvadio iz džepa svežani novčanica i stavio jednu na sanduk pored Harvija. Još jednom je nakrenuo flašu, a Harvi je uzeo novčanicu i stavio je u džep.

— Vidim da ste ranjeni — rekao je.

— Rana nije teška, ali mi smeta.

— Izgubili ste i dosta krvi. Možda bi bilo dobro da vas previjent.

Eto opet jedna dobre duše, pomislio je Dok. U stvari, u životu pomoć obično stiže sa one strane od koje se čovek najmanje nada. — A zašto to činiš, Harvi?

— Onaj ko je mrzeo Rajana kao što ste ga vi mrzeli, mora biti čovek na svom mestu. Vi ga niste ubili?

Holidej je čutke odmahnuo glavom.

— Nisam ni mislio da ste ga vi ubili. Niste vi od onih ljudi koji pucaju čoveku u leđa.

Holidej je nabrao obrve ne shvatajući šta je Harvi hteo da kaže.

Harvi nije objasnio šta je mislio sve dok nije doneo tople vode, oprao Holidejevu ranu i stavio na nju čist zavoj. Tek kada je posle toga našao jednu čistu košulju i naplatio za nju dolar i po, Harvi je objasnio šta je maločas mislio. — Elabi je rekao da vas je video kad ste posle pucnja pošli da se udalite od Rajanovog tela. Rekao je da ste se nalazili nekoliko jardi daleko i da ste išli prema štali. Ja sam se tada pitao zašto bi se čovek kao vi, mada i vi imate svojih ludih bubica, trudio da pobjegne.

— Nisam ni bežao, već sam gonio čoveka koji je pucao.

Harvi je ponovo odmahnuo glavom. — Ni to vas se nije ticalo, sem ukoliko niste zagriženi neprijatelji revolveraša, kao što tvrdite. No sve to nije bitno. Ja sam kasnije proverio tragove sa te strane štale o kojoj ste govorili.

Holidej je čutke pažljivo slušao.

— Tamo sam našao tragove. Tragovi su pripadali nekom krupnom čoveku... i uz to starom čoveku.

Holidej je nabrao čelo. — I ti si to iz tragova pročitao?

— Svakako. Neki mlad čovek koga gone bežao bi krupnim skokovima. Otiske u zemlji napravio je čovek koji jedva da je mogao da pruži noge.

Holidej se odjednom razliutio. — Zašto to, do đavola, nisi rekao na sudu?

— Nisam tada ni znao, tek kasnije sam proverio. Kiša nije padala i tragovi su ostali jasni. Mislim da Elabi nije toliko bistar čova kao što

bismo želeli, ali on je u svakom slučaju hrabar i za mene je to dovoljno.

Harvi je uzeo bocu u ruke i potegao nekoliko velikih gutljaja. — Želite li da se malo odmorite? — zapitao je.

— Bilo bi dobro da se odmorim kratko vreme.

— O kei. Idem da kupim još viskija. A šta nameravate posle toga?

— Potražiću Elabija.

— On je odjahao pre jedan čas sa jednim mladim farmerom koji se zove Karver Holms. Ne znam kuda su otišli.

Harvi se udalio iz štale u pravcu glavne ulice. A Holidej je seo na sanduk u senci. Viski ga je prilično okrepio i više nije osećao nikakav bol.

*

Šed Šuler je zategao vodice svoje stare kobile u predgradu i sakrio se u mrak kada su dva konjanika naišli i brzo projahali pored njega. Utrošio je veći deo popodneva tražeći Doka Holideja, ali je pri tome dva puta izgubio njegov trag, da bi ga konačno potpuno izgubio. No, zaključio je da će Holidej morati da se vrati u grad kako bi potražio lekarsku pomoć.

Kada su konjanici prošli, Šed je nastavio da jaše ulicom i nešto kasnije ugledao jednog konja koji je pasao u dvorištu obraslom travom. Prišavši blizu, zapazio je da je konj osedlan i još vruć od jahanja. Siahao je, kresnuo šibicu i na sedlu našao tragove krvi. Znao je tada da je bio u pravu, da se Dok Holidej zaista vratio u Lorna Krik. Trebalo je samo da ga nađe i da ga ubije. Ostavivši svog konja vezanog za ogradu, Šed je nastavio pešice. I pored napornog dana, nije bio umo-

ran i osećao se kao da nikada više neće biti umoran...

Oni su ubili njegovog sina. Ubili su mu i unuka. Želeo je da pobije sve one koji su za to odgovorni; ponaipre Holideja, arogantnog i nadmenog pustolova revolveraša kao najboljeg od svih. Pitao se koliko ljudi je Holidej ubio i zakleo se u sebi da neće ubiti više ni jednog. Ali dok bude tragao za njim, ne sme da naleti na Bena Elabija. Ben bi pokušao da ga spreči. I ako bi nekim slučajem bio dovoljno mudar da sazna šta je pre toga učinio, Ben bi morao da ga uhapsi.

Gde li se sada nalazila Rut?

Šed je zastao i obrisao hladan znoj sa lica i vrata. Bio je uznemiren, više nego kada je ubio Hała Rajana. Nije mu se svidalo to što je učinio, nije voleo da puca čoveku u potiljak. Ali, morao se osigurati da se pucani ne čuje na ulici. Kada se posle toga našao sa Rut na putu ka groblju, bio je opet uznemiren i nespokojan. I više od toga.

Stao je i pokušao da se pribere, ali je u njemu buktala mržnja prema Doku Holideju. Pitao se kako to kada ga u početku nije tako mrzeo. Čak je hteo da mu pomogne da ode sa Rut. No, kasnije je u njemu video predstavnika soja revolveraša i to je preobratiло njegova osećanja. U nekim trenucima želeo je da sve zaboravi. Ali, kako čovek može zaboraviti smrt onih koje je voleo?

Šed je nastavio duboko da diše sve dok mu se glava nije potpuno razbistrila, a onda nastavio da hoda. Morao je negde nabaviti revolver. Zastao je da razmotri taj problem, a onda se setio revolvera izloženih kod Horiia Laiensa. Hori će mu prodati te revolvare i onda će biti spreman za Holideja. Pošto je doneo odluku, Šed je krenuo u glavnu ulicu i sa olakšanjem zapazio

svetlost u Laiensovom izlogu. Ali, par revolvera bio je uklonjen. Ne gubeći nadu, Šed je došao do vrata i zakucao. Trenutak kasnije iz odaie je nervozno provirio Hori Laiens.

— Imam neki posao s tobom, Laiense — rekao je Šed.

Laiens je prepoznao starog rančera i pustio ga unutra. — Šta mogu da učinim za tebe, Šulere?

— Treba mi revolver, Hori.

Laiens je nabrao čelo — Treba ti revolver? Za kog vruga bi tebi trebao revolver, Šede?

— Da ubijem jednog čoveka.

Laiens ga je zaprepasčeno pogledao. — Ti? Da ubiješ čoveka?

— Hoću revolver, vrag te odneo!

Laiens je uzmakao jedan korak nazad i zapazio divlji sjaj Šulerovih očiju i njegovo teško disanje.

— Dobro, dobro, ne uzbuđuj se. Šta se, do đavola, desilo?

— Daj ti meni samo revolver. Nisam doneo novac sa sobom, platiću ti sutra.

— Naravno, Šede, naravno — Laiens je želeo da ga se što pre otarasi. Odjednom mu se učinilo da je Šuler jednostavno poludeo. Imao je u poslednje vreme suviše posla sa takvim ljudima.

Izneo je iz fioke revolvere Bida Rajana i stavio ih pred Šeda Šulera, ali Šed jedva da ih je i pogledao. Bez reči je uzeo težak opasač i pri-pasao ga sebi oko pojasa.

— Ti revolveri mnogo vrede, Šede. Pripadali su jednom čuvenom revolverašu.

— Platiću ti sutra — rekao je Šed i izašao.

Kada je Hori Laiens zatvorio vrata za njim, on ih je i zaključao sa namerom da te večeri više nikom ne otvara. Glava ga je bolela i mislio je da nikada neće prestati da ga boli.

X

Dok je posmatrala uplakanu Rut Suler, Eliza Holms je neprekidno ponavljala u sebi svoje novo ime. Želela je da pomogne mladoj ženi, ali nije mogla da smisli ništa što bi je umirilo. Karver im je rekao šta se desilo.

— Poznajete li te ljude koji su nas prešli u Karverevom domu? — zapitala je konačno.

— Koje ljude? — zapitala je Rut nezainteresovano.

— One koji su uznemirili i ceo grad. Jedan od njih imao je ožiliak na vrhu brade. Taj je bio vrlo nizak rastom, skoro patuliak. Drugi je bio prava grdosija i on je bio ranjen. Izgleda da ga je neko pogodio dok su bežali, ali grdosija je tvrdio da rana nije ozbiljna. Kažem vam da su obojica bili u pravom smislu reči strašni, ali Karver je uspeo da se nekako izvučemo.

Rut je po prvi put pažljivije zagledala mladu ženu. Od trenutka kada ju je Karver Holms zamolio da pripazi na njegovu tek venčanu mladu, Rut je bila isuviše zauzeta svojim problemima da bi se mogla posvetiti svojoj društvenci obavezi prema osobi koja je nedavno stigla u grad. No sada kada ju je bolje osmotrila, zapazila je da je mlada žena vrlo privlačna i da joj se ta njena privlačnost podsvesno sviđa.

Obratila se novoi mladi — Mislite li da će vam se Lorna Krik dopasti, misis Holms?

Pri pomenu njenog novog prezimena Eliza je placula rumenilom.

— Znam da će mi se dopasti. Karver je bolji nego što sam se nadala. Mislila sam da će on ispasti jedan od onih ogrubelih ljudi iz pretrije iz divljine, ali on uopšte nije takav. Blage je naravi i vrlo odmeren, a ipak mi je već rekao da me

voli — Eliza se glasno zasmejala i njen smeh je odjeknuo zvonko i prirodno, tako da se Rut posle toga još više dopala. Zatim je ponovo porumenela. — Ne verujem da me je zaista zavoledo, bar ne tako brzo. Ali, mislim da će me zavoleti ako budem naučila la se brinem o njemu i da vodim domaćinstvo onakako kako on to želi. No, biće mi potreban neko ko će mi pomoći... savetom.

Rut joj se toplo osmehnula. — Sve što želite da saznate o životu domaćice i žene na ranču, mogu vam ja reći. Samo pitajte. Ja sam na ranču još od svoje desete godine.

— Zar sve vreme? — zapitala je Eliza i odmah shvatila svoju grešku.

Rut njenu primedbu nije primila kao uvredu. — Da, Eliza, sve vreme. Ali, mogu vam reći da je to za mene bio lep život.

— Zašto ste onda sada toliko zabrinuti, to jest, meni se bar tako čini. Karver mi je rekao da se poslednjih dana desilo mnogo groznih događaja. Rekao mi je da je neki čovek ubijen u salunskom obračunu i da je taj koji ga je ubio takođe ubijen, ali u hotelskoj sobi. Kažu da je njega sredio Dok Holidej. Zatim je rekao da je još neki neznamac ubijen s leđa kod gradske štale ili tu negde, a da je takođe poginuo i šerif i...

Eliza je naglo prinela šaku ustima, zgranuta svojom sopstvenom ludošću.

Rut je žalosno klimnula glavom. — Da, Eliza, sem svih tih ljudi, na ulici je poginuo i jedan dečak — ustala je sa svoje stolice u predvorju i prišla prozoru. Gledajući napolje, ponovo je u mislima odmerila Elizine reči. Neki čovek ubijen je u salunu. To je bio Džek Li. Neki

drugi čovek ubijen je u hotelskoj sobi. Taj drugi bio je Hal Rajan. Za to drugo ubistvo osumnjičen je Dok Holidej, ali ona lično bila je uverena da Dok sa tim nema nikakve veze. On je samo tog čoveka našao mrtvog i sticaj okolnosti namestio je činjenice tako da sumnja padne na njega. Rut je stisnula šake sve dok joj se nokti nisu zarili u kožu. Nije želela da se svega toga seća, ali znala je da mora. U vreme kada je Hal Rajan bio ubijen u svojoj hotelskoj sobi, Šed Šuler je izvesno vreme bio odsutan iz povorke na ulici. Pridružio joj se tek na putu ka groblju. Prisetila se, takođe, zaprepašćena do šoka tim secanjem, da je bio strašno uznemiren. Činilo joj se sada da je tada otišao da popije nešto žestoko kako bi smirio živce.

— Jako mi je žao. Sve je to zbog toga što sam zbunjena i rastresena svim tim događajima. Ja mrzim nasilje.

— Svi ga mrzimo — rekla je Rut tiho. Pošla je ponovo tokom svojih razmišljanja, nadajući se da je Eliza neće prekidati. Još jedan čovek bio je ubijen u gradskoj štali ili u njenoj blizini. Bio je Rajan. Dok Holidej je tvrdio da je neko iz mraka, skriven pored zida štale, ispalio taj smrtonosni hitac. Rut je obema rukama stisnula čelo, kao da je htela da tim stiskom iz svesti izvuče fragmente sećanja. Gde je tada bio Šed? Ona se nalazila kod kuće i čekala ga. On se vratio rastresen i krainje nespokojan, i dosta dugo vremena je proveo rasedlavajući konja. Ili je možda radio nešto drugo? Kada je konačno ušao u kuću, učinio je to sa zadnje strane, kroz sporedna vrata. Šta je mogao da radi van kuće u to doba noći?

Hladna jeza prošla joj je celim telom i ona se okrenula bleđa i uzdrhtala.

→ Jeste li dobro, misis Šuler?
— zapitala ju je Eliza uplašeno.

Rut ju je pogledala ukočenim tupim pogledom, kao da gleda kroz nju tamo do njihovog ranča one kobne večeri. Šed je uvek držao pušku u toj zadnjoj prostoriji kuće. I na kraju, Dok Holidej ga je pitao da li je bio u gradu za vreme njegovog suđenja. To pitanje nije bilo bezrazložno. Šed je bio u gradu. A neko je pucao na Holideja sa prozora u potkrovlju kada je on pošao u poteru za Rajanovim ljudima...

Eliza ju je uzela za ruku i ponovo je upitala da li se dobro oseća. •

Rut je sklopila oči i noge su joj počele klecati. Da je Eliza nije prihvatila u naručje, ona bi se srušila na pod.

— Ne, ne! — kriknula je Rut užasnuto.

Eliza ju je prisilila da ostane ležeći na podu, a onda pohitala da ovlaži maramicu. Vratila se i stavila hladnu oblogu Rut na čelo, ali je primetila da je Rut u nesvesti.

•

Ben Elabi i Karver Holms zatekli su Holmsovu ranč kuću praznu i napuštenu. No, u kući je bilo znakova da je Al Kruk proveo mnogo vremena unutra i da je utrošio dosta napora pokušavajući da previje Mendlovu ranu.

Nešto kasnije Holms je našao tragove dva konja, koji su vodili prema brdima. Ben je umorno uzdahnuo. Bio je mrtav umoran i nije mu se dalo da ide dalje u poteru.

— Izgleda da su otišli dalje — rekao je Holms.

— Izgleda tako — složio se Ben tup od umora.

— Nema smisla ići dalje za njima, Bene. Mi smo učinili što smo mogli.

Ben je pogledao nazad niz put koji je vodio ka gradu. — Za sada da. Ujutro bismo mogli skupiti poteru i poći za njima.

— Ne ostaje nam ništa drugo — rekao je Holms. Bio je zadovoljan što je pošao sa Benom Elabijem i što je o njemu saznao nešto više. To što je saznao bilo je pozitivno i sada je pouzdano znao da će Ben savršeno odgovarati kao zamena za šerifa Toma Barkera. Možda će se Ben kao šerif pokazati čak i boljim od svog pokojnog prethodnika.

Okrenuli su konje i uputili se nazad prema gradu. U toku puta Karvel je svom sagovorniku ispričao koliko je zadovoljan svojom novom mladom. Ben ga je rasejano slušao, jer je na umu imao druge probleme; deo toga svodio se na pitanje kako da navede Rut da mu kaže sve što zna u vezi sa Šedom. Mislio je da već zna odgovor, ali morao je da bude siguran. No ako se pokaže da je odgovor tačan, onda će Rut više nego ikada biti potreban oslonac. A taj oslonac može biti samo muškarac. Čvrst, solidan i pouzdan muškarac. Na toj liniji razmišljanja činilo mu se da njegove šanse rastu. Holidej joj je možda mogao ponuditi deo toga, a možda i nešto više, ali ženi u nevolji nisu potrebni sjaj, lepota i ležernost, već sigurnost. A tu je on bio bolji od pustolova Holideja. Osmehnuo se u sebi sa uverenjem da sreća polako prelazi na njegovu stranu.

Biće joj, dakle, potreban, ali da li će ga ona zavoleti.

Zamišljen i zabrinut zbog toga, Ben je jahao prema gradu i stigao u predgrađe, ali kada su ušli u glavnu ulicu, odjednom su začuli pucnje. I on i Holms su zaustavili konje i oslušnuli.

Holms je primetio. — Izgleda da su se pucnji čuli iz gradske štale.

I Ben je to isto pomislio. Poterao je petama konja u trk i istovremeno izvukao revolver iz futrole. Prolazeći pored hotela, ugledao je Rut Šuler, koja je istrčala iz predvorja i potrčala trotoarom. Na njegovo dozivanje nije odgovorila, kao da ga nije čula.

*

Šed Šuler je proverio koga ima u salunu, iako nije očekivao da će tu naći Doka Holideja. Nije verovao da će čovek Holidejeve arogancije i taštine tek tako izaći na čistinu i pojaviti se u salunu.

Prolazeći pored gradske štale, primetio je unutra neko kretanje. To je odmah pobudilo njegovu radoznalost.

Povukao se neprimećen u jednu bočnu uličicu i stao da razmišlja o tome što je zapazio. Bilo je izvesno da se Holidej vratio u grad jer je njegovog konja našao u travnom dvorištu. Šta je dalje trebalo dokučiti? Ako je morao da potraži nečiju pomoć, od koga bi je najpre mogao dobiti ako ne od čoveka kao što je Harvi, pomislio je. Ali, Harvi se tog trenutka nalazio u salunu, gde je kupovao viski. Ako je nekoga bilo u štali, ko je mogao biti?

Šed je proverio revolvere i našao da su puni. Sačekao je izvesno vreme da naiđe Harvi sa bocom vi-

skija, a zatim na kratkom rastojanju pošao za njim. Slutio je da je na pragu otkrića i osвете.

Harvi je ušao u štalu i doviknuo. — Jeste li još uvek tu, mister Holideje?

Šed je izvukao jedan revolver iz futrole. Šaka mu je bila vlažna od znoja i on ju je nervozno obrišao o prsa košulje. Bio je uzbuđen i to mu se nije svidalo, ali znao je da to neće dugo trajati. Kada bude završio sa cnim što je naučio, odvešće Rut sa sobom. Do đavola sa Holidejem i svim drugim tipovima njegovog kova. Ni on ni bilo ko drugi nije zaslužio tu divnu ženu. Možda bi neko drugi imao više prava na nju, neko ozbiljniji, iskusniji i bogatiji. Može biti da je lud i budala što rizikuje život protiv jedne takve hulje kao što je Dok Holidej. Može se desiti da pogine, da bude ubijen kao što je Tom Barker bio ubijen, a pred njim su se pružale možda druge, lepše alternative. No, mržnja mu je opet ispunila srce i on je čvršće stisnuo dršku revolvera.

— Da, Harvi, tu sam — začuo je Šed Holidejev odgovor. — Da li se Elabi vratio u grad?

— Još nije viden.

Harvi je nestao sa vidika i Šed je na prstima prišao do zida štale. Da, baš sa tog mesta pucao je i ubio Bida Rajana. Ali, ta hulja je to i zaslužila. Šed nije žalio što je učinio, jer lupeži i ubice ne zaslužuju sažaljenje. U tom trenutku želeo je samo da ih je ispred svog nišana video još mnogo više...

— Zahvalan sam ti mnogo za sve, Harvi — nastavio je Holidej.

— Možda ću, kada se sve ovo stiša, jednoga dana opet naići ovim putem, pa ćemo isprazniti nekoliko boca.

— Ja ću biti ovde — rekao je

Harvi ravnodušno, jer ga je iskustvo naučilo da ne gaji iluzije o budućnosti.

Šed je postao nestrpljiv. Nadao se samo da mu se Džoš Harvi neće naći na putu. Harvi je bio dobar čovek.

Šed je izašao iz zaklona i stao na osvetljen otvor vrata sa naperenim revolverom u ruci. Holidej je sedeo na jednom sanduku i pio iz čaše koju je Harvi odnekud dobio. Iznad ruka čaše ugledao je Šulera, ali je pokušao da odglumi kao da ga nije primetio.

Harvi je čuo korake koji su se odjednom utišali i okrenuo se prema vratima.

— Šulere, šta ti tražiš, do vraga?

Šed je, mahnulo revolverom. — Ne mešaj se u ovo, Džoš, nemam ništa protiv tebe i ne želim da te povredim.

Džoš Harvi je u nedoumici lagano ustao, uplašen kao nikada. Zarepastio ga je neki čudan sjaj u Šulеровим očima.

Holidej je lagano spustio čašu prinetu usnama. — Očekivao sam vas, Šulere. Jeste li došli da još nekoga ubijete?

Šuler ga je pogledao sjajnim iskolačenim očila. — Ti ne znaš ništa, ubico.

Holidej je ustao i raširio prazne šake. — Znam, znam dosta. Znam da ste ubili Hala i Bida Rajana, mister, i da ste pokušali da ubijete i mene posle bekstva iz sudnice. Kako izgleda, vi ste vrlo osvetoljubivi, mister, i dosta ste udovoljili svojoj želji za osvetom, zar ne?

— Gospode bože! — otelo se Džošu Harviju.

Šuler ga je pogledao otrovnim pogledom i Harvi je ustuknuo dižući istovremeno ruke uvis.

Pre nego što je bilo ko nešto rekao, Holidej je ponovo progovorio,

— Ne treba da se plašiš, Harvi, tebi neće učiniti ništa nažao. Njemu su meta ljudi kao što su Li, braća Rajan i njihovi banditi. Smatra da su takvi ljudi ubili njegovog sina i unuka. Na žalost, u taj svoj ubraja i mene, iako ja imam daleko bolje mišljenje o sebi.

— Svi ste vi svinje — izustio je Šuler teško dišući.

— Grešite, mister — rekao je Holidej hladnokrvno, kao da se ne nalazi u predsmrti. — Čovek bi vam mogao oprostiti za ubistvo one dvojice lupeža, jer u krajnjoj liniji oni su dobili ono što su zaslužili. Ali, ja sam nešto drugo, Šulere. Ako me ubijete, bićete obešeni. Sigurno.

— To me nije briga. I ti si svinja. Mora te neko sprečiti da i dalje ubijaš, a taj neko biću ja. Zar ne razumeš šta ti govorim?

— Razumem i shvatam zašto mislite da bi trebalo da me ubijete, Šulere. Ali, kažem vam da grešite. Ja sam na vašoj strani, na strani pravde i poštenja. Ako sam nekada nešto učinio zlo, hoću reći ako sam nekoga poslao na onaj svet, to je uvek bilo u časnom obračunu, a većinom u samoodbrani. Nikada nisam potegao revolver prvi, imajte to na umu. Ali, priznaćete da nisam tek tako mogao dopustiti svakom hulji ili svakom golobradom momku željnom revolveraške slave da me izrešeta! To nijedan normalan čovek ne bi dopustio, a ni jedan razuman čovek ne bi mogao da me za to optužuje. Dakle, spustite taj revolver i haide da lepo razgovaramo. Mi još uvek možemo biti prijatelji. Vaša bivša snaha sigurno vam nikada ne bi oprostila ovaj zločin.

— Ne mešaj Rut u to, do vraga — povikao je Šuler. — Ne želim da kap krvi padne na njene ruke.

Ja ovo što radim žinim delimično i zbog nje, jer je ona izgubila muža, a kao žena nije u stanju da se osveti onako kako ja to mogu.

— Ona u svakom slučaju ne bi nikome pucala u leđa — rekao je Holidej nastojeći da dobije u vremenu i nadajući se da Harvi neće napraviti grešku i pokušati da osujeće starčevu nameru. Nije znao koliko može uticati na luckastog starog čoveka, ali pošto mu je život zavisio od toga šta i kako govori, nameravao je da nastavi sa razgovorom.

— Od onih koje ubrajam u ljude, teško da bi bilo ko pucao čoveku u leđa, makar to bila i braća Rajan, Šulere. Gde vam je smisao za čast i poštenje? Gde vam je savest i osećaj pravde?

— Zaveži. Ubicu te svakako, Holideje.

— Onda ćete biti gori nego što sam ja ikada bio, gori nego što su bili braća Rajan ili Džek Li — rekao je Holidej šireći ruke. — Hajdete, onda pucajte, završite s tim.

Šulerova ruka je podrhtavala. — Moram da te ubijem, zar ne možeš to da razumeš?

— Razumem, i te kako razumem — rekao je na to Holidej i udaljio se korak nazad. Ako bi uspeo da starog dovoljno razljuti, on bi u bezu verovatno prvi put promašio. Pre nego što bi stigao da opali drugi hitac, Holidej je nameravao da se baci u stranu i dočepa se revolvera koji je ostavio na jednu klupicu iza ograde pregrade kada je Džoš Harvi previjao. Proklinjao je sebe zbog neopreznosti i zaboravnosti da revolver uze i zaden za pojas. No, sada je bilo kasno i trebalo se uzdati da će stari promašiti. Bez obzira što je Šuler bio Rutin svekar, on je u ovom

trenutku bio lud i potencijalni ubica.

Harvi je odnekuda pročitao Holidejeve misli i odlučio se da mu pomogne. Činjenica da Šed Šuler nije poricao ubistvo braće Rajan, do krajnosti ga je zaprepastila. Holidej je, dakle, bio nevin, što je u Džošovim očima bio još jedan poen više u njegovu korist. Holidej mu se dopadao. Želeo je da, kada se prašina događaja slegne, Dok Holidej jednoga dana opet navrati u Lorna Krik i ispije sa njim viski.

Sa tom namerom na umu Harvi je progovorio. — Šede, hajde da sednemo lepo kao ljudi, islijemo po nekoliko gutljaja i porazgovaramo. Siguran sam da možemo doći do nekog...

— Ti zaveži, Džoš. Ovo nema nikakve veze sa tobom. Zaveži ili se gubi odavde.

— Dobro, onda radije odlazim, ali želim da ti kažem kako mislim da grešiš.

— To što ti misliš uopšte nije važno.

U toku razgovora Šuler je za trenutak skrenuo pogled do Harvija i ugledavši u tome šansu za sebe, Holidej se bacio prema revolveru na klupici. Dok je još lebdeo u vazduhu Šulerov metak probio mu je košulju ispod pazuha. No odmah zatim imao je revolver u ruci i kotrljao se po zemlji rušeći nogama naslagane sanduke.

Šuler je mahnito ispraznio revolver pucajući u sanduke, a u istom trenutku Holidej je uperio revolver i opalio. Hitac je planuo i metak je pogodio Šulera u prsa. Stari rančer je bolno jeknuo i revolver mu je ispao iz mlitavih prstiju. Džoš Harvi se bacio napred i dograbio revolver pre nego što je oružje palo na zemlju.

Šed se skrhanu spustio na kolena. Staklastim očima pogledao je Holideja, koji se uspravio sa zadržanim revolverom u ruci.

— Prljava svinjo! Ubico! — zastenjao je i mašio se drugog revolvera. Grčeći lice, krajnjim naporem digao ga je prema Holideju.

Nemajući drugog izbora, Holidej ga je ustrelio, a zatim besno odbacio revolver. — Prokletstvo! Zar baš nigde na svetu neću imati mira!...

*

Rut je videla Bena Elabija, ali nije želela da sa njim razgovara. Znala je otprilike šta Ben misli o njenom bivšem svekru i znala je, tačnije verovala je, da Ben greši. Ali kada je iz pravca gradske štale začula pucanj, osetila je odnekud da je u to umešan Šed.

Pritisnula je uši šakama da ne čuje pucnjeve koji su odjeknuli iz istog pravca.

Ben je skočio s konja pre nego što se životinja zaustavila i pešice potrčao prema štali. Čuo je sitne Rutine korake i po tome zaključio da ona trči za njim. Ušavši u štalu, pogledao je ljutito Holideja, koji je tog trenutka stavljao revolver za opasač.

— Nije mi dao izbora — rekao je Holidej. — Morao sam da pućam.

— Mogli ste ga obići — novikao je Ben.

— Kao prvo, stari je bio pomahnitao od mržnje. Drugo, nemojte vikati, Elabi, to ne dopuštam.

Šed Šuler je zastenjao i Ben nije ništa odgovorio Holideju, već je prišao starcu. No, Rut ga je odgurila u stranu, digla rukama Šedovu glavu sa zemlje i stavila je se-

bi u krilo. Šuler ju je uzeo rukom za podlakticu.

— Svršeno je, devojko — rekao je. — Ono što nikada nije trebalo da počne, sada je završeno i to mi je milo.

— Ne smete da umrete — jedva je izustila Rut kroz stegnuto grlo. — Neću dopustiti da umrete.

— Umreću... i treba da umrem, devojko. Ubijao sam, a to nisam smeo. Nisam ništa bolji od onih koje sam ubio. Sada mi je žao i stidim se. Ali, razumećeš me, probao sam mnoge noći moleći nebo da ubice dođu. Kada su došli, znao sam šta moram da učinim. Morao sam da sa ovog sveta počistim deo dubreta. No, nisu svi takvi, ima i dobrih ljudi — pogled mu je preleteo do Holideja. Radije nadi nekog drugog, nekoga sa manje pustolovnog duha. I želim ti da budeš srećna.

Šulerovo telo zadrhtalo je u samrinom ropcu i umirilo se. Rut je briznula u plač.

Ljudi su se počeli okupljati na ulici i Ben je zatražio od Karvera Holmsa da ih zadrži na odstojanju.

Zatim se obratio Holideju i Harviju. — Čuli ste sve?

Obojica su klimnuli glavom.

— Sada je sve mnogo jasnije — rekao je Harvi.

Holidej je dodao. — Ja bih mogao da nešto još pojasnim, ali mislim da ćete vi i sami napraviti celovitu sliku događaja, šerife.

Harvi je nadlanicom obrisao oči. — Eto, tako je to bilo, Bene, on je prinudio Holideja da puca. Ništa nismo mogli da učinimo.

Ben je klimnuo glavom i obratio se Holideju. — Sada su činjenice jasne i mislim da više nema nikakvog razloga za optužbu protiv vas, mister Holideje. No ipak, čini

mi se da bi bilo bolje ako biste otišli iz ovog grada.

Holidej ga je pogledao, zatim skrenuo pogled do Rut, koja je još uvek klečeći plakala, a zatim bez reči izašao i udaljio se u pravcu svog hotela.

*

Sjajan zrak jutarnjeg sunca probio se kroz besanu noć i obasjao kutak hotelske sobe sa krevetom i uzglavljem na kojem je visio onasac sa revolverom bele drške. Prošla je još jedna noć ispunjena sentimentalnim sećanjem. I na kraju tog lutanja između razuma i mašte, u kojem je kao slatko priviđenje lebdela slika osmehnute Rut, Holidej je zaključio da je jedino moguće rešenje otputovati. Šed Šuler je bio u pravu: Rut je zasluživala boljeg i postojanijeg čoveka, koji će joj doneti zasluženu sreću.

Ustao je i doterao se kao obično, a onda seo za sto. Pušeći mirišljavu „havanu“, napisao je Rut pismo koje će joj hotelski portir predati kada on otputuje. U pismu joj je rekao sve: da mu je draga i da baš zbog toga odlazi. Možda će joj ta iskrenost biti uteha... dok ne naiđe na drugog čoveka koji će je biti dostojan. Zatvorio je kovertu i ubacivši u putnu torbu ono malo prtljaga koji je imao, sišao je u predvorje hotela. Sanjivi portir ga je pozdravio, sa uslužnim osmehom uzeo pismo i napojnicu, i nastavio da drema. Holidej je izašao u bistro sunčano jutro. Pogledavši plavo nebo, shvatio je koliko je divno živeti.

Na stanici dilažanse dao je putnu torbu vozaču i pre nego što je ušao u kola, još jednom obuhvatio pogledom Lorna Krik. Možda će se

ipak ostvariti on ošto je rekao Džošu Harviju i možda će jednoga dana ponovo doći i popiti sa njim čašu pića. Zatim je ušao i seo na udobno tapacirano sedište. Minut kasnije diližansa je krenula.

Prolazeći pored zatvorske zgrade na kraju glavne ulice, Holidej je ugledao Bena Elabija zavaljenog u stolicu za ljuljanje. Nekim slučajem nanet, Džoš Harvi je pogledao diližansu u prolazu i prepoznao Doka. Digao je iznenađeno ruku, ali diližansa je već bila prošla.

— Hej — obratio se Elabiju — ono je izgleda bio Dok Holidej.

— Dobro si video, Džoš — odgovorio je Ben.

— Ali... kako? Šta će biti sa Rut? — zapitao je zabezeknuto.

— Kako to misliš šta će biti? — breknuo se Ben. — Zar misliš da će onakva žena ostati sama... pogotovo sada kada je nasledila Šulero-rov ranč?

Džoš je razrogačio oči kao da je iznenada doznao nešto interesantno. — Ne, bogami, tako nešto neće se desiti, Bene. To se sigurno neće desiti.

KRAJ

HOGAR STRAŠNI

by
Dik Browne

STANI!
POD JE JOŠ
MOKAR!

NEMA
VEZE...

...MOKRE SU I MOJE ČIZME!

Dik
Browne
1-27

čitajte sledeći broj DOKA HOLIDEJA

BROJ 190

izlazi 7. januara 1987.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.